

ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΘΕΜΑ:

«Ολυμπιακοί Αγώνες 2004.

Απολογισμός και προοπτικές για τον Ελληνικό τουρισμό».

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: κ. Ιγγλέση

ΦΟΙΤΗΤΕΣ: Μπέτσης Χρήστος

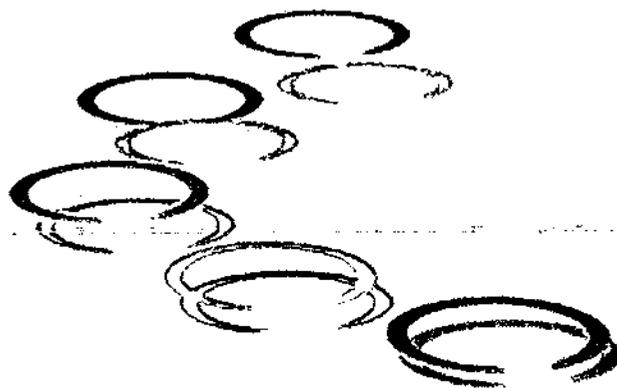
Πάτρα 2005

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΓ.	6813
-------------------	------

Εισαγωγή.....	6
Κεφάλαιο 1.....	8
1.1 Οι Ολυμπιακοί Αγώνες στην αρχαιότητα.....	8
1.1.1 Το πρόγραμμα των Αγώνων.....	8
1.1.2 Συμμετοχή: πιο σημαντική από τη νίκη.....	8
1.2 Οι σύγχρονοι Ολυμπιακοί Αγώνες.....	9
1.2.1 Η αναβίωση των Αγώνων.....	9
1.2.2 Η Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή και το Ολυμπιακό Κίνημα.....	9
1.2.3 Διοργάνωση των πρώτων σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων το 1896.....	10
1.2.3.1 Οι αγώνες του 1896 (1 ^η Ολυμπιάδα).....	10
1.3 Τα Ολυμπιακά Στοιχεία.....	11
1.4 Σχετικά με τους Αγώνες.....	13
1.4.1 Διοργανώτρια Πόλη.....	13
1.4.2 Η Αθήνα το 2004: η εικόνα μιας σύγχρονης.....	14
1.4.2.1 Τι είναι αυτό που κάνει τους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας μοναδικούς;.....	14
1.5 Οργάνωση των Αγώνων.....	15
1.5.1 Πλαίσιο Συνεργασίας.....	16
1.6 Οι Παραολυμπιακοί Αγώνες του 2004.....	16
1.6.1 Προϋπολογισμός Παραολυμπιακών Αγώνων.....	17
1.7 Η ανάθεση των Ολυμπιακών Αγώνων.....	19
1.7.1 Η ημέρα της νίκης.....	19
1.7.2 Τα 5 βασικά επιχειρήματα των ευρωπαίων κατά της Ελληνικής υποψηφιότητας.....	20
Κεφάλαιο 2.....	24
2.1 Βασικά δεδομένα για την Ελλάδα.....	24
2.2 2004: η χρονιά... «δικοπο μαχαίρι».....	30
2.3 Νέο γραφείο πληροφοριών εγκαινιάσε ο ΕΟΤ.....	37
2.4 Μαθήματα μάρκετινγκ από μια μεγάλη πρόσκληση.....	39
2.4.1 Μεγάλοι Εθνικοί Χορηγοί.....	42
2.4.2 Διεθνής Χορηγοί.....	42

2.5	Χορηγίες: το πρώτο Ολυμπιακό ρεκόρ των Αγώνων του 2004 Οι αγώνες, η προσπάθεια και το κέρδος των αγώνων.....	44
	2.5.1 Σχετικά με τους Παραολυμπιακούς.....	46
	2.5.2 Στοιχεία και αριθμοί.....	47
2.6	Ολυμπιακά προϊόντα.....	48
	2.6.1 Το ολυμπιακό κατάστημα.....	48
	2.6.2 Στοιχεία και αριθμοί.....	49
2.7	Εισιτήρια: Διεθνής Πρόσκληση για τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004 στην Αθήνα.....	52
	2.7.1 Οι τιμές των εισιτηρίων.....	53
2.8	Η κίνηση της αγοράς κατά την περίοδο των εκπτώσεων 2004 και των Ολυμπιακών Αγώνων.....	53
	2.8.1 Κίνητρα σε υποδομές – μάρκετινγκ για να εισπράξει ο τουρισμός μετα – ολυμπιακά οφέλη.....	55
2.9	Οικονομικός απολογισμός των Ολυμπιακών αγώνων της Αθήνας.....	56
	Κεφάλαιο 3.....	31
3.1	Ο προϋπολογισμός της «ΑΘΗΝΑ 2004».....	60
	3.1.1 Βασικά έσοδα της «ΑΘΗΝΑ 2004».....	60
	3.1.2 Βασικά έξοδα της «ΑΘΗΝΑ 2004».....	60
	3.1.3 Υπέρ και κατά των Ολυμπιακών Αγώνων.....	61
	3.1.4 Ποιοι κλάδοι θα ωφεληθούν;.....	65
	3.1.5 Ολυμπιάδα: Κέρδη ή Χρέη.....	68
3.2	Τα «Πλεονάσματα» της «ΑΘΗΝΑ 2004».....	70
3.3	Έλλειμμα ή πλεόνασμα;.....	73
3.4	Εγχώρια κατασκευαστική αγορά.....	75
	Οι 6.000 άνεργοι της Ολυμπιάδας.....	77
	Κεφάλαιο 4.....	79
4.1	Έτσι θα αξιοποιηθούν τα Ολυμπιακά έργα.....	79
	4.1.1 Ολυμπιακές εγκαταστάσεις: Η μεταολυμπιακή χρήση.....	80
	4.1.2 Μεταολυμπιακή χρήση των Ολυμπιακών εγκαταστάσεων.....	80
4.2	Ο «Τύπος» της Δευτέρας.....	83
4.3	Στον προϋπολογισμό δαπάνες 459 εκατ. ευρώ από την «Αθήνα 2004».....	85

Κεφάλαιο 5.....	86
5.1 Η Αθήνα το 2004: διοργανώτρια πόλη μοναδικής φιλοξενίας. Στοιχεία και Αριθμοί. (Διαμονή και Φιλοξενία κατά τη διάρκεια των Αγώνων).....	86
5.1.1 Πρόγραμμα Διαμονής.....	87
5.1.2 Δίκτυο και πλαίσιο Συνεργασίας.....	88
5.1.3 Στοιχεία και Αριθμοί.....	89
5.2 Ολυμπιακό και Παραολυμπιακό χωριό. Διαμονή και φιλοξενία αθλητών.....	90
5.2.1 Κατοικήσιμη ζώνη.....	91
5.2.2 Διεθνής ζώνη	91
5.3 Χωριά Μ.Μ.Ε.....	92
5.4 Εξαγωγές και Τουρισμός, οι ωφελημένοι κλάδοι από τους Ολυμπιακούς Αγώνες.....	93
5.4.1 Ανοίγονται νέοι δρόμοι ανάπτυξης για την Ελλάδα.....	94
5.4.2 Είναι πολύ αργά για την τουριστική ανάπτυξη της Αθήνας μετά τους Ολυμπιακούς;.....	94
5.4.3 Κερδισμένη η Αθήνα από τους Ολυμπιακούς Αγώνες, αλλά.....	95
5.5 Οι Ολυμπιακοί Αγώνες δεν γεμίζουν τα ξενοδοχεία όλης της χώρας.....	97
Επίλογος.....	100
Βιβλιογραφία.....	106

ΟΡΑΜΑ ΤΗΣ 28ης ΟΛΥΜΠΙΑΔΑΣ

ΜΟΝΑΔΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΜΕ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΜΕΤΡΟ

Το 2004 οι Ολυμπιακοί Αγώνες επιστρέφουν στο λίκνο τους. Αθλητές από όλα τα έθνη θα συναντηθούν στην Ελλάδα για να συμμετάσχουν σε μια διοργάνωση που διαπνέεται από **ευγενή άμιλλα**.

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες της Ελλάδας θα συνδυάσουν την **ιστορία**, τον **πολιτισμό**, την **ειρήνη**

με τον **αθλητισμό** και τον **Ολυμπισμό**. Όλοι οι Έλληνες θα ενωθούν για να φιλοξενήσουν

Αγώνες **Μοναδικούς**, με **Ανθρώπινο Μέτρο**, που θα αναδείξουν τα Ολυμπιακά Ιδεώδη

και θα εμπνεύσουν ολόκληρη την οικουμένη.

Εισαγωγή

Ο αθλητισμός στην αρχαία Ελλάδα εντάσσεται μέσα στο σύνολο της κοινωνικής ζωής του ανθρώπου και αποτελεί ένα άρρηκτο κομμάτι της παιδείας του. Η ελληνική έννοια της παιδείας, σημαίνει την καλλιέργεια του αkéραιου ανθρώπου, αυτού που δεν χωρίζεται σε σώμα και πνεύμα, γιατί το πνεύμα δεν υπάρχει χωρίς το σώμα και το σώμα δεν έχει νόημα χωρίς το πνεύμα. Η πιο αντιπροσωπευτική πνευματική μορφή του αρχαίου κόσμου, ο Σωκράτης, ζει και εμπνέεται μέσα στα Γυμνάσια της Αθήνας, εκεί όπου οι νέοι αθλούνται γυμνοί, θαυμάζει τη σωματική τους ομορφιά και προχωρεί στην άσκηση της ψυχής του. Κορυφαία και αντιπροσωπευτική έκφραση του αθλητισμού στην αρχαία Ελλάδα στάθηκαν οι Ολυμπιακοί Αγώνες.

Η χρονολογία της πρώτης Ολυμπιάδας, το 779 π.Χ. αποτελεί την πρώτη μαρτυρημένη ακριβή χρονολογία της ελληνικής ιστορίας, αφού απ' τη χρονολογία αυτή αρχίζει ο κατάλογος των Ολυμπιονικών. Αυτό σημαίνει πως τα πρώτα ιστορικά πρόσωπα που γνωρίζουμε με ασφάλεια και ακρίβεια είναι οι αθλητές που νίκησαν στους αγώνες εκείνους.

Το αγωνιστικό πνεύμα στάθηκε αποφασιστικός παράγοντας στην ανάπτυξη της ελληνικής ιστορίας. Αυτή η φυσική διάθεση του ανθρώπου να δοκιμάσει τις δυνάμεις του και να ξεπεράσει το διπλανό του, στάθηκε βέβαια το αρχικό κίνητρο για την αγωνιστική διάθεση των Ελλήνων. Όμως το ίδιο κίνητρο υπήρχε και σε άλλους λαούς που δεν έφτασαν ποτέ στην ιδέα του αθλητισμού, όπως την εννοούσαν οι Έλληνες.

Ποια είναι η αιτία δεν είναι ίσως εύκολο να αναπτύξουμε σε λίγες εισαγωγικές γραμμές. Δεν είναι όμως εύκολο να κατανοήσουμε ότι η αθλητική ιδέα, όπως προβάλλει στους ελληνικούς αγώνες, ιδιαίτερα στους Ολυμπιακούς, προϋποθέτει την καταξίωση του ανθρώπου, την πίστη στην ελευθερία του και στην αξία του, τη συνείδηση της ευθύνης του στον κόσμο. Τέλος στην παραδοχή της ισότιμης και δημοκρατικής συμμετοχής του στα κοινά. Η καλλιέργεια του αθλητικού πνεύματος στην αρχαία Ελλάδα εδράζεται στις ιδέες εκείνες πνευματικές βάσεις, όπου εδράζονται και οι λοιπές πολιτιστικές αξίες του ελληνικού πολιτισμού. Και πρώτη ανάμεσα σ' αυτές στέκεται η απελευθέρωση του ανθρώπου από τη δεσποτεία κάθε μορφής. Η θρησκευτική πίστη των Ελλήνων δεν τους στερεί την ανθρώπινη ελευθερία και σαν συνέπεια δεν απαλλάσσει από την ανθρώπινη ευθύνη. Η

κοινωνική πειθαρχία και η υπαγωγή στους νόμους της πολιτείας αποτελεί υποχρέωση ελεύθερων και υπεύθυνων πολιτών.

Αυτές οι θεμελιακές αρχές των Ελλήνων προβάλλουν και πραγματώνονται σε μια ιδεατή μορφή στις μεγάλες δημόσιες εκδηλώσεις τους. Ανάμεσα σ' αυτές εντελώς ιδιαίτερη θέση κατέχουν οι Ολυμπιακοί Αγώνες, που αποτελούν την υπέρτατη έκφραση του αθλητικού πνεύματος σε μια συνάθροιση των Ελλήνων, που σήμαινε για κείνους μια οικουμενική συνάθροιση των ελευθέρων ανθρώπων. Ξεχνώντας τις βιοτικές έγνοιες, τις ανθρώπινες αδυναμίες, τις συχνά θανάσιμες διαφορές τους, σε μια εκεχειρία πανελλήνια, μεταφέρονται σε κατάσταση θείας ευδαιμονίας, αφού ο άνθρωπος ξανάβρισκε μέσα στον παραδείσιο χώρο της Ολυμπίας την ιδανική του ανθρωπιά: Ειρήνη βασιλεύε στον κόσμο, όλοι ήταν ελεύθεροι και ίσοι, οι δυνατοί και οι πλούσιοι άρχοντες της Σικελίας δεν είχαν τίποτε περισσότερο από τον απλό πολίτη της Αθήνας, ο θεός τους προστάτευε όλους. Μόνο για τους Ελλανοδίκες, τους κριτές, υπήρχαν λίθινα εδώλια. Όλοι οι άλλοι παρακολουθούσαν τους αγώνες καθισμένοι πάνω στο ανάχωμα του σταδίου. Και οι αθλητές προσέρχονταν γυμνοί να αγωνιστούν για τη νίκη και το δοξασμένο στεφάνι της ελιάς. Όμως και κάτι ακόμα προσδοκούσαν πιο πολύ: τη φήμη, την τιμή των Πανελλήνων, που ήταν το πιο αμάραντο στεφάνι.

Όσοι έχουν χάρη την παγκόσμια πια συναδέλφωση των αθλητών που κυριαρχεί στους σύγχρονους Ολυμπιακούς Αγώνες, όπου για λίγο έστω χρονικό διάστημα καταργούνται όλα τα σύνορα που χωρίζουν τους λαούς, όπου η γλώσσα, η φυλή και η θρησκεία δεν υψώνουν τους φραγμούς τους ανάμεσα στους ανθρώπους, όπου η κοινωνική θέση, ο υλικός πλούτος και η κρατική δύναμη δε λογαριάζονται, όπου ο άνθρωπος γυμνός από καθετί άλλο αγωνίζεται με τους συνανθρώπους του ειρηνικά και τίμια για να κερδίσει την τιμή και μόνο της νίκης, όσοι έχουν ζήσει αυτό το γεγονός, ελπίζουν να πιστεύουν πως το ολυμπιακό πνεύμα μπορεί να φωτίσει τον κόσμο ολόκληρο όχι μονάχα για λίγες μέρες, αλλά παντοτινά.

Κεφάλαιο 1

Καλωσόρισμα στη χώρα των αρχαίων, των σύγχρονων και των μελλοντικών Ολυμπιακών Αγώνων

Το 2004, οι Αγώνες της XXVIII Ολυμπιάδας επιστρέφουν στην Ελλάδα, τη χώρα που γέννησε τους Ολυμπιακούς Αγώνες στην αρχαιότητα πριν 2700 χρόνια και όπου αναβίωσαν οι σύγχρονοι Ολυμπιακοί Αγώνες το 1896.

1.1.1 Οι Ολυμπιακοί Αγώνες στην αρχαιότητα

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες στην αρχαιότητα, σύμφωνα με τα παλαιότερα γραπτά στοιχεία που διαθέτουμε, ξεκίνησαν το 776 π.Χ. Διεξάγονταν στην Ολυμπία, φημισμένη για τους θαυμάσιους ναούς της, αφιερωμένους στο Δία και την Ήρα. Για περίπου 12 αιώνες, οι Αγώνες πραγματοποιούνταν κάθε τέσσερα χρόνια, μέχρι την κατάργησή τους από τον Αυτοκράτορα Θεοδόσιο, ο οποίος τους θεωρούσε «ειδωλολατρικό» έθιμο με αθλητικές και πνευματικές προεκτάσεις που επηρέαζαν το κοινό.

Το γεγονός ότι οι Έλληνες αφιέρωναν τους Αγώνες στους θεούς, προσέδωσε στη διοργάνωση ιδιαίτερη θρησκευτική σημασία και την καθιέρωσε ως εκδήλωση που συνδύαζε την πνευματική πλευρά των θρησκευτικών τελετουργικών με τον αθλητισμό.

1.1.2 Το πρόγραμμα των Αγώνων

Το πρόγραμμα των Αγώνων παρέμεινε σχεδόν το ίδιο καθ' όλη τη διάρκεια της διεξαγωγής τους κατά τους αρχαίους χρόνους.

Η πρώτη ημέρα ήταν αφιερωμένη στις θυσίες, ενώ τη δεύτερη ημέρα οι αθλητές αγωνίζονταν στις ιπποδρομίες και στις αρματοδρομίες, καθώς και στο πένταθλο, που περιελάμβανε τη ρίψη δίσκου και ακοντίου. Την τρίτη ημέρα πραγματοποιούνταν θρησκευτικές τελετές και τα αγωνίσματα νέων και την τέταρτη ημέρα λάμβαναν χώρα τα αγωνίσματα δρόμου (περιλαμβανομένου του αγώνα δρόμου πάνοπλων στρατιωτών) και τα αθλήματα επαφής (πυγμαχία, πάλη, και το παγκράτιο που συνδύαζε και τα δύο). Την πέμπτη και τελευταία ημέρα

γίνονταν συμπόσια και οι τελετές λήξης των Αγώνων. Η μόνη σημαντική αλλαγή στους τελευταίους χρόνους των αρχαίων Αγώνων ήταν η εισαγωγή αγωνισμάτων για τους αγγελιαφόρους και τους σαλπικτές.

1.2 Οι σύγχρονοι Ολυμπιακοί Αγώνες

1.2.1 Η αναβίωση των Αγώνων

Όποια και να ήταν η αρχική πηγή της ιδέας, τελικά ο άνθρωπος που έκανε πραγματικότητα την αναβίωση των Αγώνων ήταν ο βαρόνος Pierre de Coubertin. Ο ενθουσιασμός του για τους Αγώνες προερχόταν από την πίστη του σε ένα γαλλικό εκπαιδευτικό σύστημα το οποίο θα περιελάμβανε την κοινωνική και ηθική εκπαίδευση των μαθητών μέσω των σχολικών αγώνων. Ο Γάλλος βαρόνος εδραίωσε τους σύγχρονους Αγώνες ως έναν ευτυχή συνδυασμό του αθλητισμού και του ελληνικού κλασικού πνεύματος.

Τελικά, το κίνημα της αναβίωσης των Ολυμπιακών Αγώνων γεννήθηκε μετά από δύο διεθνείς συναντήσεις της "Union des Sociétés Françaises de Sports Athlétiques" (USFSA) στη Σορβόννη το 1892 και το 1894, όπου ο Coubertin αρχικά κατέθεσε και στη συνέχεια επεξεργάσθηκε και εμπλούτισε τις προτάσεις του.

1.2.2 Η Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή και το Ολυμπιακό Κίνημα

Στις 23 Ιουνίου 1894, ο Γάλλος Βαρόνος Pierre de Coubertin ίδρυσε τη Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή (ΔΟΕ), μια διεθνή μη κυβερνητική, μη κερδοσκοπική οργάνωση, υπεύθυνη για τη διοργάνωση και την επίβλεψη των Ολυμπιακών Αγώνων. Ο Coubertin ίδρυσε και το Ολυμπιακό Κίνημα, το οποίο αποτελείται από τη ΔΟΕ, τις Διεθνείς Αθλητικές Ομοσπονδίες, τις 199 Εθνικές Ολυμπιακές Επιτροπές, τις Οργανωτικές Επιτροπές των Ολυμπιακών Αγώνων, τις Εθνικές Αθλητικές Ενώσεις και άλλα σωματεία και, βέβαια, τους αθλητές.

1.2.3 Διοργάνωση των πρώτων σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων το 1896

Ο Coubertin επιθυμούσε οι πρώτοι σύγχρονοι Ολυμπιακοί Αγώνες να πραγματοποιηθούν στο Παρίσι το 1900, την ίδια περίπου περίοδο με την Παγκόσμια Έκθεση. Οι εκκλήσεις όμως των Ελλήνων αντιπροσώπων στο συνέδριο της Σορβόνης εισακούστηκαν και έτσι οι πρώτοι Σύγχρονοι Ολυμπιακοί Αγώνες πραγματοποιήθηκαν το 1896 στη χώρα όπου γεννήθηκαν.

Πρώτος Πρόεδρος της ΔΟΕ αναγορεύτηκε ο Έλληνας Δημήτριος Βικέλας, ως Πρόεδρος της Εκτελεστικής Επιτροπής των Ολυμπιακών Αγώνων του 1896 στην Αθήνα. Ο Βικέλας γεννήθηκε στην Ερμούπολη της Σύρου το 1835, αλλά η καταγωγή του ήταν από τη Βέροια. Το 1852 εγκαταστάθηκε στο Λονδίνο και ασχολήθηκε με το εμπόριο, καλλιεργώντας ταυτόχρονα τα γράμματα και τη λογοτεχνία. Το 1894 εκπροσώπησε τον Πανελλήνιο Γυμναστικό Σύλλογο στο Συνέδριο της Σορβόνης, όπου αποφασίστηκε η αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων. Βλέποντας ότι το κλίμα που υπήρχε στο Συνέδριο ευνοούσε το Παρίσι ως την πρώτη πόλη που θα οργάνωνε τους Αγώνες το 1900, υπέβαλε πρόταση να είναι η Αθήνα η πρώτη διοργανώτρια πόλη το 1896, η οποία έγινε αποδεκτή.

Ο Γεώργιος Αβέρωφ, Έλληνας έμπορος εξ Αλεξανδρείας, ήταν από τους μεγάλους ιδιώτες χορηγούς των Αγώνων αυτών και χρηματοδότησε την ανακατασκευή του Παναθηναϊκού Σταδίου.

1.2.3.1 Οι αγώνες του 1896 (1^η Ολυμπιάδα)

Στις 6 Απριλίου 1896, Δευτέρα του Πάσχα, περίπου 100.000 άτομα συγκεντρώθηκαν για να παρακολουθήσουν τους Αγώνες – πιθανότατα μια από τις μεγαλύτερες ειρηνικές συγκεντρώσεις του καιρού εκείνου.

Οι πρώτοι Σύγχρονοι Ολυμπιακοί Αγώνες περιελάμβαναν δέκα αθλήματα και περισσότερους από σαράντα αγώνες. Σύμφωνα με ορισμένα στοιχεία, ενώ στους Αγώνες συμμετείχαν 15 κράτη, περισσότερα από τα δύο τρίτα των αθλητών ήταν Έλληνες. Οι περισσότεροι αγώνες ήταν ατομικοί, εκτός από τη γυμναστική που είχε και ομαδικό αγώνα. Αν και το τρέξιμο, η πάλη, το άλμα εις μήκος και η δισκοβολία υπήρχαν και στους αρχαίους Ολυμπιακούς Αγώνες, πολλά αθλήματα, όπως η

ξιφασκία, η ποδηλασία και η σκοποβολή περιλαμβάνονταν για πρώτη φορά στους Ολυμπιακούς Αγώνες.

Την πρώτη ημέρα των αγώνων ο Jim Connolly, αθλητής από τη Βοστώνη, κέρδισε στο τριπλούν, και ένας αθλητής από το Princeton (ο οποίος λέγεται ότι δεν είχε ξαναδεί δίσκο) «έκλεψε» τη νίκη από τους Έλληνες αθλητές, οι οποίοι πίστευαν ότι η νίκη στο αγώνισμα αυτό θα ήταν σίγουρα δική τους.

Την Πέμπτη, στις 9 Απριλίου, η Ελλάδα σημείωσε τις δύο πρώτες νίκες της, στο άθλημα της γυμναστικής. Και την Παρασκευή, ο Σπυρίδων Λούης από το Μαρούσι κέρδισε τη μεγαλύτερη δόξα, καθώς τερμάτισε πρώτος στο σύγχρονο μαραθώνιο των 42 χιλιομέτρων. Συμβολικά, ο μαραθώνιος ακολούθησε την ίδια πορεία με αυτήν του Έλληνα στρατιώτη Φειδιππίδη που έφερε στους Αθηναίους το μήνυμα της νίκης του Μαραθώνα το 490 π. Χ.

Στους Αγώνες του 1896 απονεμήθηκαν βραβεία στον πρώτο και στο δεύτερο νικητή. Οι πρώτοι νικητές έλαβαν ασημένιο μετάλλιο και τον κότινο από την Ολυμπία, ενώ οι δεύτεροι έλαβαν χάλκινο μετάλλιο και τον κότινο.

1.3 Τα Ολυμπιακά Στοιχεία

■ Το Ολυμπιακό Έμβλημα

Το Ολυμπιακό Έμβλημα αποτελείται από πέντε ενωμένους κύκλους σε πράσινο, κόκκινο, μπλε, κίτρινο και μαύρο χρώμα, και συμβολίζει την ένωση των πέντε ηπειρών.

■ Η Ολυμπιακή Σημαία

Το σχέδιο είναι έμπνευση του Pierre de Coubertin – οι πέντε χρωματιστοί κύκλοι (μπλε, μαύρο, κόκκινο, κίτρινο και πράσινο) σε λευκό φόντο. Περισσότερο από έναν αιώνα μετά τη σύλληψη αυτή, τα έξι χρώματα (των κύκλων και του φόντου) διατηρούν το συμβολικό τους χαρακτήρα, καθώς απαντώνται σε όλες τις σημαίες του κόσμου.

Οι πέντε ενωμένοι Κύκλοι της Ολυμπιακής Σημαίας αντιπροσωπεύουν την παγκόσμια συνεργασία στον τομέα του αθλητισμού και τη σύνοδο των αθλητών στην περίοδο των Αγώνων. Συμβολίζουν την ένωση των πέντε ηπειρών, ενώ το λευκό φόντο συμβολίζει την ειρήνη.

■ Το αξίωμα των Ολυμπιακών Αγώνων

Το αξίωμα των Ολυμπιακών Αγώνων είναι **Citius, Altius, Fortius (Ταχύτερα, Ψηλότερα, Δυνατότερα)**.

■ Ο Ολυμπιακός Ύμνος

Ο Ολυμπιακός Ύμνος γράφτηκε από το μεγάλο Έλληνα ποιητή Κωστή Παλαμά, μελοποιήθηκε από τον Σπύρο Σαμαρά και εκτελέστηκε για πρώτη φορά στους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1896. Στους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1958 στο Τόκυο, η ΔΟΕ υιοθέτησε τον ύμνο αυτό ως τον επίσημο Ολυμπιακό Ύμνο.

■ Το Ολυμπιακό δόγμα

Στους Αγώνες του 1896 γεννήθηκε και το Ολυμπιακό δόγμα. Ο Pierre de Coubertin, το διατύπωσε ως εξής:

«Το σημαντικότερο στους Ολυμπιακούς Αγώνες δεν είναι η νίκη, αλλά η συμμετοχή, όπως και στη ζωή το σημαντικότερο δεν είναι ο θρίαμβος, αλλά η προσπάθεια. Η ουσία δε βρίσκεται στην επικράτηση, αλλά στο ευ αγωνίζεσθαι».

■ Ο Ολυμπιακός Όρκος

Στην Τελετή Έναρξης των Αγώνων, ένας αθλητής από τη διοργανώτρια χώρα εκφωνεί τον Ολυμπιακό Όρκο εκ μέρους όλων των αθλητριών και αθλητών. Η τελετή αυτή εγκαινιάστηκε στους Αγώνες του Βελγίου το 1920. Ο όρκος, σε ελεύθερη μετάφραση, έχει ως εξής:

«Ορκιζόμαστε να αγωνισθούμε τίμια, σεβόμενοι τους κανόνες των Αγώνων και της ευγενούς άμιλλας, για τη δόξα του αθλητισμού και την τιμή των ομάδων μας.»

Επίσης, ένας προπονητής ή αξιωματούχος ομάδας εκφωνεί ανάλογο όρκο σε κάθε Τελετή Έναρξης.

■ Η Ολυμπιακή Φλόγα και η Ολυμπιακή Δάδα

Η Ολυμπιακή Φλόγα είναι ένα από τα πιο γνωστά σύμβολα των σύγχρονων Αγώνων. Η παράδοση αυτή ξεκινά από τους Αγώνες της αρχαίας Ελλάδας, όπου η ιερή φλόγα, η αφή της οποίας γινόταν με τον ήλιο, έκαιγε συνεχώς στο βωμό της Ήρας. Στους σύγχρονους Αγώνες, αφή της Ολυμπιακής Φλόγας έγινε για πρώτη φορά το 1928 στους Αγώνες του Άμστερνταμ, όπου έκαιγε σε όλη τη διάρκεια των Αγώνων. Η φλόγα συμβολίζει την καθαρότητα, την πορεία προς την τελειότητα, τον αγώνα για τη νίκη, τη φιλία και την ειρήνη – όλα ιδανικά των Ολυμπιακών Αγώνων.

Η παράδοση της Λαμπαδηδρομίας εγκαινιάστηκε το 1936, στους Αγώνες του Βερολίνου. Όπως και στην αρχαιότητα, ο ήλιος ανάβει τη δάδα στην Αρχαία Ολυμπία και αρχίζει μία σκυταλοδρομία με τέρμα τη διοργανώτρια πόλη, όπου η φλόγα ανάβει στο βωμό του Ολυμπιακού Σταδίου κατά την Τελετή Έναρξης και διατηρείται αναμμένη έως την Τελετή Λήξης.

Τον Αύγουστο 2004, για πρώτη φορά μετά την αναβίωση των Σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων, η φλόγα θα καίει στη γενέτειρά τους.

1.4 Σχετικά με τους Αγώνες.

Από τη Διεκδίκηση στη Διοργάνωση

Στις 5 Σεπτεμβρίου 1997, στη Λωζάννη, η Αθήνα επελέγη να φιλοξενήσει τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004. Την ίδια μέρα υπεγράφη η Σύμβαση Διοργανώτριας Πόλης για τους Αγώνες της 28^{ης} Ολυμπιάδας. Έτσι ξεκίνησε ένα νέο, συναρπαστικό κεφάλαιο στην ιστορία του Ολυμπισμού, που εγγυάται κορυφαίες στιγμές από τις 13 έως τις 29 Αυγούστου 2004, με την τέλεση των Ολυμπιακών Αγώνων στην Ελλάδα, τη χώρα όπου γεννήθηκαν πριν από 2000 και πλέον χρόνια, και στην Αθήνα, την πόλη όπου αναβίωσαν το 1896.

Η Ελλάδα είναι μια από τις μικρότερες χώρες που έχουν αναλάβει τη διοργάνωση Ολυμπιακών Αγώνων.

1.4.1 Διοργανώτρια Πόλη

Σύμφωνα με τον Ολυμπιακό Χάρτη, η ΔΟΕ και η Οργανωτική Επιτροπή (ΟΕΟΑ) της Διοργανώτριας Πόλης είναι τα συμβαλλόμενα μέρη για την οργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων. Η ΔΟΕ και η Οργανωτική Επιτροπή (ΟΕΟΑ) βρίσκονται σε άμεση επικοινωνία από την ημέρα που συστάθηκε η ΟΕΟΑ και η ΔΟΕ έχει συμβουλευτικό ρόλο στην προετοιμασία των Αγώνων. Από τη δημιουργία της μέχρι το τέλος λειτουργίας και τη ρευστοποίηση των περιουσιακών της στοιχείων, η ΟΕΟΑ θα πρέπει να εναρμονίζει όλες τις δραστηριότητες σύμφωνα με τον Ολυμπιακό Χάρτη και τη Σύμβαση Διοργανώτριας Πόλης.

1.4.2 Η Αθήνα το 2004: η εικόνα μιας σύγχρονης διοργανώτριας πόλης

Η Αθήνα αποτελεί ήδη ένα από τα μεγαλύτερα μητροπολιτικά κέντρα της Μεσογείου. Οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 2004 θα υπογραμμίσουν τον ηγετικό της ρόλο στην περιοχή στους τομείς της αθλητικής υποδομής, της πληροφορικής, των τηλεπικοινωνιών, της ενέργειας, του εμπορίου και των αστικών συγκοινωνιών.

1.4.2.1 Τι είναι αυτό που κάνει τους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας μοναδικούς;

Η ΑΘΗΝΑ 2004 είναι αρμόδια για την οργάνωση των Ολυμπιακών και των Παραολυμπιακών Αγώνων. Στη σύνθετη αποστολή της, η ΑΘΗΝΑ 2004 έχει συμπεριλάβει δυο μοναδικά προγράμματα: το «ΑΘΗΝΑ 2004 – Πολιτισμός» και το «Ολυμπιακή Εκεχειρία».

«ΑΘΗΝΑ 2004 – Πολιτισμός»

Αθλητισμός και Πολιτισμός

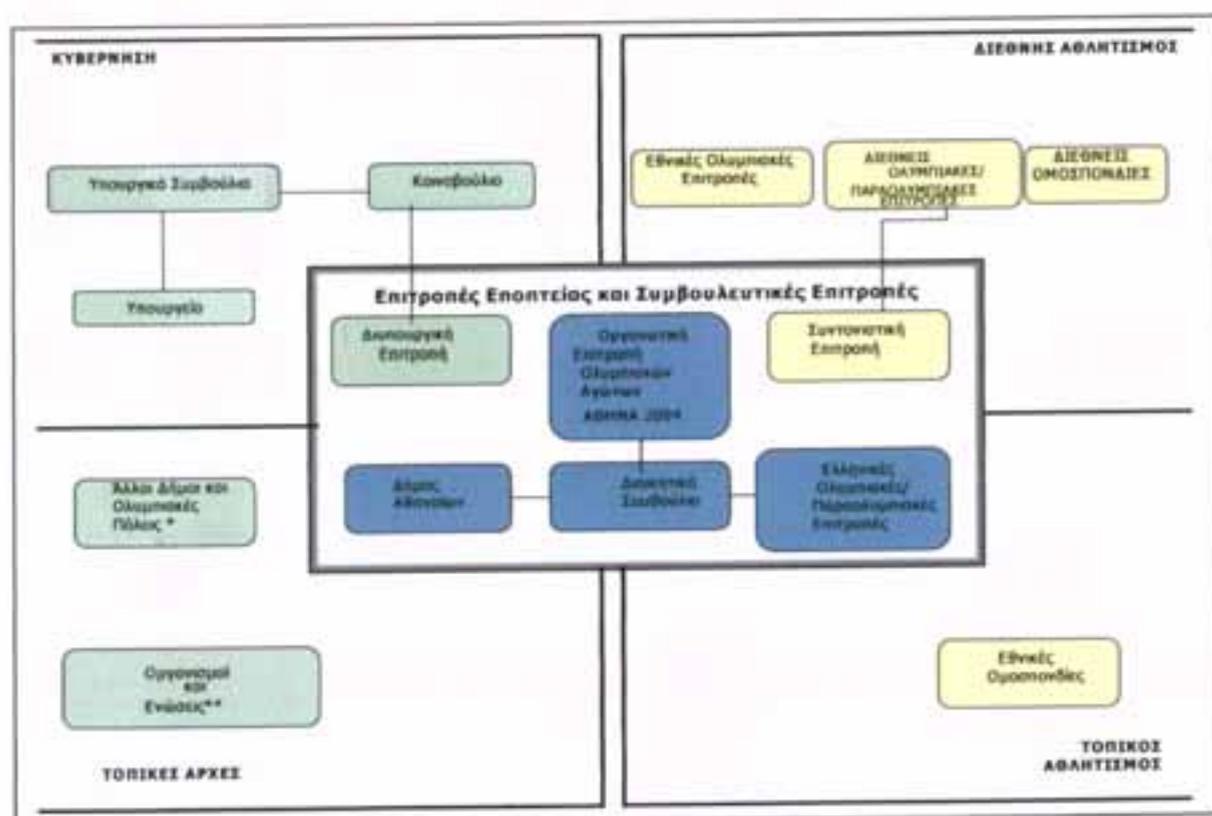
Η ΑΘΗΝΑ 2004 συνεργάζεται με το Υπουργείο Πολιτισμού, με χορηγούς και άλλους οργανισμούς για τη διοργάνωση του πολιτιστικού προγράμματος 2001-2004 της ΑΘΗΝΑ 2004. Η τετραετής διοργάνωση πολιτιστικών και καλλιτεχνικών εκδηλώσεων σχεδιάστηκε με σκοπό την αναβίωση του αρχαίου ιδανικού «νους υγιής εν σώματι υγιεί» προβάλλοντας όχι μόνο την αθλητική επιτυχία, αλλά και τη διάκριση στους τομείς των τεχνών και της διανόησης.

Η Ολυμπιακή Εκεχειρία

Η Ολυμπιακή Εκεχειρία έχει τις ρίζες της στους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αρχαιότητας, όπου τα κράτη που βρίσκονταν σε εμπόλεμη κατάσταση σταματούσαν τις εχθροπραξίες επτά μέρες πριν την έναρξη των Αγώνων, κατά τη διάρκεια τους και επτά μέρες μετά τη λήξη τους, χάρη του ειρηνικού συναγωνισμού. Η Ελλάδα, σε συνεργασία με τη ΔΟΕ, δημιούργησε το Ίδρυμα Ολυμπιακής Εκεχειρίας με στόχο την προώθηση αυτής της ιδέας στους σύγχρονους Αγώνες. Στην κίνηση αυτή μετέχουν εξέχουσες προσωπικότητες, όπως ο τέως

Πρόεδρος της ΔΟΕ, Χουάν Αντόνιο Σάμαρανκ, η Πρόεδρος της ΑΘΗΝΑ 2004, Γιάννα Αγγελοπούλου Δασκαλάκη, ο Υπουργός Εξωτερικών Γεώργιος Παπανδρέου και ο Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ, Κόφι Αννάν, που στις 10 Μαΐου 2001 απευθύνθηκαν στη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ γι' αυτόν τον ευγενή σκοπό.

Η Λαμπαδηδρομία συνδέεται στενά με αυτήν την προσπάθεια. Για τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004 η δάδα, σύμβολο παγκόσμιας ενότητας, αδελφικότητας και ειρήνης, θα ταξιδέψει και στις πέντε ηπείρους και για πρώτη φορά στην ιστορία θα επισκεφθεί την Αφρική και τη Λατινική Αμερική.

1.5 Οργάνωση των Αγώνων

Η Οργανωτική Επιτροπή Ολυμπιακών Αγώνων – ΑΘΗΝΑ 2004 έχει την πλήρη ευθύνη για την οργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας και για το συντονισμό όλων των άλλων οργανισμών που σχετίζονται με την προετοιμασία και τη διοργάνωση των Αγώνων.

1.5.1 Πλαίσιο Συνεργασίας

Άλλοι Δήμοι: Πειραιάς, Ελληνικό, Μαραθώνας, Νίκαια, Βουλιαγμένη, Θεσσαλονίκη, Βόλος, Πάτρα, Καλλιθέα, Γαλάτσι, Μαρκόπουλο, Νέα Ιωνία, Νέα Φιλαδέλφεια, Αγ.Ι.Ρέντης, Αγ. Παρασκευή, Αγ. Ανάργυροι, Γλυφάδα, Κηφισιά, Νέα Ερυθραία, Περιστερί, Χαλάνδρι – **Ολυμπιακές Πόλεις:** Θεσσαλονίκη, Πάτρα, Βόλος, Ηράκλειο.

Οργανισμοί & Ενώσεις: Διεθνές Αεροδρόμιο Αθήνας, Εμπορικό & Βιομηχανικό Επιμελητήριο Αθήνας, Εμπορικό & Βιομηχανικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης, Επιμελητήριο Αχαΐας, Εκκλησία της Ελλάδος, Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδος.

1.6 Οι Παραολυμπιακοί Αγώνες του 2004

Σαράντα τέσσερα χρόνια μετά τους πρώτους Παραολυμπιακούς Αγώνες του 1960 στη Ρώμη, 4.000 κορυφαιοί αθλητές από 130 χώρες περίπου, θα βρεθούν στην Αθήνα για να συμμετάσχουν στους Παραολυμπιακούς Αγώνες του 2004. Δεκαεννέα μέρες μετά το πέρας των Ολυμπιακών Αγώνων, οι καλύτεροι αθλητές με αναπηρία στον κόσμο θα συναγωνισθούν σε 18 αθλήματα.

Η ΑΘΗΝΑ 2004 είναι κοινή Οργανωτική Επιτροπή για τους Ολυμπιακούς και για τους Παραολυμπιακούς Αγώνες. Μέσω της Γενικής Διεύθυνσης Παραολυμπιακών Αγώνων της ΑΘΗΝΑ 2004, όλες οι Διευθύνσεις της Οργανωτικής Επιτροπής Ολυμπιακών Αγώνων συνεργάζονται για να αντεπεξέλθουν στις απαιτήσεις των Παραολυμπιακών Αγώνων και να τις ενσωματώσουν στον οργανωτικό τους σχεδιασμό.

Για να υπάρχει πραγματική ισότητα μεταξύ Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων, για πρώτη φορά στην Παραολυμπιακή ιστορία δεν θα ζητηθεί από τους αθλητές να πληρώσουν για τη συμμετοχή τους στους Παραολυμπιακούς Αγώνες. Με την κατάργηση του αντίτιμου συμμετοχής, η ΑΘΗΝΑ

2004 επιθυμεί να εξαλείψει όλες τις διακρίσεις μεταξύ των αθλητών οι οποίοι συμμετέχουν στους Ολυμπιακούς και στους Παραολυμπιακούς Αγώνες.

Η 28^η Παραολυμπιάδα θα πραγματοποιηθεί στην Αθήνα από τις 17 έως τις 28 Σεπτεμβρίου 2004 και η Αθήνα θα καλωσορίσει:

- 4.000 αθλητές με αναπηρία από 130 χώρες περίπου, καθώς και 2.000 συνοδούς,
- 2.500 μέλη της Παραολυμπιακής Οικογένειας, συμπεριλαμβανομένων εκπροσώπων της Διεθνούς Παραολυμπιακής Επιτροπής και εκπροσώπων των Εθνικών Παραολυμπιακών Επιτροπών.
- 1.000 τεχνικούς αξιωματούχους

1.6.1 Προϋπολογισμός Παραολυμπιακών Αγώνων

Ο προϋπολογισμός των Αγώνων ανέρχεται σε 130 εκατομμύρια δολάρια, εκ των οποίων το 37% παρέχεται από το κράτος, 38% από την ΑΘΗΝΑ 2004 και το υπόλοιπο 25% θα προέλθει από τις χορηγίες, τις πωλήσεις εισιτηρίων, τα τηλεοπτικά δικαιώματα και την εμπορία προϊόντων.

Σχετικά με την προσβασιμότητα

Για τη διοργάνωση των Παραολυμπιακών Αγώνων η ΑΘΗΝΑ 2004 έχει αναπτύξει μια σειρά προδιαγραφών και συνεργάζεται με όλα τα συναρμόδια υπουργεία και τους φορείς προκειμένου να διασφαλιστεί ότι θα είναι δυνατή η πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία και στους Ολυμπιακούς και στους Παραολυμπιακούς Αγώνες. Για το λόγο αυτό, έχει εξασφαλιστεί σε όλους τους προσκεκλημένους των Ολυμπιακών και των Παραολυμπιακών Αγώνων, στους αθλητές, τους εκπροσώπους τύπου, τους θεατές και σε κάθε επισκέπτη απρόσκοπτη μετακίνηση και ασφαλής μεταφορά στις εγκαταστάσεις και εντός της πόλης γενικότερα. Επιπροσθέτως, όλες οι προσαρμογές που θα γίνουν για να διευκολυνθεί η πρόσβαση στους Αγώνες, θα διατηρηθούν και μετά την ολοκλήρωσή τους, ώστε οι πολίτες και οι επισκέπτες με αναπηρία να έχουν εύκολη πρόσβαση και στο μέλλον.

Σύμφωνα με τη Σύμβαση Διοργανώτριας Πόλης που υπεγράφη μεταξύ ΔΟΕ και ΑΘΗΝΑ 2004, η αναγκαιότητα ομαλού συντονισμού επί όλων των θεμάτων που σχετίζονται με τους Παραολυμπιακούς Αγώνες αποτελεί μέλημα της Συμβουλευτικής Επιτροπής. Η Επιτροπή αυτή, η οποία ιδρύθηκε τον Οκτώβριο 2001, έχει ως αποστολή να διασφαλίσει ότι οι ανάγκες των αθλητών βρίσκουν άμεση ανταπόκριση σε όλα τα σχέδια και τις ρυθμίσεις για τους Παραολυμπιακούς Αγώνες.

Η 9^η Γενική Συνέλευση της ΔΠΕ πραγματοποιήθηκε το Δεκέμβριο του 2001 στην Αθήνα, τη διοργανώτρια πόλη των Παραολυμπιακών Αγώνων. Η ΑΘΗΝΑ 2004, η Οργανωτική Επιτροπή των Ολυμπιακών και των Παραολυμπιακών Αγώνων του 2004, καλωσόρισε τη ΔΠΕ στην Ελληνική πρωτεύουσα και διοργάνωσε αυτήν την μείζονα εκδήλωση για την Παραολυμπιακή Οικογένεια.

Περισσότεροι από 300 επίσημοι που αντιπροσώπευαν 75 χώρες και 22 αθλήματα, συγκεντρώθηκαν στην Αθήνα για την 9^η Γενική Συνέλευση της ΔΠΕ από τις 6 έως τις 8 Δεκεμβρίου. Η Αθήνα σημείωσε ρεκόρ συμμετοχής χωρών στις Γενικές Συνελεύσεις, σε σύγκριση με το Σύδνεϋ (73 χώρες το 1997) και το Salt Lake City (55 χώρες το 1999).

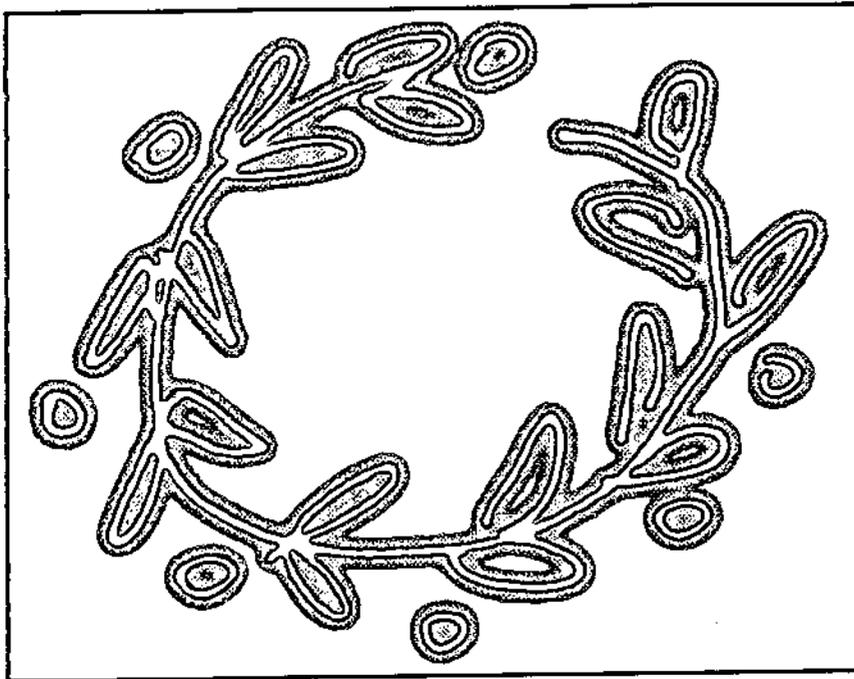
Η 9^η Γενική Συνέλευση επέλεξε τον κ. Philip Craven ως νέο Πρόεδρο της ΔΠΕ και τίμησε τον απερχόμενο πρόεδρο Dr. Robert Steadward, ο οποίος εργαζόταν για το Παραολυμπιακό Κίνημα από τη θέση αυτή από το 1989.

Σύντομα Ιστορικά Στοιχεία

- Σε όλους τους Παραολυμπιακούς Αγώνες από το 1976 συμμετέχουν και Έλληνες αθλητές.

- Η Ελληνική Εθνική Παραολυμπιακή Ομάδα συμμετείχε επισήμως για πρώτη φορά σε Παραολυμπιακούς Αγώνες το 1988 και έκτοτε έχει κερδίσει πολλά μετάλλια.

- Στους Παραολυμπιακούς Αγώνες του 2000 στο Σύδνεϋ, η Ελληνική Εθνική αποστολή αριθμούσε 71 μέλη – μεταξύ τους, 42 αθλητές που αγωνίζονταν στην κολύμβηση, την άρση βαρών, το τζούντο και την καλαθοσφαίριση για άτομα με νοητική υστέρηση. Η ομάδα κέρδισε 11 μετάλλια – 4 χρυσά, 4 ασημένια, 3 χάλκινα – και κατετάγη 33^η στον κόσμο.

1.7 Η ανάθεση των Ολυμπιακών Αγώνων.

Η ανάληψη της διοργάνωση της Ολυμπιάδας του 2004 από την Ελλάδα αποτέλεσε ένα σημαντικό γεγονός το οποίο επηρέασε αρκετούς τομείς της κοινωνικής, της πολιτικής και πολιτιστικής ζωής της χώρας μας, για αρκετά χρόνια, αν όχι δεκαετίες. Τη μεγαλύτερη επίδραση την δέχθηκαν η οικονομία και ο τουρισμός της πατρίδας μας.

Πολλαπλά και πολύμορφα, άμεσα και έμμεσα, βραχυχρόνια και μακροχρόνια θα ήταν τα οφέλη που θα προέκυπταν από την ανάληψη της Ολυμπιάδας του 2004. Κάπως έτσι ήταν και η αρνητική πλευρά, με τα μειονεκτήματα που έφερε μαζί της η 28^η σύγχρονη Ολυμπιάδα. Ποσοτικοποίηση ή και επιμέτρηση των θετικών ή/και αρνητικών επιδράσεων έχει γίνει από τους ειδικούς και οι αλλαγές που ήρθαν στη ζωή ολόκληρης της χώρας είναι πολλές και έγινε ο λογιστικός απολογισμός. Θέλουμε να πιστεύουμε ότι θα οφέλη είναι περισσότερα και σημαντικότερα από τις ζημιές, σε εθνικό επίπεδο, στην εξωτερική πολιτική, στο περιβάλλον, στην Οικονομία, στον τουρισμό. Βασική προϋπόθεση για να γίνει αυτό ήταν αν προετοιμαστούμε καταλλήλως.

1.7.1 Η ημέρα της νίκης.

Σάββατο 6 Σεπτεμβρίου 1997. 25 ψήφους διαφορά από την Ιταλία. Στο Τόκιο, το 1990 είχαμε πάρει 35 ψήφους έναντι 51 της Ατλάντα. Το 1993 το Σύνδεσμο επικράτησε του Πεκίνου με μόλις 2 ψήφους διαφορά. Σε μια σειρά ψηφοφοριών τα πράγματα εξελίχθηκαν έτσι όπως τα περίμενε η Ελληνική αντιπροσωπία. Στην πρώτη η Αθήνα με 32 ψήφους, ενώ έκπληξη αποτέλεσε η ισοψηφία Μπουένος Άιρες και Κέιπ Τάουν, με 16 ψήφους. Στην επαναληπτική ψηφοφορία, το Μπουένος Άιρες έμεινε εκτός. Στην τρίτη ψηφοφορία η Αθήνα πήρε 6 από τους ψήφους τους Μπουένος Άιρες, όσους το Κέιπ Τάουν, ενώ η Ρώμη τους υπόλοιπους 5. Η Στοκχόλμη έχασε μια ψήφο, σε σχέση με την πρώτη ψηφοφορία, έμεινε στους 19 και εντός παιχνιδιού. Στην τρίτη ψηφοφορία η Αθήνα παραλίγο να κάνει τη σούπερ έκπληξη εξασφαλίζοντας την απόλυτη πλειοψηφία σε μια ψηφοφορία μεταξύ τριών πόλεων. Όμως αυτό δεν έγινε για μόλις 2 ψήφους. Κερδίζοντας 14 ψήφους από τη Στοκχόλμη, η Αθήνα έφθασε τους 52, ενώ χρειαζόταν 54, προκειμένου το «παιχνίδι» να μας φθάσει στον τελικό. Στην ίδια ψηφοφορία είχαμε τη Ρώμη με 35 και το Κέιπ Τάουν με 20. Όσον αφορά τον τελικό, η Ρώμη «πήρε» 6 ψήφους από τους 20 του Κέιπ Τάουν ενώ η πλειοψηφία που ψήφισε Νότιο Αφρική στην προτελευταία ψηφοφορία ακολούθησε το ήδη διαμορφωμένο «ρεύμα νίκης» της «ήρεμης δύναμης» Αθήνας.

1.7.2 Τα 5 βασικά επιχειρήματα των ευρωπαίων κατά της Ελληνικής υποψηφιότητας.

1) Τα έργα που θα χρειαζόταν να γίνουν στην Αθήνα, προκειμένου να ανταποκριθεί η πόλη στις απαιτήσεις των Αγώνων θα καταστρέφανε τη φυσιογνωμία της και θα πολλαπλασίαζαν τα προβλήματα μια ήδη «προβληματικής» πόλης.

Όσα έργα έγιναν στην Αθήνα είχαν προγραμματιστεί να εκτελεσθούν ως το 2004 ανεξαρτήτως του αν κέρδιζε η πόλη την Ολυμπιάδα του 2004. Αν τα έργα αυτά δεν γινόταν, η Αθήνα την αυγή του 21^{ου} αιώνα θα έδινε την εικόνα τριτοκοσμικής πρωτεύουσας.

Τα φαινόμενα «γκετοποίησης» που γίνονται εντονότερα λόγω της ραγδαίας ανόδου του ποσοστού παράνομης μετανάστευσης, θα πολλαπλασιάζονταν και μια ήδη «προβληματική» πόλη θα γινόταν ανυπόφορη. Τα πρόσθετα αθλητικά έργα που ήταν απαραίτητα θα κάλυπταν μόνο το 25% του Ολυμπιακού προγράμματος. Μεγάλο μέρος από αυτά θα γινόταν στις υποβαθμισμένες συνοικίες της Αττικής όπως:

- στη Νίκαια όπου χτίσθηκε το Σπίτι της Άρσης Βαρών και
- η πίστα ποδηλατοδρομίου του ΟΑΚΑ, που είναι από τις καλύτερες στον κόσμο.

2) Η Ελλάδα έχει το μέγεθος, την υποδομή και τις οικονομικές δυνατότητες να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις μια γιγαντιαίας διοργάνωσης όπως οι Ολυμπιακοί Αγώνες;

Στο εξωτερικό, μέχρι πριν τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004 λέγανε ότι: «Οι Έλληνες είναι θαυμάσιοι σε πράγματα μικρής κλίμακας και ανίκανοι στα ΜΕΓΑΛΑ ΕΡΓΑ». Τα παραδείγματα όμως οδηγούν στα αντίθετα συμπεράσματα:

- από το 1986 έως και το 2003 στην Αθήνα (σε και άλλες πόλεις) διοργανώθηκαν δεκάδες διεθνής αθλητικές εκδηλώσεις και Παγκόσμια Πρωταθλήματα.
- από τους Μεσογειακούς Αγώνες του 1991 (με 25 αγωνίσματα ως σημειωθεί ότι το σύνολο του Ολυμπιακού προγράμματος περιλαμβάνει 29 αγωνίσματα) ως το Παγκόσμιο Πρωτάθλημα Κλασσικού Αθλητισμού.

Οι εκδηλώσεις αυτές σημείωσαν μεγάλη επιτυχία από οργανωτικής πλευράς, από πλευράς τηλεοπτικής κάλυψης και από πλευράς ασφάλειας. Η μεταπολεμική ιστορία του θεσμού έχει αποδείξει ότι μόνο μεγάλες και καλά οργανωμένες πόλεις μπορούν να αναλάβουν τους Αγώνες. Η Αθήνα δεν είχε πρόβλημα αθλητικής υποδομής, αφού διέθετε το 75% των απαιτούμενων αθλητικών εγκαταστάσεων. Για τα υπόλοιπα προβλήματα υποδομής και δυσλειτουργίας είχε εκπονηθεί ένα γιγαντιαίο πρόγραμμα ανασυγκρότησης, πρωτοφανές για τα χρονικά του τύπου μετά την περίοδο του Τρικούπη!

Οι Αγώνες δεν θα επιβαρύνουν τη χώρα δεδομένου ότι, σύμφωνα με τον προϋπολογισμό που κατέθεσε η Ελληνική πλευρά στη ΔΟΕ, προβλέπονται κερδοφόροι. Πρόκειται για εφικτό στόχο, αφού από τους Ολυμπιακούς του Λος Άντζελες το 1984, σύμφωνα με τους οργανωτές άφησαν κέρδος 215 εκατ.

δολαρίων, ως την Ολυμπιάδα της Ατλάντα, σχεδόν όλοι οι Αγώνες υπήρξαν κερδοφόροι. Αυτό οφείλεται κυρίως στα τεράστια ποσά που εισπράττονται από την πώληση των τηλεοπτικών δικαιωμάτων. Στον προϋπολογισμό της Αθήνας λ.χ. το 37,1% των εσόδων, ύψους 597 εκατ. δολάρια θα είναι εισπράξεις από τηλεοπτικά δικαιώματα. Λόγω του μικρού μεγέθους της ελληνικής αγοράς, η Αθήνα κατήρτισε έναν ρεαλιστικό προϋπολογισμό και έτσι σε ένα σύνολο εσόδων που φθάνουν το 1.607.000.000 δολάρια προβλέπεται κέρδος μόνο 36.650.000 δολαρίων.

3) Η διαταραγμένη οικολογική ισορροπία στην Αττική θα χειροτερέψει. Οι αθλητικές εγκαταστάσεις π.χ. που θα γίνουν στο Σχοινιά και στην Παραλιακή Ζώνη Φαλήρου, θα αλλοιώσουν το φυσικό και το οικιστικό τοπίο δυο ευπαθών περιοχών. Το ίδιο ισχύει και για την ακτή του Αγίου Κοσμά.

Καμιά αθλητική εγκατάσταση στις περιοχές αυτές χτίσθηκε χωρίς να προηγηθούν μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Το σχέδιο των Αγώνων είναι ο πυρήνας ενός μεγαλύτερου σχεδίου:

- οικολογικής αναβάθμισης,
- πολεοδομικής ανασυγκρότησης και
- εκσυγχρονισμού της τεχνολογικής υποδομής της Αττικής.

Το επιχειρηματικό σχέδιο αυτό χρηματοδοτήθηκε από εθνικά κεφάλαια και το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (ECSF II) ύψους 6 δις δολαρίων και:

- εκτελέστηκαν έργα προστασία των ορεινών όγκων (Πάρνηθας, Γερανίων, Κιθαιρών, Πατέρα, Πάστρα καθώς επίσης και Μαλακάσα, Βαρνάβα, Σχοινιά, Μαραθώνα),
- στα επόμενα χρόνια το περιφερειακό πράσινο αυξήθηκε από 19% σε 51% και το αστικό πράσινο από 2% που ήταν σε 10%,
- τα έργα βιολογικού καθαρισμού στα Ψυτάλλεια έχουν βελτιώσει θεαματικά την ποιότητα του νερού στο Σαρωνικό.
- Οι νέες γραμμές στο μετρό σε συνδυασμό με τη Λεωφόρο Σπάτων – Σταυρού – Ελευσίνας, καθώς και τα υπόλοιπα έργα οδοποιίας που εκτελέστηκαν στην Αττική, μείωσαν κατά 40% την ατμοσφαιρική ρύπανση,
- Η διαχείριση των αποβλήτων και τα προβλήματα ανακύκλωσης είναι σημαντικά όχι μόνο γιατί εξοικονομούν ενέργεια και πόρους αλλά, σε συνδυασμό με τη χρήση οικολογικών υλικών, βελτίωσαν αισθητά την ποιότητα του περιβάλλοντος.

4) Η υποψηφιότητα της Αθήνας ήταν «υποχώρηση» της χώρας που ενέδωσε στην εμπορευματοποίηση του Ολυμπιακού πνεύματος, αποποιούμενη με αυτόν τον τρόπο της ιστορικής κληρονομιάς.

Η ιδέα ότι οι Ολυμπιακοί Αγώνες στην αρχαιότητα δεν ήταν εμπορευματοποιημένοι είναι μύθος του Ευρωπαϊκού ιδεαλισμού κατά τον 18^ο και 19^ο αιώνα. Αθλέω ή αθλεύω, άλλωστε θα πει: αγωνίζομαι για βραβείο. Ο μέγας παράγοντας που κατέστησε του Ολυμπιακούς Αγώνες το μεγαλύτερο διεθνές γεγονός της εποχής μας, είναι η τηλεόραση.

Η Αθήνα επομένως, θέτοντος υποψηφιότητα για τους Αγώνες του 2004, δεν απεμπολεί «ιδεώδη». Εκείνο που τους εμπορευματοποίησε και τους προσέδωσε τη σημερινή τους αίγλη δεν ήταν η ΔΟΕ αλλά η τεχνολογία του θεάματος στο «παγκόσμιο χωριό» των επικοινωνιολόγων.

5) Αφού τα μεγάλα έργα (ελεύθερη Λεωφόρος Σπάτων – Σταυρού – Ελευσίνας, Νέο Διεθνές Αεροδρόμιο, μετρό, τραμ) καθώς και όλα τα υπόλοιπα μικρότερα (δρόμοι, πάρκα, αποκατάσταση ιστορικών μνημείων, αναπλάσεις κλπ) ήταν στο πρόγραμμα να εκτελεστούν ως το 2004, για ποιο λόγο ζητήσαμε την Ολυμπιάδα του 2004 μετά την αποτυχία μας στο Τόκυο το 1990;

- διότι η Ελλάδα θα βρισκόταν για μεγάλο χρονικό διάστημα στο διεθνές προσκήνιο,
- η ανάπτυξη της τεχνολογίας στους τομείς των κατασκευών, της πληροφορικής, των επικοινωνιών και της χρήσης εναλλακτικών μορφών ενέργειας, πέραν των θέσεων εργασίας που θα δημιουργούσε και του εξειδικευμένου εργατικού προσωπικού κατά το στάδιο της προετοιμασίας, θα προσέδιδε στη χώρα πρωταγωνιστικό ρόλο στις οικονομικές και τεχνολογικές εξελίξεις.

Κεφάλαιο 2

2.1 Βασικά δεδομένα για την Ελλάδα

Οικονομία

Η ελληνική οικονομία - μια οικονομία καθοριζόμενη από την αγορά με περιορισμένη κρατική παρεμβατικότητα, που δεσμεύεται από τους κανόνες των διεθνών οργανισμών, όπως η Παγκόσμια Οργάνωση Εμπορίου (ΠΟΕ) και η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) - χαρακτηρίζεται (από τα μέσα της δεκαετίας του '90) από έναν ανανεωμένο δυναμισμό.

Το γεγονός αυτό αποδίδεται καταρχάς, στην ιδιαίτερα πειθαρχημένη μακροοικονομική πολιτική που εφαρμόστηκε στο πλαίσιο του προγράμματος σύγκλισης (1994-1999) - το οποίο σχεδιάστηκε έτσι, ώστε να δώσει στην Ελλάδα τη δυνατότητα να ικανοποιήσει τα κριτήρια της Συνθήκης του Μάαστριχτ σχετικά με την Οικονομική και Νομισματική Ένωση με αποτέλεσμα, την 1/1/2001 η Ελλάδα να γίνει το 12ο μέλος της ευρωζώνης.

Η ελληνική οικονομία διανύει ήδη το δεύτερο έτος της ένταξής της στη ζώνη του ευρώ. Λειτουργεί πλέον μέσα σε ένα νέο κοινό νομισματικό περιβάλλον, το οποίο καθορίζεται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, ενώ ταυτόχρονα συντονίζει την οικονομική της πολιτική στο πλαίσιο του «Προγράμματος Σταθερότητας και Ανάπτυξης» και των «Γενικών Προσανατολισμών της Οικονομικής Πολιτικής».

Το παραπάνω πλαίσιο καθορίζει πλέον αναπόφευκτα και τη θέση της ελληνικής οικονομίας στο διεθνές οικονομικό περιβάλλον. Η Ελλάδα, μια μικρή ανοιχτή οικονομία, έχει αφενός το πλεονέκτημα να διαθέτει ένα από τα ισχυρότερα νομίσματα του κόσμου, αφετέρου όμως, να επηρεάζεται σημαντικά από τις οικονομικές εξελίξεις όπως διαμορφώνονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τον υπόλοιπο κόσμο.

Παρά την δυσμενή εικόνα της παγκόσμιας οικονομίας, η ελληνική οικονομία θα συνεχίσει την υψηλή αναπτυξιακή της τροχιά και τα επόμενα χρόνια. Το 2003 προβλέπεται να είναι με την Ιρλανδία η ταχύτερα αναπτυσσόμενη οικονομία της ΕΕ, με σχεδόν πενταπλάσιο ρυθμό από την Ευρώπη, με επιτάχυνση των ρυθμών αύξησης τόσο της ιδιωτικής κατανάλωσης όσο και των επενδύσεων. Ταυτόχρονα, έχει βελτιώσει θεαματικά την άμυνά της απέναντι στις διεθνείς αβεβαιότητες και την

ύφεση για τρεις πολύ συγκεκριμένους λόγους. Ο πρώτος είναι η συνεπής δημοσιονομική σταθερότητα με βασική κατεύθυνση τον δραστικό περιορισμό του δημοσίου χρέους, ο δεύτερος η έντονη επενδυτική δραστηριότητα του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα, και ο τρίτος οι ουσιαστικές διαρθρωτικές αλλαγές στις επιχειρήσεις, το τραπεζικό σύστημα, τις αγορές και τους θεσμούς εποπτείας.

Η ελληνική οικονομία από το 1996 μέχρι σήμερα βρίσκεται σε πορεία πραγματικής σύγκλισης, καθώς αναπτύσσεται σε ρυθμούς πολύ υψηλότερους από το μέσο όρο της Ε.Ε. Ανάπτυξη που οφείλεται στα σημαντικά έργα υποδομής, στην επέκταση και τον εκσυγχρονισμό των επιχειρήσεων, στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, στη μείωση των επιτοκίων, στην ένταση του ανταγωνισμού και στις διαρθρωτικές αλλαγές. Οι ρυθμοί αυτοί βασίζονται στις ιδιωτικές και δημόσιες επενδύσεις που υλοποιούνται, ενώ οι οικονομικές μεταρρυθμίσεις και η εκμετάλλευση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων που έχει η χώρα στην ευρύτερη περιοχή αναμένεται να επιταχύνουν ακόμη περισσότερο την ανάπτυξη.

Επενδύσεις

Ο ρυθμός αύξησης του όγκου των συνολικών επενδύσεων αναμένεται να επιταχυνθεί περαιτέρω για το 2003. Η αύξηση αυτή των επενδύσεων προέρχεται τόσο από τον ιδιωτικό τομέα, δείχνοντας την εμπιστοσύνη της αγοράς στις προοπτικές της Ελληνικής οικονομίας, όσο και από το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων. Οι δημόσιες επενδύσεις αυξάνονται κατά 13% το 2003 και ανέρχονται στο ποσό των 8,9 δισ. ευρώ. Από αυτά, μόνο τα 2,8 δισ. ευρώ δηλαδή το 30% προέρχεται από τα διαρθρωτικά ταμεία της ΕΕ, ενώ ο κύριος όγκος των 6,1 δισ. ευρώ χρηματοδοτείται από εθνικούς πόρους. Οι δαπάνες αυτές συμβάλλουν στην διατήρηση των υψηλών αναπτυξιακών ρυθμών με την δημιουργία ενός σύγχρονου πλέγματος υποδομών που αναβαθμίζει τον παραγωγικό ιστό και το ανθρώπινο δυναμικό της χώρας. Οι δαπάνες αυτές μεταξύ άλλων περιλαμβάνουν: 2,1 δισ. ευρώ σε σιδηροδρομικά και λοιπά συγκοινωνιακά δίκτυα περιφερειακής συνοχής, 1,3 δισ. ευρώ σε έργα για τους **Ολυμπιακούς Αγώνες** σε όλη την Ελλάδα, 1,2 δισ. ευρώ για εκπαίδευση και κατάρτιση, και 1,6 δισ. ευρώ για έργα τοπικής εμβέλειας που συμπληρώνουν τις μεγάλες υποδομές της περιφέρειας. Εκτός από τις υποδομές, η επενδυτική δραστηριότητα στην Ελλάδα σήμερα έχει και μία δεύτερη διάσταση. Τις επενδύσεις στην εκπαίδευση, στην κατάρτιση, στις νέες δεξιότητες,

στην έρευνα, στην καινοτομία, οι οποίες διαμορφώνουν την παραγωγική ικανότητα στο μέλλον.

Έλλειμμα - Χρέος

Βασική προϋπόθεση για τη διατήρηση των υψηλών ρυθμών ανάπτυξης είναι μία συνετή δημοσιονομική πολιτική με πιστή τήρηση του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, με νοικοκύρεμα της λειτουργίας του κράτους, με καλύτερο αποτέλεσμα για τον κάθε τομέα πολιτικής που χρηματοδοτείται. Για το 2003 εξασφαλίζεται πρωτογενές πλεόνασμα της τάξης του 4,4%, ενώ θα είναι 4,6% το 2004. Μετά τις αλλαγές με βάση τις νέες μεθοδολογίες της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας που αφορούν στο πως καταχωρούνται οι αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου και καταπτώσεων εγγυήσεων, η Ελλάδα εμφανίζει έλλειμμα γενικής κυβέρνησης για το 2002 της τάξης του 1,1% του ΑΕΠ, το οποίο υποχωρεί σταδιακά τα επόμενα χρόνια, έτσι ώστε να επέλθει ισορροπία στο μακροοικονομικό ισοζύγιο αμέσως μετά την λήξη των **Ολυμπιακών Αγώνων**. Επίσης, το χρέος προβλέπεται να μειωθεί κατά 5 περίπου ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ το 2003. Πρόκειται για τη μεγαλύτερη σε διάστημα ενός έτους προγραμματιζόμενη μείωση του δημόσιου χρέους ως ποσοστού του εθνικού εισοδήματος. Η μείωση αυτή θα οφείλεται στην εντατικοποίηση των αποκρατικοποιήσεων, η οποία θα προσκομίσει έσοδα που θα πλησιάζουν το 2% του ΑΕΠ το 2003, στη μείωση των πληρωμών εγγυήσεων για δάνεια, τα οποία λαμβάνουν οι δημόσιες επιχειρήσεις, στην αποκλιμάκωση των εξοπλιστικών δανείων σύμφωνα με τον πολυετή αμυντικό προγραμματισμό και στη μείωση καταναλωτικών δαπανών. Σημαντική είναι επίσης η μείωση των δαπανών για τόκους που διαμορφώνονται στο 6,3% του ΑΕΠ, έναντι 6,6% το 2002 και 7,4% το 2001.

Απασχόληση - Ανεργία

Σύμφωνα με την έρευνα εργατικού δυναμικού η συνολική απασχόληση αυξήθηκε το δεύτερο τρίμηνο του 2002, σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2001, κατά 31.000 άτομα (από τα οποία 20.000 ήταν μισθωτοί) και ταυτόχρονα μειώθηκε ο αριθμός των ανέργων κατά 24.000 άτομα. Η εξέλιξη αυτή είναι ιδιαίτερα θετική εάν συγκριθεί με τις εξελίξεις του 2001, όταν είχαν μειωθεί ταυτόχρονα ο αριθμός των ανέργων και η απασχόληση (υποδηλώνοντας απόσυρση

ατόμων από την αγορά εργασίας λόγω αποθάρρυνσης). Το ποσοστό ανεργίας το 2002 μειώθηκε, για πρώτη φορά, τα τελευταία χρόνια, κάτω από 10%: συγκεκριμένα διαμορφώθηκε στο 9,6% το δεύτερο τρίμηνο, από 10,9%, το αμέσως προηγούμενο τρίμηνο και 10,2% το αντίστοιχο τρίμηνο του 2001. Η μείωση του ποσοστού ανεργίας συνεχίστηκε και στο γ' τρίμηνο όπου διαμορφώθηκε στο 9,5% έναντι 10% το αντίστοιχο τρίμηνο του 2001.

Τιμές

Ο πληθωρισμός - μετά τη θεαματική κάθοδο κατά περίπου 12 ποσοστιαίες μονάδες (από 14,4% περίπου το 1993 σε 2,6% το 1999) - παραμένει σχετικά χαμηλός. Το 2000 κινήθηκε στο 3,2% και το 2001 στο 3,4% - κυρίως λόγω πιέσεων από τις αυξανόμενες τιμές του πετρελαίου και την ανατίμηση του δολαρίου σε σχέση με τη δραχμή. Ο μέσος δείκτης του δωδεκαμήνου (Δεκέμβριος 2001 - Νοέμβριος 2002) σε σύγκριση με τον δείκτη του προηγούμενου δωδεκαμήνου κινήθηκε στο 3,6% έναντι 3,4% που σημειώθηκε το προηγούμενο έτος. Κατά τις εκτιμήσεις ωστόσο, θα επανέλθει η καθοδική πορεία. Η οικονομική πολιτική των προσεχών ετών, εξάλλου, σχεδιάζεται στην κατεύθυνση διατήρησης της μακροοικονομικής σταθερότητας, της περαιτέρω δημοσιονομικής σταθεροποίησης (έχει ήδη ξεκινήσει μια συνολική φορολογική μεταρρύθμιση), της ενδυνάμωσης των δομικών μεταρρυθμίσεων, της διαφύλαξης του ανταγωνισμού και της εγκαθίδρυσης του απαραίτητου θεσμικού πλαισίου για την ομαλή λειτουργία των παραγωγικών και οικονομικών αγορών.

Προοπτικές

Η ελληνική κυβέρνηση πιστεύει στην ιδιωτική επιχειρηματική δραστηριότητα και δημιουργεί τις προϋποθέσεις εκείνες οι οποίες θα την αναδείξουν καλύτερα (Επενδυτικά προγράμματα, φορολογική μεταρρύθμιση, ασφαλιστική μεταρρύθμιση, διοικητική απλοποίηση, Κέντρα Υποδοχής Επενδυτών, Πλαίσιο Ιδιωτικής Συγχρηματοδότησης Έργων). Απελευθερώνονται οι αγορές και ενισχύεται ο ανταγωνισμός.

Απώτερος στόχος είναι η ανάδειξη και η ενίσχυση της ιδιωτικής επιχειρηματικής δραστηριότητας μέσω της διαμόρφωσης ενός ισχυρού παραγωγικού ιστού, για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας στο

πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης των αγορών. Η ελληνική οικονομία σήμερα, έχει αναγάγει σε πρώτη προτεραιότητα, την ανάδειξη της ιδιωτικής πρωτοβουλίας και την προσέλκυση επενδύσεων. Προς αυτή την κατεύθυνση προχώρησε στη θεσμοθέτηση νέων μηχανισμών αδειοδότησης των επενδύσεων, ιδιαίτερα των ξένων επενδύσεων, και την υλοποίησή τους. Εκσυγχρονίζεται ο τρόπος λειτουργίας των αγορών, με την εισαγωγή των διεθνών λογιστικών προτύπων και των εργαλείων σύγχρονης εταιρικής διακυβέρνησης, σε πρωτοπορία πολλές φορές σε σχέση με άλλες Ευρωπαϊκές χώρες. Διευκολύνονται οι συγχωνεύσεις για να αποκτήσουν μεγαλύτερο μέγεθος οι επιχειρήσεις. Εφέτος αναμένεται να φτάσουν γύρω στις 300, διπλάσιες από πέρυσι.

Η αναπτυξιακή πορεία της χώρας είναι άμεσα συνδεδεμένη με τη συνεχιζόμενη διαδικασία αποκρατικοποιήσεων και απελευθέρωσης των αγορών. Οι αποκρατικοποιήσεις, πέρα από την μείωση του δημόσιου χρέους που αποφέρουν, έχουν αλλάξει μορφή και προσανατολισμό για να συμβάλλουν περισσότερο στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας. Το 2/3 των ιδιωτικοποιήσεων αφορά πλέον στρατηγικές συμμαχίες και συμμετοχές ή στρατηγικούς επενδυτές.

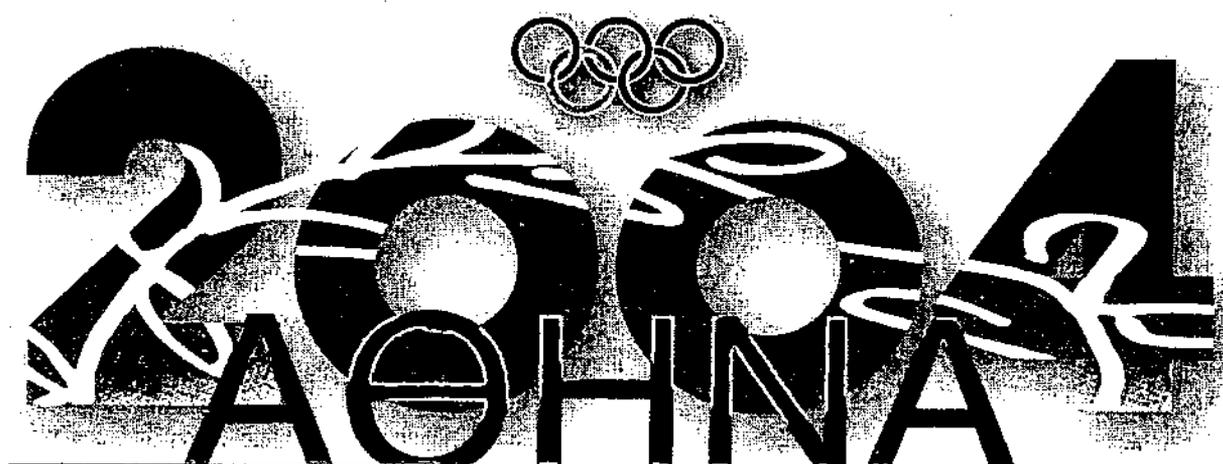
Η απελευθέρωση αγορών διευρύνεται συνεχώς. Ο περιορισμός της συμμετοχής του κράτους στην διοίκηση των επιχειρήσεων και στο τραπεζικό σύστημα έχει προχωρήσει με αποτέλεσμα την αναδιοργάνωση και βελτίωση των υπηρεσιών. Στον τομέα σταθερής και κινητής τηλεφωνίας, έχουν γίνει μέχρι σήμερα σημαντικά βήματα απελευθέρωσης που είχαν ως αποτέλεσμα την προσέλκυση επενδύσεων, πολλές απ' αυτές από το εξωτερικό αλλά και τη μείωση του κόστους τηλεφωνίας κοντά στα μέσα επίπεδα της ΕΕ.

Στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας, στόχος δεν είναι μόνο η προσέλκυση ιδιωτικών κεφαλαίων για ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, αλλά και η συμμετοχή τους στην ηλεκτροπαραγωγή. Στόχος η Ελλάδα με τη φτηνή ενέργεια να καταστεί ο ενεργειακός κόμβος της ευρύτερης περιοχής.

Στο φυσικό αέριο, σχεδιάζετε η κατασκευή αγωγών που θα ενώσουν την Ελλάδα με την Τουρκία και με την Ιταλία ώστε η Ελλάδα να γίνει γέφυρα μεταφοράς του φυσικού αερίου από το Αζερμπαϊτζάν, τη Ρωσία και το Ιράν προς τη Δυτική Ευρώπη. Επίσης, στον τομέα του φυσικού αερίου, οι διεθνείς διαγωνισμοί, προσήλκυσαν ξένα κεφάλαια, συνολικού ύψους 125 δισ. ευρώ για την αστική

διανομή ενώ αντίστοιχοι διαγωνισμοί προβλέπονται να γίνουν σε άλλες περιοχές της Βορείου και Κεντρικής Ελλάδας.

Η απελευθέρωση των αγορών ευνοεί τις επιχειρηματικές συμμαχίες για την χρηματοδότηση επενδυτικών σχεδίων και νέων δραστηριοτήτων στην Ελλάδα (διανομή φυσικού αερίου στις πόλεις, σταθερή και κινητή τηλεφωνία, κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου (Venture capital), επέκταση στην περιφερειακή αγορά ενέργειας, οι μεγάλες τουριστικές υποδομές, η ακτοπλοΐα).

2.2 2004 : Η χρονιά «Δίκοπο Μαχαίρι»

Εντείνεται ο προβληματισμός στον τουριστικό κόσμο για το πώς θα εξελιχθεί η χρονιά – ορόσημο – του 2004 και αρχίζει να επισκιάζει πλέον κάθε άλλη πτυχή και διάσταση της τρέχουσας πραγματικότητας του Ελληνικού τουρισμού. Η πλειονότητα των τουριστικών επιχειρήσεων της χώρας οδεύουν προς τη νέα χρονιά αποδυναμωμένες από την παρατεταμένη κρίση των 2 τελευταίων ετών και τα σημαντικά προβλήματα κίνησης και εσόδων που χαρακτήρισαν το 2003.

Τα πρώτα μηνύματα και οι όποιες διαθέσιμες πληροφορίες για τις τάσεις των αγορών, αναζητούνται αγωνιωδώς από φορείς και επιχειρηματίες, καθώς πέραν του γεγονότος της διοργάνωσης των **Ολυμπιακών Αγώνων**, η νέα τουριστική περίοδος δεν προδιαγράφεται ιδιαίτερα θετική, όσον αφορά γενικότερα την αναμενόμενη τουριστική κίνηση. Με άλλα λόγια η «Συμβατική» πλευρά του 2004 για την Ελλάδα, δεν εμφανίζει αυτή τη στιγμή στοιχεία ή τάσεις τέτοιες που να επιτρέπουν αισιοδοξία για την ικανοποιητική εξέλιξη της τουριστικής κίνησης.

Ακόμα όμως και αν επιμένουν να βλέπουν κάποιοι τη συνολική εξέλιξη της τουριστικής κίνησης το 2004 υπό το πρίσμα των ολυμπιακών αγώνων και μόνον, τα πράγματα δεν είναι καθόλου απλά ούτε εύκολα. Είναι τόσα πολλά αυτά που θα πρέπει να συντρέξουν ή να επιτευχθούν τους επόμενους μήνες, ούτως ώστε να μεγιστοποιηθούν οι ευεργετικές επιδράσεις της διοργάνωσης και τόσοι πολλοί οι κίνδυνοι που ελλοχεύουν και πρέπει να αποτραπούν, που στην ουσία αυτό που αναζητούμε είναι μια εξαιρετική συγκυρία υπεράνθρωπης προσπάθειας, άριστου συντονισμού, άρτιας οργάνωσης και ίσως και τύχης!

Σε επίπεδο πολιτικής ηγεσίας πάντως επικρατεί μάλλον διαφορετικό κλίμα. Ο υπουργός ανάπτυξης Άκης Τσοχατζόπουλος εμφανίστηκε ιδιαίτερα αισιόδοξος για την τουριστική κίνηση προς την χώρα μας κατά το 2004 κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών εκδηλώσεων που έγιναν στο πλαίσιο της έκθεσης PHILOXENIA εκτιμώντας ότι ο αριθμός των ξένων τουριστών που αναμένεται να επισκεφτούν την Ελλάδα θα φτάσει τα 15 εκατομμύρια αφίξεις.

Ωστόσο σύμφωνα με τις μελέτες του ΕΟΤ και όλα τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία και τις εκτιμήσεις που βασίζονται σε αυτά, αφενός η τουριστική κίνηση εφέτος προβλέπεται ότι θα εμφανίσει κάμψη της τάξης του 2% - 3% και αφετέρου, για το 2004 προβλέπεται ότι η τουριστική κίνηση θα ανακάμψει μεν, αλλά

υπάρχουν επιφυλάξεις λόγω της συνεχιζόμενης καθυστέρησης της ανάκαμψης των οικονομιών σε πολλές αγορές. Πρακτικά δηλαδή, για να επαληθευθεί η εκτίμηση για 15 εκατομμύρια αφίξεις το 2004 (χωρίς φυσικά να συνυπολογίζονται οι οικονομικοί μετανάστες, όπως το 1,2 εκατ. των αφίξεων από την . . Αλβανία), θα πρέπει να καλυφθούν οι όποιες απώλειες του 2003 και να καταγραφεί και σημαντική περαιτέρω αύξηση της κίνησης.

Για το 2004 τα γραφεία εξωτερικού του ΕΟΤ διατυπώνουν τη γενική εκτίμηση ότι η τουριστική κίνηση θα ανακάμψει με την ευκαιρία των Ολυμπιακών αγώνων, υπάρχουν ωστόσο επιφυλάξεις λόγω των συνεχιζόμενων προβλημάτων και δυσκολιών σε πολλές αγορές προέλευσης τουριστών. Η αναμενόμενη πρόσθετη ζήτηση λόγω της διεξαγωγής των Ολυμπιακών Αγώνων το 2004 θα προκαλέσει, σύμφωνα με τον ΕΟΤ μια πρόσκαιρη αύξηση ορισμένων τουριστικών μεγεθών (αριθμός αφίξεων και διανυκτερεύσεων), η συνολική όμως εξέλιξη του τουρισμού στη χώρα μας στο προσεχές διάστημα θα είναι συνάρτηση άλλων κρίσιμων εσωτερικών και εξωτερικών παραγόντων όπως:

- Ο ρυθμός εκσυγχρονισμού των τουριστικών εγκαταστάσεων.
- Η ικανότητα αντίστασης των τουριστικών επιχειρήσεων στην πίεση στις τιμές και η ταυτόχρονη συστηματική αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.
- Ο βαθμός έγκαιρης ολοκλήρωσης των έργων υποδομής (αεροδρόμια, λιμάνια, δρόμοι, βιολογικοί καθαρισμοί, χυτά κλπ).
- Ο εμπλουτισμός της τουριστικής προσφοράς με νέα προϊόντα ποιότητας και η παροχή υπηρεσιών ποιότητας στο σύνολο του τουριστικού φάσματος.
- Η οργανωμένη και συστηματική αναβάθμιση των περιβαλλοντικών συνθηκών στο σύνολο των επιμέρους τουριστικών προορισμών της χώρας.
- Η συνεργία για έγκαιρη και ολοκληρωμένη δράση δημοσίων και ιδιωτικών τουριστικών φορέων στον τομέα του Μάρκετινγκ και της προβολής.
- Η γρήγορη αντίδραση στις διαμορφούμενες τάσεις της αγοράς.
- Το άνοιγμα νέων αγορών ειδικότερα της Κίνας και ικανότητα του ιδιωτικού τομέα να διεισδύσει σε αυτές.

- Η δημιουργία νέων ανταγωνιστικών προϊόντων εκτός του καλοκαιριού, του ήλιου και της θάλασσας.
- Η ανταγωνιστικότητα των μέσων μεταφοράς και ανοίγματος του άξονα Βελιγράδι – Θεσσαλονίκη – Αθήνα.
- Η οικονομική πορεία των μεγάλων μονοπωλίων των TOUR OPERATORS.
- Η πορεία της οικονομίας της Ευρώπης και της Αμερικής.
- Η σχέση Δολαρίου και Ευρώ.

Ειδικά όσων αφορά τα οφέλη, τις ευκαιρίες, αλλά και τους κινδύνους που πηγάζουν για τον τουρισμό από την διοργάνωση των Ολυμπιακών αγώνων έχουν ήδη χυθεί ποτάμια μελάνης και γραφεί σελίδες επί σελίδων, έχουν γίνει αναρίθμητες δηλώσεις και εκτιμήσεις.

Παρόλα αυτά μια από τις πλέον συνοπτικές και ενδιαφέρουσες «κωδικοποιήσεις» των πλεονεκτημάτων, των μειονεκτημάτων, των ευκαιριών αλλά και των απειλών που δημιουργούνται ή υποβόσκουν από τους Ολυμπιακούς Αγώνες για τον τουρισμό εμπεριέχεται στην ετήσια έκθεση του ΕΟΤ για την εξέλιξη της τουριστικής κίνησης κατά το 2003.

Σύμφωνα με τα όσα αναφέρονται στην έκθεση του ΕΟΤ

Πλεονεκτήματα

- Η χώρα (και η Αθήνα), είναι ήδη καθιερωμένος τουριστικός προορισμός. Υπάρχει σχετικά ανεπτυγμένη συνείδηση υποδοχής και φιλοξενίας, σχετικής γλωσσομάθειας και γενικής εξωστρέφειας του πληθυσμού και εξοικείωσης με τον «ξένο».
- Υπάρχει ήδη εγκατεστημένο μεγάλο μέρος της αναγκαίας αθλητικής, συγκοινωνιακής και της ξενοδοχειακής υποδομής.
- Υπάρχει σχετική εμπειρία από οργάνωση μεγάλων αθλητικών εκδηλώσεων.
- Υπάρχουν τουριστικά αξιοθέατα και θέρετρα για παροχή υπηρεσιών αναψυχής και παραθερισμού σε σχετικά προσιτές αποστάσεις από την Αθήνα («κλασικοί γύροι» νησιά Αργοσαρωνικού και Κυκλάδες).

Ανά αγορά 2000-2003

Γραφείο ΕΟΤ	Χώρα Προέλευσης	Αφίξεις			Μεταβ. 01/02	Εκτίμηση Μεταβολής
		2000	2001	2002		
Αυστραλίας	Αυστραλία	58,525	60,674	56,160	-9,09%	-
Αυστρίας	Αυστρία	474,996	495,926	461,672	-6,91%	+4,5%
Βελγίου	Βέλγιο κ Λουξ.	331,942	393,062	358,010	-8,92%	+6%
Γαλλίας	Γαλλία	602,353	726,816	735,568	1,20%	+3%έως+5%
Γερμανίας	Γερμανία	2,395,185	2,345,440	2,510,849	7,05%	-5%
Ελβετίας	Ελβετία	322,575	229,384	220,476	-3,88%	Μείωση
Μεγ.Βρετανίας	Βρετανία	2,772,256	2,932,342	2,858,360	-2,52%	-3%έως-4%
Βόρειας Αμερικής	ΗΠΑ	218,731	164,689	146,74	-10,89%	-8%έως-9%
	Καναδάς	56,670	49,383	56,194	13,79%	1%έως-2%
Άπω Ανατολής	Ιαπωνία	78,410	73,350	69,178	-4,95%	-25%
Ισπανίας κ Χ Λατινικής Αμερικής	Ισπανία	115,432	171,450	153,039	10,74%	Μείωση
Ισραήλ	Ισραήλ	115,697	140,399	115,720	-17,58%	-32%
Ιταλίας	Ιταλία	823,245	889,925	605,008	-9,64	-7%
Ολλανδίας	Ολλανδία	855,285	715,926	721,413	0,77%	-
Ρωσίας	Ρωσική Ομοσπονδία	102,071	133,140	135,978	2,13%	-
	Δανία	338,603	365,847	342,966	-6,25%	-16%
Σκανδιναβικών Χωρών	Νορβηγία	314,224	190,934	181,383	-5,00%	-10%
	Σουηδία	485,749	516,857	465,772	-9,88%	-14%
	Φιλανδία	158,573	168,836	147,322	12,48%	+2%
Χωρών Βίζεγκαρντ	Ουγγαρία	147,996	159,409	144,509	-9,35%	0%
	Πολωνία	159,664	208,175	235,704	13,22%	0%
	Σλοβακία	59,736	71,495	79,862	11,70%	0%
	Τσεχική Δημοκρατία	187,527	138,375	139,982	1,16%	0%
	Σύνολο 23 χωρών	10,976,435	11,341,335	11,141,419	-1,76%	
	Γενικό σύνολο όλων των χωρών	56	14,057,351	14,179,999	0,87%	

Μειονεκτήματα

- Το μέγεθος της χώρας (όχι μόνο ως προς τον πληθυσμό και την έκταση, αλλά και ως προς το διαθέσιμο ανθρώπινο δυναμικό και τους χρηματοοικονομικούς πόρους) σε σχέση με το μέγεθος του εγχειρήματος. Η χώρα είναι η μικρότερη χώρα που έχει ποτέ οργανώσει Ολυμπιακούς Αγώνες.
- Η σχετικά μεγάλη απόσταση από σημαντικές αγορές για τέτοιου είδους εκδηλώσεις (ΗΠΑ και Καναδάς, Ιαπωνία, Αυστραλία).
- Οι εγγενείς και ιστορικά διαμορφωμένες αδυναμίες σε ότι αφορά την οργανωτική αποτελεσματικότητα.
- Η αμφισβητούμενη αποτελεσματικότητα σε ορισμένα τμήματα τομέων δημόσιας αρμοδιότητας.
- Η περιορισμένη παράδοση στην ανάπτυξη εθελοντικού κινήματος, τουλάχιστον στις σύγχρονες μορφές αξιοποίησης και διοχέτευσης του πνεύματος του εθελοντισμού.

Ευκαιρίες

- Δυνατότητα να αναβαθμιστεί το συνολικό τουριστικό προϊόν της Αθήνας και της Αττικής, χάρη στα μεγάλα έργα συγκοινωνιακής υποδομής (μετρό, προαστιακός, Αττική οδός), τα νέα καταλύματα και τον εκσυγχρονισμό του ξενοδοχειακού δυναμικού, τις καινούργιες εγκαταστάσεις άθλησης και ναυταθλητισμού, τα έργα αστικής ανάπλασης.
- Διάχυση των ωφελειών στην περιφέρεια, με πόλους τις τέσσερις «Ολυμπιακές» πόλεις (Θεσσαλονίκη, Βόλος, Πάτρα και Ηράκλειο).
- Η μείζονος επικοινωνιακής εμβέλειας εκστρατεία θα βρίσκει γενικευμένη απήχηση και θα έχει αυξημένη αποτελεσματικότητα, υποστηριζόμενη από το δεδομένο ότι το περιβαλλόμενο γεγονός δεν έχει «εθνική» προέλευση, όπως συμβαίνει με τις τρέχουσες εκστρατείες τουριστικής προβολής, αλλά αποτελεί διεθνή εκδήλωση προερχόμενη από διεθνούς κύρους οργανισμό (τη Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή).
- Εκτεταμένος εκσυγχρονισμός ξενοδοχειακών καταλυμάτων μέσω διευρυνμένων δυνατοτήτων χρηματοδότησης (αναπτυξιακός νόμος, ΕΠΑΝ, δανειοδοτήσεις).
- Δημιουργία συμπληρωματικών αστικών υποδομών στην Αθήνα και τις άλλες τέσσερις «Ολυμπιακές» πόλεις (αθλητικές εγκαταστάσεις, πολιτιστικοί χώροι, ψυχαγωγικά πολυκέντρα κλπ).
- Επιτάχυνση κατασκευής μεγάλων έργων υποδομής, όπως συγκοινωνιακά έργα (μετρό, τραμ, προαστιακός, Αττική οδός, λιμάνια και αεροδρόμια) που θα παραμείνουν και θα εξυπηρετήσουν και τους μελλοντικούς τουρίστες.
- Απόκτηση τουριστικής τεχνογνωσίας στους τομείς διοργάνωσης μειζόνων εκδηλώσεων ομαδικής διακίνησης – μεταφοράς τουριστών, δυνατότητας φιλοξενίας επισκεπτών από καινούργιες αγορές. Δημιουργίας νέων πακέτων διακοπών. Άνοιγμα νέων αγορών και διεύρυνση υφισταμένων (π.χ. Ανατολική Ευρώπη, Ασία, Κίνα, Ισπανόφωνος κόσμος), μέσω νέων επιχειρηματικών συνεργασιών.
- Καθιέρωση νέων «δορυφορικών» τουριστικών προορισμών (π.χ. Εύβοια, Κορινθία, Ανατολική Αττική), ή ανάπτυξη «παλαιών» (π.χ. Ηλεία, κ.α.).

Απειλές

Μπορεί να προέρχονται από τις συνήθεις πηγές των απειλών που διατρέχουν το σύγχρονο κόσμο (ένοπλες συρράξεις, τρομοκρατικά χτυπήματα κλπ), αλλά και από φανερούς και «κρυφούς» αντιπάλους ή

- Ανταγωνιστές μιας (εκστρατείας δυσφήμισης, διαβολής ή εκμετάλλευσης τυχόν αρνητικών γεγονότων).
- Κίνδυνος να υπερισχύσουν οι αδυναμίες και να δοθούν λύσεις της «τελευταίας στιγμής» με ότι αυτό συνεπάγεται για την ποιότητα της προσφοράς υπηρεσιών και τη γενικότερη εικόνα του προορισμού της χώρας.
- Οι ενδεχόμενες αδυναμίες και ατέλειες σε εξωτουριστικούς τομείς (π.χ συγκοινωνίες, ασφάλεια, περίθαλψη, περιβάλλον κλπ) μπορεί να έχουν δυσμενείς επιπτώσεις στην ποιότητα της συνολικής εξυπηρέτησης των τουριστών και την τελική εικόνα του τουριστικού προορισμού.
- Δυσχέρεια στον περιορισμό μέσω των συστημάτων ελέγχου των φαινομένων κακής επιχειρηματικής πρακτικής (υπερκρατήσεις, υπερτιμολογήσεις, αγορά πελατών κλπ) με επίπτωση στην εικόνα του τουριστικού προορισμού.
- Αδυναμία πλήρους και ορθολογικής αξιοποίησης κατά τα μετά-ολυμπιακά χρόνια των θετικών επιδράσεων από τους Ολυμπιακούς αγώνες και δυσχέρειες ή καθυστερήσεις στην επούλωση των τυχόν πληγών κάθε είδους.

ΓΕΝΙΚΑ

Η διεθνής ολυμπιακή επιτροπή το 1997 επέλεξε την Αθήνα να είναι η οικοδέσποινα των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004. Για την Ελλάδα και τους Έλληνες αυτή ήταν μια σημαντική απόφαση που επιστρέφουν οι Ολυμπιακοί Αγώνες στην χώρα όπου αυτοί γεννήθηκαν, περισσότερο από 2000 χρόνια πριν. Από το 1896 όταν διοργανώθηκαν οι πρώτοι σύγχρονοι Ολυμπιακοί Αγώνες στην Αθήνα η ολυμπιακή κίνηση έχει αυξηθεί σε ένα γεγονός σφαιρικής σπουδαιότητας.

Σήμερα η Ελλάδα προετοιμάζεται να φιλοξενήσει τα παιχνίδια σε αυτό που υπόσχεται, σε δύο ιστορικές εβδομάδες από τις 13 έως τις 29 Αυγούστου. Ο αντίκτυπος του γεγονότος στην Ελλάδα είναι σημαντικός. Τα παιχνίδια έχουν γίνει

ένα κεντρικό σημείο αναφοράς για την εξέλιξη υποδομής, την οικονομική ανάπτυξη, τον αστικό προγραμματισμό και πλήθος άλλων. Η δεκαετία 90 βεβαίωσε την προετοιμασία της Ελλάδας για να εισαχθεί στην Ευρωπαϊκή νομισματική ένωση και να γίνει μέλος της ευρωζώνης.

Τον Ιανουάριο του 2002 το ευρώ αντικατέστησε την δραχμή, τοποθετώντας την Ελλάδα σε μια νέα οικονομική θέση. Η προσθήκη στην πρόοδο της οικονομίας της Ελλάδας ήταν η βελτίωση της θέσης ανταλλαγής αποθεμάτων της Αθήνας από το «να αναπτυχθεί» για «να ωριμάσει». Και οι εισροές των κεφαλαίων της Ε.Ε αλλάζουν ουσιαστικά πολλούς από τους οικονομικούς και κοινωνικούς τομείς της Ελλάδας.

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 2004, είναι ένας καταλύτης που από πολλές απόψεις ενώνει αυτή την ποικιλία των πρόσφατων εξελίξεων. Τα παιχνίδια δημιουργούν χιλιάδες εργασίες, αναβαθμίζουν τις ανεξιστόρητες δεξιότητες στο εργατικό δυναμικό και δημιουργούν ένα ευρύ φάσμα των ευκαιριών επιχειρήσεων και επενδύσεις για τους ελληνικούς και ξένους επενδυτές. Σύμφωνα με τις εκθέσεις της οργανωτικής επιτροπής της Αθήνας 2004 για τα παιχνίδια, η επιτροπή έχει γίνει ένας από τους μεγαλύτερους καταναλωτές των αγαθών και των υπηρεσιών στην Ελλάδα.

Σύμφωνα με την Γιάννα Αγγελοπούλου – Δασκαλάκη, πρόεδρο της οργανωτικής επιτροπής «Αθήνα 2004», ' η επιτροπή είναι δεσμευμένη να παρουσιάσει στον κόσμο τα καλύτερα παιχνίδια, συνδυάζοντας τον αθλητισμό με τον πολιτισμό στο ιστορικό στάδιο που μόνο η Ελλάδα μπορεί να παρέχει '. για να διαφοροποιήσουν το 2004 από άλλους Ολυμπιακούς Αγώνες, τα παιχνίδια στην Ελλάδα χαρακτηρίζονται ' ως παιχνίδια σε μια ανθρώπινη κλίμακα '.

Η ελληνική κυβέρνηση είναι συνεργάτης σε αυτό το ιστορικό γεγονός και επιτηρεί ολόκληρη τη διαδικασία προετοιμασιών. Ο προϋπολογισμός των αγώνων υπολογίζεται να είναι περίπου 2 δισεκατομμυρίων ευρώ.

2.3 Μαθήματα μάρκετινγκ από μια μεγάλη πρόσκληση

Είναι πιο χλιοειπωμένο πως οι Ολυμπιακοί Αγώνες αποτελούν (παρά το μέγιστο βαθμό ρίσκου που αναλάβαμε) τη μεγαλύτερη πρόσκληση για την Ελλάδα, αλλά και την καλύτερη ευκαιρία απόκτησης εμπειριών για πολλούς κλάδους και επιστημονικούς τομείς. Έτσι και για τη διαρκώς εξελισσόμενη αγορά του μάρκετινγκ και των χορηγών, η εμπειρία του χορηγικού προγράμματος των Ολυμπιακών Αγώνων είναι πολύτιμη, τόσο για τα θετικά όσο και για τα αρνητικά συμπεράσματα που προσέφερε.

Το εντυπωσιακό στοιχείο είναι πως σύμφωνα με παράγοντες της αγοράς μια από τις δυσάρεστες «παρενέργειες» του χορηγικού προγράμματος των Ολυμπιακών ήταν το γεγονός της ταχύτατης επίτευξης του οικονομικού στόχου που είχε τεθεί! Με λίγα λόγια το αρμόδιο τμήμα της Οργανωτικής Επιτροπής συγκέντρωσε γρήγορα τα απαιτούμενα χρήματα (περίπου δυο χρόνια πριν την τέλεση των Αγώνων) κι έτσι δεν κυνηγήθηκε επαρκώς το ενδεχόμενο να προκύψουν περισσότεροι χορηγοί. Ταυτόχρονα η πολιτική που ακολουθήθηκε ζητούσε πολλά χρήματα από λίγες εταιρείες και έτσι η διάχυση της χορηγικής ιδέας, αλλά και η μέσω των χορηγών προβολή των Ολυμπιακών δεν ήταν αυτή που ίσως περίμενε η αγορά. Εκτός των άλλων πρέπει να θεωρείται δεδομένη και η έλλειψη εμπειρίας κυρίως από τις ελληνικές εταιρείες – χορηγούς, που είχαν αρχικά δυσκολίες στην κατάσχεση σχεδίων αξιοποίησης της παρουσίας τους στους Ολυμπιακούς Αγώνες. Για το σκοπό αυτό διοργανώθηκαν από το σχετικό τμήμα της «Αθήνα 2004» τρία ειδικά χορηγικά σεμινάρια, κατά τη διάρκεια των οποίων οι εκπρόσωποι των χορηγών βρήκαν αρκετές αφορμές πρωτοβουλιών, ενώ ένα από τα πιο σημαντικά κέρδη ήταν και το γεγονός της συνεργασίας ξεχωριστών εταιρειών για την αξιοποίηση της χορηγίας τους. Και όπως πολύ καλά γνωρίζουμε δεν είναι και πολύ συνηθισμένο ελληνικό φαινόμενο η διαφημιστική συνεργασία «ξένων» μεταξύ τους επιχειρήσεων.

Ο ισοσκελής προϋπολογισμός της Αθήνα 2004 ανέρχεται σε 1,962 δις. Ευρώ. Τα έσοδα της Αθήνα 2004 από Χορηγίες ξεπέρασαν τα 570 εκατ. ευρώ, από τα οποία:

- Πάνω από 300 εκατ. ευρώ περίπου προέρχονται από το Εθνικό Χορηγικό Πρόγραμμα (Εθνικοί Χορηγοί) και το πρόγραμμα της Λαμπαδηδρομίας.

Επίσημοι Χορηγοί του προγράμματος Λαμπαδηδρομίας είναι η **Coca-Cola** και η **Samsung** ενώ Επίσημοι Υποστηρικτές είναι η **Eurosport** για τη διεθνή Λαμπαδηδρομία και η **Γέφυρα Α.Ε.** για την Ελληνική Λαμπαδηδρομία.

→ Περίπου 272 εκατ. ευρώ θα προέλθουν από το Πρόγραμμα Top V (Διεθνείς Χορηγοί).

Το Χορηγικό πρόγραμμα Αθήνα 2004 παρέχει τη δυνατότητα στους Χορηγούς να αξιοποιήσουν τη μοναδική ευκαιρία που τους παρουσιάζεται. Το Πρόγραμμα παρέχει συγκεκριμένα δικαιώματα και ειδικά προνόμια σε κάθε Χορηγό, τα οποία διαφοροποιούνται ανάλογα με το Χορηγικό επίπεδο και το ύψος της επένδυσης.

Με την εξαγγελία του Χορηγικού της προγράμματος, η Αθήνα 2004 ανακοίνωσε την απόφαση της να προκηρύξει μέχρι και 40 Χορηγικές κατηγορίες, η καθεμία εκ των οποίων, βάσει του ύψους της προκηρυχθείσας Χορηγίας, να εντάσσεται σε ένα από τα τρία Χορηγικά επίπεδα, δηλαδή, Μεγάλος Εθνικός Χορηγός, Επίσημος Υποστηρικτής και Επίσημος Προμηθευτής. Το Μάιο του 2004 υπήρχαν συμβόλαια για 21 Χορηγικές κατηγορίες στο πλαίσιο του Εθνικού Προγράμματος Χορηγών. Η Αθήνα 2004 αποφάσισε να έχει περιορισμένο αριθμό Χορηγίων, διότι ήθελε να δώσει έμφαση στην ποιότητα και όχι στη ποσότητα των Χορηγών, ώστε να είναι σε θέση να ελέγχει καλύτερα την εμπορική πτυχή των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 και να δώσει μεγαλύτερη αξία στη Χορηγία.

Τον Αύγουστο του 2003, ακριβώς ένα χρόνο πριν την έναρξη των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων του 2004, 17 Χορηγικές κατηγορίες έχουν αποφέρει 286 εκατ. ευρώ, ποσό το οποίο αποτελεί το 143% του οικονομικού στόχου της Οργανωτικής Επιτροπής. Στα έσοδα του Εθνικού Χορηγικού Προγράμματος συμπεριλαμβάνονται και οι Χορηγίες του Προγράμματος Λαμπαδηδρομίας.

2.4 Μεγάλοι Εθνικοί Χορηγοί

Κατηγορία Τράπεζες: Η Alpha Bank. Μεγάλος Εθνικός Χορηγός από το Φεβρουάριο του 2001, αποτελεί την 1^η ιδιωτική τράπεζα στην Ελλάδα. Η Χορηγία της αποτελεί ρεκόρ εθνικής χορηγίας στην κατηγορία των Ολυμπιακών Αγώνων.

Κατηγορία Τηλεπικοινωνίες: Ο Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος (Κοινοπραξία ΟΤΕ – COSMOTE – ΟΤΕΝΕΤ). Μεγάλος Εθνικός Χορηγός από το Νοέμβριο του 200, είναι μια από τις κορυφαίες επιχειρήσεις στην Ελλάδα και ένας από τους δέκα κορυφαίους Τηλεπικοινωνιακούς οργανισμούς στην Ευρώπη. Η οικονομική του προσφορά αποτελεί την μεγαλύτερη εθνική χορηγία, που έγινε ποτέ στις Τηλεπικοινωνίες στη ιστορία των Ολυμπιακών Αγώνων. Επιπλέον, ο ΟΤΕ δεσμεύτηκε να δαπανήσει άλλα 102,7 εκατ. ευρώ, ώστε να αναβαθμίσει την υποδομή και τις υπηρεσίες του και να ανταποκριθεί στην πρόκληση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004.

Κατηγορία Ζυθοποιία: Η Heineken / Αθηναϊκή Ζυθοποιία. Μέγας Εθνικός Χορηγός από το Φεβρουάριο του 2001, προσέφερε την υψηλότερη Χορηγία στην ιστορία των Ολυμπιακών Αγώνων για την κατηγορία της ζυθοποιίας. Από τότε η Heineken έχει υλοποιήσει ένα πολυδιάστατο πρόγραμμα, το οποίο εμπλούτιζε συνεχώς, με σκοπό να ενημερώσει και να παροτρύνει το κοινό να συμμετάσχουν στη Μεγάλη Γιορτή, τους Ολυμπιακούς Αγώνες ΑΘΗΝΑ 2004.

Κατηγορία Αυτοκίνητα: Η Hyundai – Hellas ανακηρύχθηκε Μεγάλος Χορηγός τον Ιούλιο του 2001 και η χορηγία της κάλυψε το 101% του οικονομικού στόχου του Προγράμματος Εθνικών Χορηγών της Αθήνα 2004. Η Hyundai – Hellas, πρόσφερε χρήματα και οχήματα, τα οποία διατέθηκαν για τις ανάγκες των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004.

Κατηγορία Γαλακτοκομικά Προϊόντα: Η Δέλτα και η Φάγε, οι μεγαλύτερες γαλακτοκομικές εταιρείες στην Ελλάδα, δημιούργησαν μια κοινοπραξία και αναδείχθηκαν Μεγάλοι χορηγοί τον Μάρτιο του 2001. Οι δυο εταιρείες με την συνεργασία τους για την υποστήριξη των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 αποτελούν παράδειγμα «Ολυμπιακής εκεχειρίας» στον επιχειρηματικό τομέα.

Κατηγορία Ραδιοτηλεοπτικά: Η ΕΡΤ (Ελληνική Ραδιοφωνία Τηλεόραση). Μεγάλος Εθνικός Χορηγός από τον Μάιο του 2001, διέθεσε

διαφημιστικό χρόνο και προγράμματα προβολής σε όλους του τηλεοπτικούς και ραδιοφωνικούς σταθμούς.

Κατηγορία Ταχυδρομικών Υπηρεσιών και Ταχυμεταφορών: τα ΕΛΤΑ ανακηρύχθηκαν τον Οκτώβριο του 2001 Μέγας Εθνικός Χορηγός και πρόσφεραν χρήματα και υπηρεσίες.

Κατηγορία Αεροπορικών Εταιρειών και Αεροπορικών Εισιτηρίων: Οι Ολυμπιακές Αερογραμμές έγινε το Μάρτιο του 2003 ο 8^{ος} Μεγάλος Εθνικός Χορηγός της ΑΘΗΝΑ 2004. Η χορηγία των Ολυμπιακών Αερογραμμών ήταν εξ' ολοκλήρου σε είδος και αφορούσε τόσο τους Ολυμπιακούς όσο και τους Παραολυμπιακούς Αγώνες. Επίσης, επιλεγμένα προϊόντα της ΑΘΗΝΑ 2004 θα πωλούνταν από το δίκτυο των Ολυμπιακών Αερογραμμών.

Κατηγορία Παροχέας Ηλεκτρικής Ενέργειας: η ΔΕΗ (Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού Α.Ε.), Μεγάλος Εθνικός Χορηγός από το Μάρτιο του 2004, κυριαρχεί στο χώρο της ηλεκτρικής ενέργειας. Ισχυρή, πολυμετοχική, με δυναμική προοπτική ανάπτυξης, εκτέλεσε με δικές της δαπάνες νέα έργα υποδομής και ενίσχυσης των δικτύων της ώστε να ανταποκρινόταν με επιτυχία στην εθνική πρόκληση των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας.

ΕΠΙΣΗΜΟΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ

Κατηγορία Αθλητικής Ένδυσης για Στολές: Η Adidas Salomon A.G. ανακηρύχθηκε Επίσημος Υποστηρικτής των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων του 2004 στην κατηγορία της Αθλητικής Ένδυσης για Στολές.

Κατηγορία Πετρελαϊκών Προϊόντων: Η Shell Hellas A.E. ανακηρύχθηκε τον Ιούλιο του 2002 Επίσημος Υποστηρικτής των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων του 2004 στην κατηγορία πετρελαϊκών προϊόντων (καύσιμα, αμόλυβδη βενζίνη, πετρέλαιο, λιπαντικά).

Κατηγορία Προγραμμάτων Φιλοξενίας και Ταξιδιωτικών Πακέτων: Η εταιρεία Jet Set Sports, ανακηρύχθηκε τον Μάρτιο του 2003 Επίσημος Υποστηρικτής των Ολυμπιακών Αγώνων ΑΘΗΝΑ 2004.

Κατηγορία Κέντρο Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας: Η ABB-AREVA-SIEMENS-DIEKAT ανακηρύχθηκε το Σεπτέμβριο του 2002 Επίσημος Υποστηρικτής των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων του 2004.

Κατηγορία Υπηρεσίες Εισιτηρίων: Η **Ticketmaster** ανακηρύχθηκε Επίσημος Υποστηρικτής των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων του 2004 τον Μάρτιο του 2002.

Κατηγορία παροχής υπηρεσιών διασφάλισης ηλεκτρικής ενέργειας με τις απαραίτητες μελέτες: Η **General Electric** ανακηρύχθηκε Επίσημος Υποστηρικτής των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων του 2004 το Νοέμβριο του 2003.

Κατηγορία Υπηρεσιών Καθαρισμού, Αποκομιδής και Περιβαλλοντικά Βιώσιμης Διαχείρισης Απορριμμάτων: Η **Cleaning and Waste Services (CWS)**, που αποτελούταν από την κοινοπραξία των εξής εταιρειών: Ελληνική Τεχνοδομική ΤΕΒ Α.Ε., ΗΛΕΚΤΩΡ Α.Ε., Τεχνική Προστασία Περιβάλλοντος Α.Ε., ΚΑΟΥΣΗΣ Α.Ε., URBASSER S.A., ΔΙΑΔΥΜΑ Α.Ε., ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΤΕΒΑ, ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ Α.Ε., LOBBE TZILALIS AEBE, CLEANEVENT HOLDING PTY LTD ανακηρύχθηκε Επίσημος Υποστηρικτής των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων του 2004, το Νοέμβριο του 2003.

ΕΠΙΣΗΜΟΙ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ

Κατηγορία σταθμών εργασία, εξυπηρετών και ψηφιακών αποθηκευτικών χώρων: Η Κοινοπραξία Τεχνολογίας των εταιρειών **ALTEC, INFO-QUEST, INTRACOM, PC SYSTEMS (ΚΟΕΠ)** ανακηρύχθηκε τον Απρίλιο του 2003 Επίσημος Προμηθευτής των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων ΑΘΗΝΑ 2004.

Κατηγορία Αθλητικού Εξοπλισμού: Η εταιρεία **MIZUNO** εδρεύει στην Ιαπωνία και κατασκεύασε προϊόντα αθλητικού εξοπλισμού. Ανακηρύχθηκε Επίσημος Προμηθευτής των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων ΑΘΗΝΑ 2004 τον Ιούλιο του 2003 για τον εξοπλισμό των αθλημάτων Σόφτμπολ, Μπέιζμπολ και Τζούντο.

Η Ιταλική εταιρεία **MONDO S.A.** ανακηρύχθηκε Επίσημος Προμηθευτής των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων ΑΘΗΝΑ 2004 τον Ιούλιο του 2003 για τα δάπεδα του Ολυμπιακού Σταδίου (ΟΑΚΑ) και του Σταδίου Ειρήνης και Φιλίας καθώς και για τον εξοπλισμό του Ολυμπιακού Σταδίου.

Κατηγορία Προώθησης / Διαμετακόμισης Φορτίων και Υπηρεσιών Εκτελωνισμού: Η εταιρεία **SCHENKER** ανακηρύχθηκε Επίσημος Προμηθευτής

των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων ΑΘΗΝΑ 2004 σε αυτή την κατηγορία.

Κατηγορία Εξοπλισμού Γυμναστήριων: Η TECHNOGYM Ανακηρύχθηκε Επίσημος Προμηθευτής των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων ΑΘΗΝΑ 2004 για την κατηγορία αυτή.

2.4.1 Διεθνής Χορηγοί

Οι Διεθνής Χορηγοί είναι υποστηρικτές του Ολυμπιακού κινήματος ανά τον κόσμο. Εκτός από την οικονομική τους εισφορά, οι Διεθνής Χορηγοί παρέχουν προϊόντα, υπηρεσίες και τεχνογνωσία, που είναι ζωτικής σημασίας για την επιτυχή διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων.

Αναφορικά με του Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004, οι Διεθνής Χορηγοί ανανέωσαν τη συμμετοχή τους το Πρόγραμμα **TOP V** νωρίτερα από ποτέ άλλοτε.

Αυτοί ήταν:

Μη αλκοολούχα Ποτά: Coca-Cola.

Η Coca-Cola έχει την πιο μακρόχρονη ιστορία ως Διεθνής Χορηγός στο Ολυμπιακό Κίνημα. Η συνεργασία της άρχισε το 1928 και είναι ο πρώτος Χορηγός, ο οποίος δεσμεύτηκε να υποστηρίξει τους Ολυμπιακούς Αγώνες μέχρι το 2008.

Πληροφορική: Atos Origin.

Με τους Χειμερινούς Ολυμπιακούς Αγώνες στο Salt Lake City, η SchlumbergerSema ξεκίνησε την υλοποίηση του δετούς συμβολαίου της με την Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή. Το 2004, η Atos Origin απέκτησε τις σχετικές με την πληροφορική δραστηριότητας της (της SchlumbergerSema). Η Χορηγία της Atos Origin συγκαταλέγεται ανάμεσα στα μεγαλύτερα συμβόλαια πληροφορικής παγκοσμίως και αποτελεί τον Παγκόσμιο Συνεργάτη Πληροφορικής των Ολυμπιακών Αγώνων ΑΘΗΝΑ 2004, των Ολυμπιακών Αγώνων που θα διεξαχθούν το 2006 στο Τορίνο και των Ολυμπιακών Αγώνων του Πεκίνου το 2008.

Ασφαλιστικά Προϊόντα: John Hancock.

Η εταιρεία **John Hancock Mutual Insurance** έγινε χορηγός το 1994. Προσφέρει την υποστήριξη της σε αθλητές και διαθέτει οικονομικά προϊόντα και υπηρεσίες σε παγκόσμιο επίπεδο.

Φωτογραφικό Υλικό και Υπηρεσίες: KODAK.

Το Επίσημο πρόγραμμα για τους πρώτους Σύγχρονους Ολυμπιακούς Αγώνες το 1896 περιείχε διαφήμιση της Εταιρείας **Eastman Kodak**. Σήμερα η **Kodak** παρέχει φωτογραφικό υλικό και σχετικές υπηρεσίες στο Ολυμπιακό Κίνημα.

Υπηρεσίες Λιανικής Πώλησης Φαγητού: McDonald's.

Η McDonald's έγινε χορηγός το 1996. Η εταιρεία φέρνει σε επαφή το κοινό με τους Ολυμπιακούς Αγώνες, καθώς σχεδιάζει προωθητικές ενέργειες και δημιουργεί δημοφιλείς διαφημιστικές καμπάνιες, οι οποίες συνδέονται άμεσα με αυτούς.

Οπτικοακουστικά Συστήματα: Panasonic (Matsushita Electrical Industrial Co.).

Μέσω της εταιρείας Panasonic, η Matsushita Electrical Industrial Co. τροφοδοτεί τους Ολυμπιακούς Αγώνες με υψηλής τεχνολογίας τηλεοπτικό και οπτικοακουστικό εξοπλισμό. Το 1984 η εταιρεία προμήθευσε το επαγγελματικό ηχητικό σύστημα του κεντρικού σταδίου στους αγώνες του Los Angeles. Το 1987 έγινε επίσημο μέλος του Προγράμματος TOP V.

Συσκευές Ασύρματης Επικοινωνίας: Samsung.

Η Samsung Electronics Co. έγινε Διεθνής Χορηγός το 1997 και παρέχει εξοπλισμό ασύρματων τηλεπικοινωνιών, ο οποίος συνεισφέρει στην ομαλή διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων.

Περιοδικός και Ημερήσιος Τύπος: Sport Illustrated/Time Inc.

Η Sport Illustrated/Time Inc. είναι ο Επίσημος Εκδοτικός Χορηγός από το 1980. Τα ευρέως γνωστά και υψηλού κύρους περιοδικά της έχουν ειδικά αφιερώματα, που παρουσιάζουν επιτεύγματα αθλητών και προάγουν τους Ολυμπιακούς Αγώνες.

Κατηγορία Συστήματα και Υπηρεσίες Χρονομέτρησης και Αποτελεσμάτων: SWATCH.

Η SWATCH ήταν ο επίσημος Χρονομέτρης των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 και αποτελεί μια από τις δεκαέξι εταιρείες του Ομίλου SWATCH. Από τους Ολυμπιακούς Αγώνες του Λος Άντζελες το 1932 και με εξαίρεση τρεις Ολυμπιακούς Αγώνες, οι υπηρεσίες χρονομέτρησης και αποτελεσμάτων προσφέρονται από μια από τις εταιρείες του Ομίλου SWATCH.

Υπηρεσίες Πληρωμών: VISA.

Η VISA International είναι ο Επίσημος Χορηγός Υπηρεσιών Πληρωμών του Ολυμπιακού Κινήματος από το 1968. Εκτός από τις υπηρεσίες της, οργανώνει αρκετά πολιτιστικά και εκπαιδευτικά προγράμματα, τα οποία επικεντρώνονται τους Ολυμπιακούς Αγώνες.

Υπηρεσίες και Συστήματα Επεξεργασίας Κειμένων: Xerox.

Η Xerox έγινε χορηγός το 1964 και παρέχει προηγμένης τεχνολογίας εξοπλισμό σχετικό με φωτοτυπίες, φαξ, εκδόσεις και εκτυπώσεις με laser.

2.5 Χορηγίες: το πρώτο Ολυμπιακό ρεκόρ των Αγώνων του 2004

Το φαινόμενο των χορηγιών έχει τις ρίζες του στην Αρχαία Ελλάδα: οι εύποροι Αθηναίοι είχαν την υποχρέωση να συνεισφέρουν οικονομικά σε ό,τι αφορούσε στον πολιτισμό, τις αμυντικές και κρατικές δαπάνες και τον αθλητισμό. Το κράτος αναγνώριζε την προσφορά τους, χαράζοντας τα ονόματά τους σε μαρμάρινες πλάκες. Η τιμή αυτή, δείγμα σεβασμού και αξιότητας, συνεπαγόταν την εκτίμηση όλων των πολιτών.

Λαμβάνοντας υπόψη την κληρονομιά αυτή, η Διεύθυνση Χορηγιών της ΑΘΗΝΑ 2004 εκπλήρωσε τους στόχους που είχε θέσει για την ικανοποίηση των αναγκών της και για την προστασία των Ολυμπιακών Ιδεών, περιορίζοντας την εμπορευματοποίηση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004. Επιπλέον προσφέρει υψηλή ποιότητα υπηρεσιών μάρκετινγκ, εγγυάται τη μεγαλύτερη δυνατή απόδοση για τους χορηγούς και αναπτύσσει ισχυρούς δεσμούς με την επιχειρηματική κοινότητα.

Η ΑΘΗΝΑ 2004 παρέχει στους χορηγούς τη δυνατότητα να εκμεταλλευτούν αυτήν τη μοναδική επιχειρηματική ευκαιρία, ενώ παρέχει συγκεκριμένα δικαιώματα και προνόμια σε κάθε χορηγό, ανάλογα με τη χορηγική κατηγορία και το μέγεθος της επένδυσης.

Το Εθνικό Χορηγικό Πρόγραμμα επιμερίζεται σε τρεις κατηγορίες:

- Μεγάλοι Χορηγοί
- Επίσημοι Υποστηρικτές
- Επίσημοι Προμηθευτές

Η ΑΘΗΝΑ 2004 έχει ήδη σπάσει όλα τα προηγούμενα ρεκόρ χορηγιών, καθώς εξασφάλισε τα αναμενόμενα χορηγικά έσοδα χάρη σε επτά μόνο χορηγούς από ένα σύνολο σαράντα χορηγικών κατηγοριών. Η Οργανωτική Επιτροπή όρισε έναν περιορισμένο αριθμό χορηγικών κατηγοριών, ώστε να δώσει άμεση έμφαση στην ποιότητα και όχι στην ποσότητα των χορηγιών και να περιορίσει την εμπορευματοποίηση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004.

Μεγάλοι Εθνικοί Χορηγοί

Κατηγορία Χορηγίας	Χορηγός	Ευρώ σε εκατ.	Ημερομηνία Υπογραφής
Τράπεζες	ALPHA Bank	74.0	8/02/2001
Τηλεπικοινωνίες	Όμιλος ΟΤΕ - COSMOTE - ΟΤΕΝΕΤ	58.7	16/11/2000
Ζυθοποιία	Αθηναϊκή Ζυθοποιία (Heineken)	17.6	8/02/2001
Γαλακτοκομικά Προϊόντα	Κοινοπραξία ΔΕΛΤΑ-ΦΑΓΕ	18.5	28/03/2001
Ραδιοτηλεοπτικά μέσα, συστήματα και υπηρεσίες	EPT	16.7	14/05/2001
Αυτοκίνητα	HYUNDAI ΕΛΛΑΣ	16.4	3/07/2001
Κατηγορία Ταχυδρομικών Υπηρεσιών και Ταχυμεταφορών	Ελληνικά Ταχυδρομεία	11.7	15/10/2001
ΣΥΝΟΛΟ		213.6	

Επιπλέον η SWATCH έχει υπογράψει για την κατηγορία Συστημάτων και Υπηρεσιών Χρονομέτρησης και Αποτελεσμάτων.

Διεθνείς Χορηγοί (Πρόγραμμα TOP)

Οι Ολυμπιακοί Συνεργάτες αποτελούν τους Διεθνείς Υποστηρικτές του Ολυμπιακού Κινήματος. Εκτός από τα άμεσα έσοδα που προκύπτουν από το Πρόγραμμα TOP, τα προϊόντα των συνεργατών, η τεχνολογία και η εξειδίκευση είναι στοιχεία ζωτικής σημασίας για τη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων.

Για τους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας, οι Χορηγοί του Προγράμματος TOP ανανέωσαν τη συμμετοχή τους στις Ολυμπιακές Χορηγίες νωρίτερα από ποτέ.

Διεθνείς Χορηγοί είναι:

Κατηγορία Χορηγίας	Επωνυμία Χορηγού
Μη αλκοολούχα ποτά	Coca-Cola
Φωτογραφικό Υλικό και υπηρεσίες	Kodak
Ασφαλιστικά προϊόντα	J. Hancock
Υπηρεσίες και συστήματα επεξεργασίας κειμένων	Xerox
Συστήματα πληρωμών	Visa
Υπηρεσίες λιανικής πώλησης φαγητού	McDonald's
Υπηρεσίες και Συστήματα Πληροφορικής	SchlumbergerSema
Περιοδικός και Ημερήσιος Τύπος	Sports Illustrated
Οπτικοακουστικά συστήματα	Matsushita
Συσκευές ασύρματης επικοινωνίας	Samsung

2.5.1 Σχετικά με τους Παραολυμπιακούς

Το πρόγραμμα Ολυμπιακών Χορηγιών ολοκληρώνεται με το Πρόγραμμα Παραολυμπιακών Χορηγιών δίνοντας στους χορηγούς των Παραολυμπιακών Αγώνων μια μοναδική ευκαιρία.

Το Πρόγραμμα Παραολυμπιακών Χορηγιών της ΑΘΗΝΑ 2004 αποτελείται από τρεις άξονες:

- Μέγας Χορηγός
- Επίσημος Υποστηρικτής
- Επίσημος Προμηθευτής

Δικαιώματα Χορηγών

- Αποκλειστικότητα στη χορηγική κατηγορία
- Χρήση του λογότυπου και της μασκότ των Παραολυμπιακών
- Χρήση του εμβλήματος των Παραολυμπιακών Αγώνων της ΑΘΗΝΑ 2004
- Φιλοξενία και Διαμονή, Εισιτήρια, Δικαιώματα Διαπίστευσης
- Ειδικές Εκδηλώσεις Προβολής
- Διαφήμιση στις ίδιες τις εγκαταστάσεις (μόνο στους

Παραολυμπιακούς Αγώνες)

Πλεονεκτήματα για τους χορηγούς

- Σύνδεση με το σημαντικότερο αθλητικό και πολιτιστικό γεγονός του κόσμου για άτομα με ειδικές ανάγκες
- Προβολή στα κορυφαία Μ.Μ.Ε. για περισσότερες από 60 μέρες
- Προβολή ενός καλού εταιρικού προφίλ στο παγκόσμιο κοινό

2.5.2 Στοιχεία και αριθμοί

Η ΑΘΗΝΑ 2004 εκτιμά ότι τα συνολικά έσοδα από τις χορηγίες θα ανέλθουν σε περίπου 448,1 εκατομμύρια ευρώ, από τα οποία:

- 213,3 εκατομμύρια ευρώ έχουν ήδη εξασφαλισθεί από τους πρώτους επτά Μεγάλους Εθνικούς Χορηγούς
- περίπου 234,7 εκατομμύρια ευρώ θα προέλθουν από το Πρόγραμμα TOP
- Τον Οκτώβριο του 2001, ακριβώς δεκαπέντε μήνες αφότου η ΑΘΗΝΑ 2004 ανακοίνωσε το Εθνικό Χορηγικό Πρόγραμμα, είχε ήδη καλυφθεί το 107% του χορηγικού στόχου, που ισούται με 213,3 εκατομμύρια ευρώ, με τη συμμετοχή επτά μόνο από τις σαράντα κατηγορίες χορηγών.
- Τα συνολικά έσοδα από τις εθνικές και διεθνείς χορηγίες αναμένεται να καλύψουν περίπου το 25% από τα προβλεπόμενα έσοδα των Ολυμπιακών Αγώνων, γεγονός που τοποθετεί τις χορηγίες στη δεύτερη θέση μόνο σε ότι αφορά τα συνολικά έσοδα από δικαιώματα διεθνών ραδιοτηλεοπτικών αναμεταδόσεων (50%).

2.6 Ολυμπιακά προϊόντα: η οπτική ταυτότητα των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004.

Τα Ολυμπιακά προϊόντα της ΑΘΗΝΑ 2004 προτείνουν μια σειρά από μοντέρνα σχέδια και χρώματα, φέρουν το έμβλημα της ΑΘΗΝΑ 2004 και, ταυτόχρονα, πετυχαίνουν να συμπυκνώσουν το μήνυμα της επιστροφής των Ολυμπιακών Αγώνων στην γενέτειρά τους, Όλα τα Ολυμπιακά προϊόντα είναι υψηλής ποιότητας και αντικατοπτρίζουν την οπτική ταυτότητα των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004. Τα έσοδα που θα προκύψουν από τις πωλήσεις τους θα ενισχύσουν την ΑΘΗΝΑ 2004 και την Ελληνική Ολυμπιακή Ομάδα.

2.6.1 Το Ολυμπιακό Κατάστημα

Στις 28 Μαρτίου 2001, ταυτόχρονα με την έναρξη λειτουργίας του νέου διεθνούς Αεροδρομίου της Αθήνας «Ελευθέριος Βενιζέλος», εγκαινιάστηκε το πρώτο Ολυμπιακό κατάστημα στην Ελλάδα με προϊόντα που φέρουν το έμβλημα της ΑΘΗΝΑ 2004. Το κατάστημα καλύπτει μια έκταση 70 τετραγωνικών μέτρων και βρίσκεται στον χώρο αναχωρήσεων του αεροδρομίου, ώστε να είναι εύκολα προσβάσιμο για όλους τους ταξιδιώτες και τους επισκέπτες του αεροδρομίου. Παρέχει προϊόντα απ' όλες τις διαθέσιμες κατηγορίες.

Ειδικό πρόγραμμα προβλέπει τη λειτουργία παρόμοιων Ολυμπιακών καταστημάτων στο εμπορικό κέντρο της Αθήνας και σε άλλες Ελληνικές πόλεις, μέσα στο 2002.

Τα Ολυμπιακά Καταστήματα διευθύνονται από την Nuance. Ο όμιλος εταιρειών της Nuance (τμήμα της SairGroup Switzerland) είναι ο μεγαλύτερος οργανισμός λιανικής πωλήσεως στο χώρο των αεροδρομίων, αφού διαχειρίζεται 350 καταστήματα σε 16 χώρες. Όλα τα προϊόντα φέρουν το λογότυπο της ΑΘΗΝΑ 2004, σε δυο σημεία τους, με ειδικά ολογράμματα που δεν ευνοούν την παραχάραξη. Κάθε κατάστημα που διαθέτει επίσημα προϊόντα της ΑΘΗΝΑ 2004 πρέπει να έχει προηγουμένως εξουσιοδοτηθεί. Έχει εγκαινιαστεί μια αντί-πειρατική καμπάνια σε συνεργασία με την αστυνομία και τις φορολογικές αρχές για την προστασία της αγοράς από πειρατικά προϊόντα. Τα καταστήματα που διαθέτουν

Ολυμπιακά προϊόντα θα έχουν στη βιτρίνα τους το αυθεντικό σήμα εξουσιοδότησης.

Δίκτυο/Πλαίσιο Συνεργασίας

■ ανάδοχοι της ΟΕΟΑ	■ Βασικοί Προμηθευτές
■ ανάδοχοι συλλέκτες νομισμάτων	■ Εμπορικοί ανάδοχοι
■ ΕΛ.ΤΑ.	■ Διαχείριση της Meridian
■ Γενικοί Προμηθευτές	■ Ολυμπιακό Κατάστημα της Nuance
■ μέλη της ΔΟΕ και της ΕΟΕ	■ Χορηγοί

2.6.2 Στοιχεία και Αριθμοί

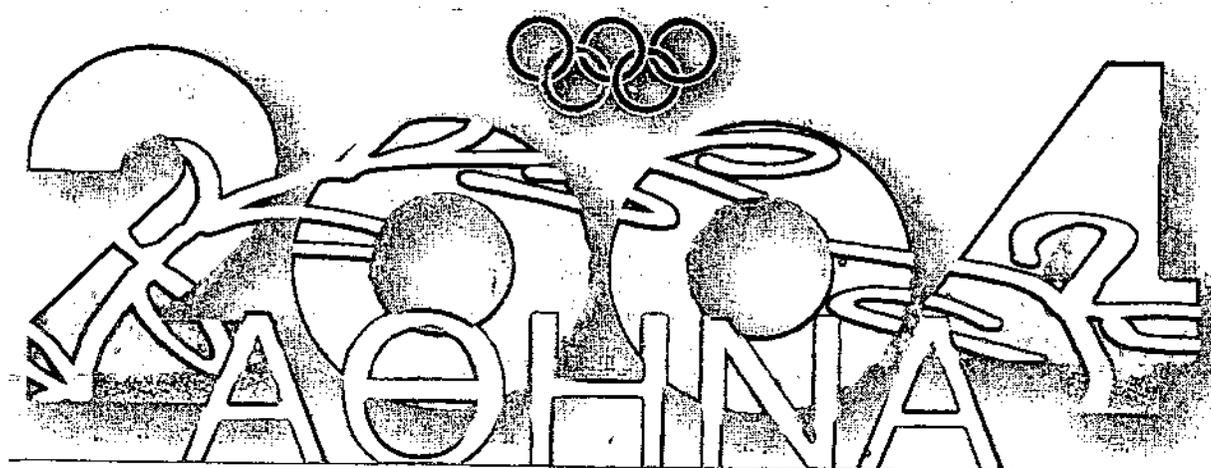
- Και οι 28 κατηγορίες Ολυμπιακών Προϊόντων που θα κυκλοφορήσουν στην αγορά με τα καταχωρημένα σήματα της ΑΘΗΝΑ 2004 είναι ελληνικές εταιρίες ή κοινοπραξίες.
- Οι ίδιοι ανάδοχοι θα παράσχουν τα Επισήμως Εγκεκριμένα Εμπορεύματα για τους Ολυμπιακούς και τους Παραολυμπιακούς Αγώνες (όταν πρόκειται για τις ίδιες κατηγορίες προϊόντων και στους δύο Αγώνες).
- Άτομα με αναπηρία θα έχουν πρόσβαση σε όλα τα σημεία πώλησης στις αγωνιστικές και μη αγωνιστικές εγκαταστάσεις.
- 1085 εταιρίες ζήτησαν το αναλυτικό κείμενο της πρόσκλησης υποβολής προσφορών. Οι αναμενόμενες πωλήσεις λιανικής από 19 αδειούχους υπολογίζονται στα 770 εκατομμύρια ευρώ και η χονδρική πώληση στα 384 εκατομμύρια ευρώ.
- Οι αναμενόμενες πωλήσεις λιανικής από αναδόχους εκτιμώνται στα 728 εκατομμύρια ευρώ.
- Τα ποσοστά που θα καρπωθεί η ΑΘΗΝΑ 2004 από τα έσοδα, θα ανέλθουν συνολικά σε 77 εκατομμύρια ευρώ, ποσό 102% μεγαλύτερο από εκείνο που είχε αρχικά προβλεφθεί για αυτές τις κατηγορίες προϊόντων.
- Τα έσοδα από την πώληση Επισήμως Εγκεκριμένων Εμπορευμάτων της ΑΘΗΝΑ 2004 θα διατεθούν για τη χρηματοδότηση των Αγώνων και της Ελληνικής Ολυμπιακής Ομάδας.

- Εβδομήντα-πέντε τοις εκατό (75%) των εσόδων έχουν ήδη κατατεθεί στην ΑΘΗΝΑ 2004 με τη μορφή τραπεζικών εγγυητικών επιστολών.
- Η ανοιξιάτικη – καλοκαιρινή εμπορική συλλογή της ΑΘΗΝΑ 2004 (καπέλα, μπλούζες, αθλητική ένδυση, μαγιό, μπάλες για την παραλία, τσάντες, υποδήματα, καρφίτσες, παζλ, φωτογραφικά άλμπουμ) παρουσιάστηκαν στη 17^η Έκθεση Τουριστικών Προϊόντων, «Παρουσίες», που έλαβε χώρα στο Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας τον Ιανουάριο του 2002.

Στοιχεία Αναδόχων

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ/ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ	ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΕΣ ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΛΙΑΝΙΚΗΣ (εκατομμύρια ευρώ)	ΕΣΟΔΑ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑ 2004 (εκατομμύρια ευρώ)
Κοσμήματα	Καταστήματα Αφορολογήτων Ειδών Α.Ε., Νίκος Κωνσταντόπουλος – Βυζαντινή Τέχνη ΑΒΕΕ, Εύσημον Α.Ε.	52,8	5,3
Αρώματα	ΓΡ. ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΑΕΒΕΕ	8,8	0,88
Κλειδοθήκες και διακοσμητικά με μαγνήτες	Καταστήματα Αφορολογήτων Ειδών Α.Ε., Νίκος Κωνσταντόπουλος – Βυζαντινή Τέχνη ΑΒΕΕ, Εύσημον Α.Ε.	9,4	0,94
Αθλητικά είδη θαλάσσης	Σ.Ν. ΑΡΓΥΡΟΣ Α.Ε.	8,8	0,88
Ομπρέλες	ΧΑΝΟΣ ΑΒΕΕ	1,7	0,17
Γυαλιά Ηλίου	ΚΑΤΣΙΩΡΑΣ ΠΟΛΥΜΕΡΟΣ	5,86	0,58
Είδη πορσελάνης - κεραμικά	Καταστήματα Αφορολογήτων Ειδών Α.Ε., Νίκος Κωνσταντόπουλος – Βυζαντινή Τέχνη ΑΒΕΕ, Εύσημον Α.Ε.	27,6	2,75
Είδη σπιτού από γυαλί	Καταστήματα Αφορολογήτων Ειδών Α.Ε., Νίκος Κωνσταντόπουλος – Βυζαντινή Τέχνη ΑΒΕΕ, Εύσημον Α.Ε.	9,97	0,99
Σακίδια και είδη ταξιδιού	ΜΩΡΙΣ ΓΚΑΤΕΝΙΟ ΑΕΒΕ	10,2	1,02
Κορνίζες και φωτογραφικά άλμπουμ	Τ. ΠΟΒΑΣ – ΜΕΛΕΤΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.	2,6	0,26
Δερμάτινα είδη	Καταστήματα Αφορολογήτων Ειδών Α.Ε., Νίκος Κωνσταντόπουλος – Βυζαντινή Τέχνη ΑΒΕΕ, Εύσημον Α.Ε.	4,.	0,47
Παιχνίδια εξωτερικού χώρου	Ι. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ & ΣΙΑ	3,08	0,3
Αφίσες και ευχετήριες κάρτες	Μ. ΤΟΥΜΠΗΣ Α.Ε., ΤΕΧΝΗ Α.Ε.	8,8	0,88
Πιζάμες και εσώρουχα	Α. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Α.Ε., Εταιρεία ΕΤΟΙΜΩΝ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ	14	1,4
Καρφίτσες πέτου	Καταστήματα Αφορολογήτων Ειδών Α.Ε., Νίκος Κωνσταντόπουλος – Βυζαντινή Τέχνη ΑΒΕΕ, Εύσημον Α.Ε.	123,6	12,36
Παιχνίδια	JUMBO ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	9,97	0,99

Εκδόσεις	Εκδοτικός Οίκος Λαμπράκη Α.Ε., Ελληνικά Γράμματα Α.Ε., Λυμπέρης Α.Ε. και ΙΜΑΚΟ Α.Ε.	37,8	7,5
Κόλλοι	Vertical Α.Ε.	7,3	0,73
Λευκά είδη σπιτιού	Αφοί Ακριδα Α.Ε.	1,47	0,14
Παπούτσια	Αφοί Χατζηπροδρόμου Α.Ε.	13	1,3
Καπέλα	Κοινοπραξία: Κενταποτζίδης ΑΕ, Αφοί Κοτζακιουλάφη και Κωνσταντίνος Σαγρής	101,5	10,15
Μωρουδιακή Ένδυση	Κοινοπραξία: Κενταποτζίδης ΑΕ, Αφοί Κοτζακιουλάφη και Κωνσταντίνος Σαγρής	26,4	2,64
Αθλητική ένδυση	Κοινοπραξία: Κενταποτζίδης ΑΕ, Αφοί Κοτζακιουλάφη και Κωνσταντίνος Σαγρής	147,3	14,7
Πολιτική ένδυση	Κοινοπραξία: Κενταποτζίδης ΑΕ, Αφοί Κοτζακιουλάφη και Κωνσταντίνος Σαγρής	27,5	2,75
Πόλο	Κοινοπραξία: Κενταποτζίδης ΑΕ, Αφοί Κοτζακιουλάφη και Κωνσταντίνος Σαγρής	34,6	3,46
Πετσέτες και μπουρνούζα	Adidas Ελλάς Α.Ε.	26,4	2,64
Παζλ και επτραπέζα παιχνίδια	AS Company SA	3,5	0,35
Αξεσουάρ ηλεκτρονικού υπολογιστή	Πλαίσιο Η/Υ Α.Ε.	2,3	0,23

2.7 Εισιτήρια: Διεθνής Πρόσκληση για τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004 στην Αθήνα

Η ΑΘΗΝΑ 2004 έχει ως στόχο να εξασφαλίσει τη μεγαλύτερη δυνατή παρουσία θεατών στις αγωνιστικές Ολυμπιακές Εγκαταστάσεις προσφέροντας σε όλους ίσες ευκαιρίες στην αγορά εισιτηρίων ώστε να έχουν τη δυνατότητα να βιώσουν τη μοναδική εμπειρία που μόνο το μεγαλύτερο αθλητικό γεγονός του κόσμου μπορεί να προσφέρει. Η στρατηγική μας στον τομέα των εισιτηρίων έχει ως στόχο να παρέχει σε όλους τους πελάτες πρόσβαση στα εισιτήρια με τη χρήση της πιο προηγμένης τεχνολογίας. Με τον τρόπο αυτό θα διασφαλιστούν δίκαιες, αποτελεσματικές, αξιόπιστες και φιλικές προς το χρήστη μέθοδοι πωλήσεων και διανομής. Εισιτήρια δεν διατίθενται ακόμη· η προπώλησή τους έχει προγραμματιστεί να ξεκινήσει την άνοιξη του 2003.

- Η πώληση Ολυμπιακών εισιτηρίων για το κοινό θα αρχίσει περίπου ενάμιση χρόνο πριν τους Αγώνες, την άνοιξη του 2003.
- Οι Έλληνες πολίτες, όπως και όλοι οι άλλοι πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα μπορούν να κάνουν τις κρατήσεις τους απευθυνόμενοι στην Οργανωτική Επιτροπή ΑΘΗΝΑ 2004 μέσω διαφόρων σημείων πώλησης που θα υπάρχουν την περίοδο εκείνη.
- Οι πολίτες όλων των άλλων κρατών εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης θα έχουν τη δυνατότητα να αγοράζουν εισιτήρια μόνο μέσω της εκάστοτε Εθνικής Ολυμπιακής Επιτροπής (ΕΟΕ) ή μέσω του διορισμένου από την ΕΟΕ της χώρας τους γενικού πράκτορα πωλήσεων.
- Για τους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα υπάρχουν δυο δυνατότητες παραγγελίας/αγοράς εισιτηρίων. Οι δυνατότητες αυτές περιλαμβάνουν είτε αγορά απευθείας από την ΑΘΗΝΑ 2004 όπως ήδη αναφέρθηκε είτε αγορά από την Εθνική Ολυμπιακή Επιτροπή κάθε κράτους-μέλους.

- Οι πωλήσεις για το ευρύ κοινό θα αρχίσουν ταυτόχρονα σε όλες τις χώρες.
- Σύμφωνα με τις συμβατικές υποχρεώσεις της ΑΘΗΝΑ 2004, οι πωλήσεις εισιτηρίων στις ομάδες πελατών που προβλέπονται από τη σύμβαση, θα ξεκινήσουν περίπου δυο χρόνια πριν τους Αγώνες.

2.7.1 Οι τιμές των εισιτηρίων

- Θα διατίθενται τουλάχιστον 5,5 εκατομμύρια εισιτήρια σε όλες τις ομάδες πελατών και σε τέσσερις κατηγορίες τιμών για καθεμία από τις περιόδους πώλησης εισιτηρίων.
- Θα υπάρχουν πάνω από 630 περίοδοι πώλησης εισιτηρίων για τα 28 Ολυμπιακά αθλήματα.
- Οι θεατές θα έχουν τη δυνατότητα να αγοράσουν είτε μεμονωμένα εισιτήρια σε μια περίοδο είτε «πακέτα εισιτηρίων» που θα περιλαμβάνουν περισσότερα από ένα εισιτήρια για το ίδιο ή για διαφορετικά αθλήματα.
- Οι τιμές των εισιτηρίων θα οριστικοποιηθούν τον Ιούνιο του 2002.

2.8 Η κίνηση της αγοράς κατά την περίοδο των εκπτώσεων 2004 και των Ολυμπιακών Αγώνων

Ο τομέας έρευνας και τεκμηρίωσης της ΕΣΕΕ πραγματοποίησε έρευνα στο δείγμα τροφοδότη με σκοπό την διερεύνηση της πορείας των θερινών εκπτώσεων (καλοκαίρι 2004) που συνέπεσαν και με το μέγα γεγονός της διοργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων στη χώρα μας.

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε στις 5 Ολυμπιακές πόλεις (Αθήνα – Πειραιάς, Θεσσαλονίκη, Ηράκλειο, Πάτρα, Βόλος) σε δείγμα 300 καταστημάτων, με στόχο την αποτύπωση της εικόνας του εμπορίου την παρούσα περίοδο. Για να

εξασφαλιστεί η αντιπροσωπευτικότητα του δείγματος επιλέχθηκαν γεωγραφικά τετράγωνα από το κέντρο της πόλης και προχώρησε στη συνέχεια σε επιχειρήσεις που βρίσκονται εκτός κέντρου.

Όπως προκύπτει από τις απαντήσεις που δόθηκαν στην Αθήνα, τον Πειραιά και στην υπόλοιπη Ελλάδα, ένα ποσοστό των εμπόρων, που κυμαίνεται στο 15,4% είναι ευχαριστημένοι από τις πωλήσεις τους, ενώ σε ποσοστό 68,5% δήλωσαν ότι δεν ήταν ευχαριστημένοι και ότι η περίοδος κινήθηκε σε χαμηλότερα επίπεδα σε σύγκριση με το 2003. Τέλος, σε ποσοστό 16,1% οι υπεύθυνοι των εμπορικών καταστημάτων δήλωσαν ότι ο τζίρος τους κινήθηκε στο ίδιο επίπεδο με πέρυσι.

Οι προσλήψεις έκτακτου προσωπικού για την περίοδο των εκπτώσεων είναι σχεδόν αδιάφορη. Μόνο το 4,32% των επιχειρήσεων χρησιμοποίησε έκτατο προσωπικό ενώ πολλοί ήταν αυτοί που είχαν επιφυλάξεις σχετικά με το ωράριο των καταστημάτων. Χαρακτηριστικά ορισμένοι δήλωσαν ότι ενώ δεν είχαν δουλειά ήταν αναγκασμένοι να κρατούν το προσωπικό τους περισσότερες ώρες αυξάνοντας έτσι το λειτουργικό κόστος της επιχείρησής τους.

Ενδιαφέρον επίσης προκαλεί η αύξηση στη χρήση μετρητών (43,20%) και όχι πιστωτικών καρτών. Όπως αιτιολογήθηκε από πολλούς υπεύθυνους καταστημάτων το στοιχείο αυτό οφείλεται στην υπερφόρτωση που παρατηρείται στις πιστωτικές κάρτες των καταναλωτών.

Οι πωλήσεις των επιχειρήσεων δεν διαφέρουν σημαντικά από πόλη σε πόλη. Η μόνη διαφορά που εμφανίζεται αφορά στην πόλη του Βόλου όπου ένα σημαντικό ποσοστό (84,6%) δήλωσαν ότι είναι απογοητευμένοι από τις πωλήσεις τους.

Ως προς το σύνολο της χώρας το 1/5 των επιχειρήσεων προμηθεύτηκαν Ολυμπιακά Προϊόντα. Σε σύγκριση μεταξύ της πρωτεύουσας και των άλλων πόλεων, βλέπουμε ότι η Αττική συγκεντρώνει, όπως ήταν αναμενόμενο, μεγαλύτερο ποσοστό επιχειρήσεων (25,64%) που έχουν προμηθευτεί τέτοιου είδους προϊόντα σε αντίθεση με τις υπόλοιπες που συγκεντρώνουν 15,5%.

Στην ερώτηση κατά πόσο είναι ευχαριστημένοι οι καταστηματάρχες με τις πωλήσεις αυτών των Ολυμπιακών προϊόντων οι απαντήσεις ήταν μάλλον αποθαρρυντικές.

Έτσι μόνο το 18,18% είναι ευχαριστημένοι με αυτή την κατηγορία πωλήσεων. Όταν δε, γίνει διαχωρισμός μεταξύ Αττικής (25%) και των υπόλοιπων πόλεων (7,7%) το ποσοστό αλλάζει ριζικά – αρνητικά.

Τέλος έκπληξη προκαλεί το γεγονός ότι Έλληνες αποτέλεσαν το μεγαλύτερο ποσοστό των καταναλωτών που αγόρασαν Ολυμπιακά προϊόντα (63%) σε αντίθεση με τους ξένους τουρίστες που συγκεντρώνουν μόνο το 9%.

Απογοητευμένοι εμφανίστηκαν γενικότερα οι επιχειρηματίες ως προς την άφιξη τουριστών στην χώρα, μεγάλο ποσοστό ερωτώμενων δήλωσαν ότι είχαν λιγότερη κίνηση από άλλες χρονιές, αυτό μπορεί να οφείλεται και στο γεγονός τις επίκεντρο της διοργάνωσης αποτέλεσε η Αθήνα και έτσι απορρόφησε το μεγαλύτερο ποσοστό των τουριστών που υπό άλλες συνθήκες θα επισκεπτόταν και άλλες περιοχές της Ελλάδας.

2.8.1 Κίνητρα σε υποδομές – μάρκετινγκ για να εισπράξει ο τουρισμός μετα – ολυμπιακά οφέλη

Σε περίπου 300 εκατ. ευρώ υπολογίζει ο Σύνδεσμος Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων το κόστος των απαιτούμενων οργανωτικών και επιχειρησιακών δομών και των δράσεων μάρκετινγκ, που θα πρέπει να δρομολογηθούν στον ελληνικό τουρισμό, προκειμένου να μην «εξατμιστούν» τα οφέλη από την επιτυχή διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων.

Όπως τονίστηκε στο συνέδριο του Σ.Ε.Τ.Ε. που πραγματοποιήθηκε τον Τρίτη 11 Οκτωβρίου 2004, ο ελληνικός τουρισμός αν θέλει να κεφαλαιοποιήσει την αυξημένη αναγνωρισιμότητα που έχει σήμερα λόγω των Αγώνων, πρέπει να επενδύσει σε υποδομές όπως η δημιουργία κεντρικής μονάδας μάρκετινγκ για τον ελληνικό τουρισμό, παράλληλα με την ίδρυση τοπικών μονάδων που θα καλύπτουν το σύνολο των τουριστικών προορισμών της χώρας. Η μονάδα αυτή βασίζεται στη λογική των εξειδικευμένων marketing – product clubs που υποστηρίζονται επιστημονικά σε επίπεδο έρευνας και επικοινωνίας και μπορεί – σύμφωνα με τον Σ.Ε.Τ.Ε. – να βρίσκεται σε επιχειρησιακή ετοιμότητα σε 18 μήνες. Στην επένδυση αυτή προτείνεται να συμμετέχουν το υπουργείο Τουριστικής Ανάπτυξης και ο ΕΟΤ με ποσοστό 40%, οι περιφέρειες με ποσοστό 25%, ο ιδιωτικός τομέας με ποσοστό 20% και η Τοπική Αυτοδιοίκηση με το υπόλοιπο 15%. Μεταξύ των προτάσεων που έθεσε από το βήμα του συνεδρίου ο Σ.Ε.Τ.Ε., ανήκουν οι εξής:

- Ο ελληνικός τουρισμός πρέπει να αποκτήσει άμεσα ενιαίο και σταθερό branding. Χαρακτηριστικά αναφέρθηκε ότι το λογότυπο του ελληνικού τουρισμού έχει αλλάξει 8 φορές τα τελευταία 10 χρόνια, ενώ η Ισπανία και η Γαλλία διατηρούν το ίδιο για 20 και 15 χρόνια αντίστοιχα.
- Οι θεματικές κρουαζιέρες, το γιώτινγκ πολυτελείας, τα συνέδρια και ο εκπαιδευτικός τουρισμός προτείνονται ως οι τομείς που συνδυάζουν σε υψηλό βαθμό ελκυστικότητα και ανταγωνιστικότητα. Ακολουθούν τα ταξίδια κινήτρων, οι μίνι διακοπές, η γαστρονομία, ο φυσιολατρικός τουρισμός, το τουρισμός περιπέτειας, οι επαγγελματικές συναντήσεις, τα ξενοδοχεία υψηλών κατηγοριών, καθώς και οι περιοχές ολοκληρωμένης τουριστικής ανάπτυξης.
- Στην στρατηγική επιλογή του ελληνικού τουρισμού για διαφοροποίηση, ιδιαίτερης σημασίας είναι η αναφορά ότι προσφέρονται τουλάχιστον 309 τουριστικά προϊόντα ειδικών ενδιαφερόντων, τα οποία διατίθενται μέσω τουλάχιστον 2.800 Special Interest Tour Packagers.

Αυτά μπορούν να δημιουργήσουν νέες αγορές οι οποίες δεν ταυτίζονται αναγκαστικά με γεωγραφικά όρια, αλλά αποτελούν ειδικά τμήματα μέσα στις αγορές χωρών που κινείται ήδη ο ελληνικός τουρισμός.

2.9 Οικονομικός απολογισμός των Ολυμπιακών αγώνων της Αθήνας

Αθήνα — Η προετοιμασία και η τέλεση των Ολυμπιακών Αγώνων στην Αθήνα αποτέλεσε έργο μεγάλης κλίμακας. Το συνολικό κόστος (κρατική επιβάρυνση και ιδιωτική συμμετοχή) των δαπανών αυτών εκτιμάται ότι θα φθάσει στα 8,954 δισ. ευρώ. Στο ποσό αυτό δεν περιλαμβάνεται το κόστος κατασκευής των έργων που ολοκληρώθηκαν ή επισπεύσθηκαν λόγω των Αγώνων, αλλά ήταν

προγραμματισμένα να υλοποιηθούν (Αερολιμένας Ελευθέριος Βενιζέλος, Αττική Οδός, Τραμ ΑΕ).

Η χρηματοδότηση των δαπανών αυτών, από το έτος 2000, προήλθε κυρίως από τον κρατικό προϋπολογισμό, ενώ από πόρους της οργανωτικής επιτροπής «Αθήνα 2004» καλύφθηκε μικρό μέρος τους. Σύμφωνα με τα μέχρι σήμερα στοιχεία, η χρηματοδότηση από πόρους του Δημοσίου θα φθάσει στα 7.202 εκατ. ευρώ.

Αναλυτικότερα, από τους πίνακες που έδωσε σήμερα στη δημοσιότητα το υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, σε ότι αφορά τις συνολικές εκτιμήσεις πραγματοποιήσεων, από τον κρατικό προϋπολογισμό χρηματοδοτήθηκε το 80,4% των συνολικών δαπανών (ήτοι το προαναφερθέν ποσό των 7,2 δισ. ευρώ).

ΑΠΟ ΤΟ ΠΔΕ

ΟΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΠΛΗΡΩΜΕΣ Από το ποσό αυτό, τα 619 εκατ. ή ποσοστό 6,9% επί του συνόλου, προήλθαν από τον τακτικό προϋπολογισμό, ενώ τα 6,583 εκατ. (73,5%) υπολογίζεται ότι θα αντληθούν από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (εκτίμηση πληρωμών έως τις 31/12/2004: 5,319 δισ. ευρώ). Μέσω του ΠΔΕ, χρηματοδοτήθηκαν κυρίως οι δαπάνες για έργα υποδομής, ολυμπιακά αθλητικά κέντρα και εγκαταστάσεις, ο εξοπλισμός των εγκαταστάσεων αυτών, οι δαπάνες ασφάλειας και οι πολιτιστικές δράσεις.

Οι δαπάνες της Οργανωτικής Επιτροπής "Αθήνα 2004" υπολογίζεται ότι έφτασαν στα 1,752 εκατ. ευρώ (εκτίμηση πληρωμών μέχρι 31/12/2004: όλο το ποσό). Οι δαπάνες αυτές χρηματοδοτήθηκαν από έσοδα που προήλθαν κυρίως από τα τηλεοπτικά δικαιώματα, τα εισιτήρια, την εμπορία ολυμπιακών προϊόντων και τις χορηγίες.

Στα ποσά αυτά περιλαμβάνονται και δαπάνες ύψους 107 εκατ. ευρώ που, ενώ εκταμιεύθηκαν στο έτος 2003, δεν έχουν εμφανισθεί στη δημόσια ληψοδοσία. Αντίθετα, δεν περιλαμβάνονται δαπάνες φορέων Ελληνικού Δημοσίου που σχετίζονται με τους Ολυμπιακούς Αγώνες.

Οι δαπάνες αυτές αφορούν κυρίως έργα υποδομής όπως δαπάνες επέκτασης γραμμών Μετρό (ύψους 484 εκατ. ευρώ) και προαστιακός σιδηρόδρομος (ύψους 560 εκατ. ευρώ), τα οποία δεν χαρακτηρίζονται ως αμιγώς ολυμπιακά έργα, επειδή δεν συνδέονται άμεσα με τη διεξαγωγή των αγώνων, αλλά χρηματοδοτήθηκαν από τον κρατικό προϋπολογισμό κ.λπ. για την επίσπευση της ολοκλήρωσής τους. Δεν περιλαμβάνονται επίσης λοιπές εκτιμώμενες δαπάνες ύψους 731 εκατ. ευρώ επιχειρήσεων και οργανισμών του ευρύτερου Δημόσιου τομέα. Ο επιμερισμός των δαπανών αυτών έγινε με βάση το ποσοστό συμμετοχής του Ελληνικού Δημοσίου στη μετοχική σύνθεση των φορέων.

Τα έργα της ολυμπιακής προετοιμασίας και τα ειδικά έργα των εθνικών επιλογών χρηματοδοτήθηκαν αποκλειστικά από εθνικούς πόρους. Στην κατηγορία των έργων υποδομής περιλαμβάνονται και οι δαπάνες για τη βελτίωση των υποδομών στα νοσοκομεία και στα μεταφορικά μέσα. Επίσης στα ειδικά έργα εθνικών επιλογών περιλαμβάνονται όχι μόνο τα έργα που εκτελέστηκαν στην Αττική, αλλά και αυτά που πραγματοποιήθηκαν στην περιφέρεια μέσω του προγράμματος «Ελλάδα 2004» και αφορούν κυρίως αθλητικά έργα, έργα υποδομών και πολιτιστικές δραστηριότητες.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ

ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΡΓΩΝ

Όπως προκύπτει από την ανάλυση των δαπανών κατά κατηγορία, οι δαπάνες για έργα υποδομής θα διαμορφωθούν στα 2,861 δισ. ευρώ (39,7%), ενώ οι δαπάνες αθλητικών εγκαταστάσεων και εξοπλισμού θα ανέλθουν στα 2,153 δισ. ευρώ (29,9%). Οι δαπάνες ασφάλειας στις οποίες περιλαμβάνονται και οι πάσης φύσεως πρόσθετες αποζημιώσεις θα προσεγγίσουν τα 1,080 δισ. ευρώ (15%). Οι λοιπές δαπάνες αναφέρονται κυρίως στην προβολή του ελληνικού πολιτισμού, τη φιλοξενία αθλητών, και σε περιβαλλοντικές αναπλάσεις και θα ανέλθουν στα 1,108 δισ. ευρώ (15,4%).

Το μεγαλύτερο μέρος των δαπανών του ΠΔΕ εκτελέστηκε μέσω των Υπουργείων Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και Πολιτισμού (ποσοστά 35% και 34% αντίστοιχα), ενώ από τον τακτικό προϋπολογισμό πραγματοποιήθηκαν δαπάνες ύψους 619 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 8,6% επί του

συνόλου της κρατικής επιβάρυνσης, για την αντιμετώπιση κυρίως λειτουργικού χαρακτήρα δαπανών και για τις αποζημιώσεις του προσωπικού που απασχολήθηκε με την ασφάλεια των αγώνων.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ ΑΝΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ Αναλυτικότερα, στο πλαίσιο των ολυμπιακών δαπανών του ΠΔΕ, μέσω της γενικής γραμματείας Αθλητισμού του υπουργείου Πολιτισμού υπολογίζεται ότι διέθεσε συνολικά 2,207 δισ. ευρώ (εκτίμηση πληρωμών έως 31/12/2004: 2,029 δισ. ευρώ). Το ΥΠΕΧΩΔΕ εκτιμάται ότι εκτέλεσε συνολικά το 35% των δαπανών ή 2,292 δισ. ευρώ (εκτίμηση πληρωμών έως 31/12/2004: 1,988 δισ. ευρώ). Τέλος, στα υπόλοιπα υπουργεία αντιστοιχούν δαπάνες ύψους 1,411 δισ. ευρώ (ποσοστό 21%) και στις περιφέρειες καταμερίζονται περί τα 673 εκατ. (10%).

Κεφάλαιο 3

3.1 Ο προϋπολογισμός της «ΑΘΗΝΑ 2004».

3.1.1 Βασικά έσοδα της «ΑΘΗΝΑ 2004».

A/A	Κατηγορία Εσόδων	Ποσά σε δραχμές
1	Τηλεοπτικά δικαιώματα	164.175.000.000
2	Ολυμπιακό ΛΟΤΤΟ	64.625.000.000
3	Εθνικοί χορηγοί	55.000.000.000
4	Εισιτήρια αγώνων	55.000.000.000
5	Κορυφαίοι διεθνείς χορηγοί	30.525.000.000
6	Επίσημοι προμηθευτές	23.375.000.000
7	Άδεια σήματος – λογότυπο	11.000.000.000
8	Ολυμπιακό νόμισμα	8.250.000.000
9	Δωρεές	5.500.000.000
10	Διάθεση κερδών	5.500.000.000
11	Γραμματόσημα	1.925.000.000
12	Άλλα έσοδα	17.050.000.000
	Σύνολο	441.925.000.000

Τα ποσά αναφέρονται σε δραχμές γιατί ήταν τα αρχικά ποσά που δημοσίευσε η Οργανωτική Επιτροπή Ολυμπιακών Αγώνων «ΑΘΗΝΑ 2004» το 2000.

3.1.2 Βασικά έξοδα της «ΑΘΗΝΑ 2004».

A/A	Κατηγορία Εξόδων	Ποσά σε δραχμές
1	Διεξαγωγή αγώνων	116.875.000.000
2	Έξοδα διαφήμισης	41.250.000.000
3	Έξοδα διοίκησης	38.500.000.000
4	Τελετές	33.000.000.000
5	Διατροφή	20.625.000.000
6	Ασφάλεια	20.625.000.000
7	Αθλητικές εγκαταστάσεις	20.592.000.000
8	Μεταφορές	13.750.000.000
9	Παραολυμπιακοί	13.750.000.000
10	Ολυμπιακό χωριό	11.000.000.000
11	Προετοιμασία και συντονισμός	11.000.000.000
12	Κέντρο Τύπου και TV	7.425.000.000
13	Ιατρικές υπηρεσίες	5.500.000.000
14	Άλλα έξοδα	77.385.000.000
	Σύνολο	431.277.000.000

Τα ποσά αναφέρονται σε δραχμές γιατί ήταν τα αρχικά ποσά που δημοσίευσε η Οργανωτική Επιτροπή Ολυμπιακών Αγώνων «ΑΘΗΝΑ 2004» το 2000.

ΥΠΕΡ**Τα μεγάλα έργα.**

Το αεροδρόμιο των Σπάτων, η Λεωφόρων Σταυρού – Ελευσίνας και το Μετρό των Αθηνών είναι έργα εντελώς απαραίτητα για τη διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων, αλλά θα γίνονταν έτσι και αλλιώς. Η ανάθεση των Ολυμπιακών Αγώνων έδωσε ισχυρή ώθηση στην ολοκλήρωση του. Η σύμβαση του αεροδρομίου που είχε υπογραφεί πολύ καιρό νωρίτερα προχώρησε και τα έργα ολοκληρώθηκαν. Οι διαδικασίες για την ανάθεση των έργων της λεωφόρου είχαν επίσης προχωρήσει και οι αναθέσεις ήταν αναμενόμενο να επιταχυνθούν λόγω της ανειλημμένης πλέον υποχρέωσης της χώρας.

Μεσαίας κλίμακας έργα της Αθήνας.

Οι παρεμβάσεις για τη βελτίωση υφιστάμενων έργων και η κατασκευή νέων έργων, όπως η κάλυψη του Κηφισού, νέες ανισόπεδες διαβάσεις κλπ. συνέβαλλαν στην ανακούφιση του κυκλοφοριακού προβλήματος των Αθηνών, έχοντας παρόμοιες ευεργετικές συνέπειες για την οικονομία με εκείνες των μεγάλων έργων.

Νέες εγκαταστάσεις για του Ολυμπιακούς Αγώνες.

Περίπου το 70 – 75% των απαραίτητων αθλητικών εγκαταστάσεων υπήρχαν ήδη, απέμενε λοιπόν το 25 – 30%, που αφορούσε αθλήματα τα οποία δεν είναι διαδεδομένα στην Ελλάδα. Σ' αυτήν την κατηγορία υπάγεται το κέντρο πολλαπλών χρήσεων του Φαλήρου. Υπάρχουν επίσης εγκαταστάσεις όπως το Ολυμπιακό Χωριό, που κατασκευάστηκε κυρίως για τους Ολυμπιακούς Αγώνες, των οποίων η χρησιμότητα ήταν αμφίβολη μέχρι πρόσφατα (αποφασίστηκε να παραχωρηθούν στην Εργατική Εστία για κατοικίες προς τους δικαιούχους της). Το επιχείρημα υπέρ αυτών είναι ότι τα πρώτα θα συμβάλλουν στην ανάπτυξη των άγνωστων σχετικά αθλημάτων στην Ελλάδα και ότι οι εγκαταστάσεις και των δυο κατηγοριών μπορούν να αξιοποιηθούν οικονομικά για άλλες χρήσεις.

Τουρισμός.

Πάνω από δυο εκατομμύρια διανυκτερεύσεις υπήρξαν κατά τη διάρκεια διεξαγωγής των Αγώνων, ενώ σε 130 – 150 εκατ. δολάρια ανέρχεται η (προβλεπόμενη) θετική επίδραση των αγώνων μόνο κατά το έτος της διεξαγωγής τους. Η εμπειρία άλλων χωρών δείχνει και έδειξε ότι η αύξηση του τουρισμού

μακροπρόθεσμα είναι ακόμα σημαντικότερη. Προϋπόθεση είναι η βελτίωση της τουριστικής υποδομής της χώρας και η δραστική βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Κατασκευές.

Τουλάχιστον 400 εκατ. δολάρια κόστισαν τα έργα που έγιναν μόνο και μόνο επειδή αναβάλαμε τη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων. Η θετική επίδραση στον κλάδο προήλθε επίσης από την επιτάχυνση της υλοποίησης μακροπρόθεσμων έργων στην περιοχή της πρωτεύουσας, ύψους ενός περίπου δισεκατομμυρίων δολαρίων, τα οποία ήταν προγραμματισμένα. Οι αυστηρές προδιαγραφές έργων αναμενόταν να συμβάλλουν στην ανάπτυξη και αξιοποίηση νέων προηγμένων τεχνολογιών στον κλάδο.

Συναφείς βιομηχανικοί κλάδοι.

Οι τσιμεντοβιομηχανίες, οι επιχειρήσεις οικοδομικών υλικών, οι επιχειρήσεις αθλητικών οργάνων και ειδών, καθώς και οι επιχειρήσεις εξοπλισμού χώρων είδαν τη ζήτηση στα προϊόντα τους να αυξάνεται δραματικά μόνο την πενταετία πριν τους αγώνες. Προϋπόθεση για την ουσιαστική ανάπτυξη των πωλήσεων τους ήταν η μέριμνα που ανταπόκριση στις νέες ποιοτικές απαιτήσεις. Οι παραπάνω κλάδοι μοιράστηκαν την αύξηση των πωλήσεων βιομηχανιών η οποία εκτιμήθηκε ότι την πενταετία που προηγήθηκε των αγώνων ανήλθε σε ποσά που ξεπέρασαν τα 600 εκατ. δολάρια.

Υπηρεσίες.

Η ζήτηση πολλών τομέων υπηρεσιών αναμενόταν να αυξηθεί. Ενδεικτικά αναφέρουμε τις μεταφορές, τις τράπεζες, τις ασφάλειες και τις υπηρεσίες συμβούλων και της εκπαίδευσης. Ήταν σαφές ότι δεν θα ωφελήθηκαν το ίδιο όλοι οι τομείς. Ίσως το σημαντικότερο είναι ότι παράλληλα οι τομείς αυτοί θα οδηγούντουσαν σε άνοδο της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών τους, προκειμένου να μπορούσαν να ανταποκριθούν στις αυξημένες απαιτήσεις των τότε ημερών.

Πληροφορική – Τηλεπικοινωνίες.

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες απαιτούν εξαιρετική υποδομή στους δυο αυτούς τομείς, προκειμένου να γίνει δυνατή η μετάδοση και η διαχείριση των αγώνων, αλλά και η παροχή σωστών υπηρεσιών στα εκατομμύρια των επισκεπτών. Η διεθνής εμπειρία λείπει ότι η χώρα που αναλαμβάνει τη διοργάνωση των αγώνων

πρέπει να βρεθεί στην κορυφή της τεχνολογίας για να πετύχει. Επιταχύνθηκε η διερεύνηση της ψηφιακής υποδομής των τηλεπικοινωνιών και η ανάπτυξη της κινητής τηλεφωνίας του ΟΤΕ., ο οποίος προχώρησε στην εγκατάσταση 20.000 παροχών δικτύου ISDN, ποντίστηκαν καλώδια οπτικών ινών στο Αιγαίο και το Ιόνιο και εγκαταστάθηκε σύστημα διαχείρισης ηλεκτρονικού ταχυδρομείου E-MAIL.

Η χώρα αξιοποίησε την χρηματοδότηση των απαιτούμενων επενδύσεων, τους αντίστοιχους πόρους του ήδη τότε εγκεκριμένου κοινοτικού πλαισίου στήριξης. Τα οφέλη για την Ελληνική Οικονομία αναμενόταν να είναι πράγματι τεράστια από την ανάπτυξη της σχετικής τεχνογνωσίας και τη διάχυση της σε πολλούς τομείς, όπως οι υπηρεσίες και το εμπόριο.

Απασχόληση.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που δημοσιεύθηκαν το 2001, ήταν σε εκτίμηση ότι 130.000 νέες θέσεις εργασίας, με κορύφωση το έτος διεξαγωγής, θα είχαν δημιουργηθεί για να καλύψουν τις ανάγκες των Ολυμπιακών Αγώνων και ότι αρκετές θα ήταν θέσεις ενδιάμεσης και υψηλής εξειδίκευσης. Μεγάλος αριθμός αυτών που θα καταλάβαιναν τις νέες θέσεις εργασίας, θα εκπαιδεύονταν από την Οργανωτική Επιτροπή. Εκτός, λοιπόν, του ότι θα υπήρξε πιθανότητα μείωσης της ανεργίας, οι Ολυμπιακοί θα συνέβαλλαν στη βελτίωση του ανθρώπινου δυναμικού, αφού μεγάλος αριθμός ανθρώπων θα αποκτούσε νέες, εξειδικευμένες γνώσεις και εργασιακή εμπειρία και μάλιστα σε τεχνολογίες αιχμής, με ευνοϊκές συνέπειες στην αύξηση της παραγωγικότητας.

Οικονομία.

Η άνοδος της ζήτησης σκόπευε να οδηγήσει σε αναθέρμανση της οικονομίας. Ήδη οι προβλέψεις ετήσιας αύξησης 3,7% του Α.Ε.Π. αναθεωρούνται προς τα πάνω (το 2001). Η εισροή ξένων κεφαλαίων οδήγησε σε θετικότερη εξέλιξη το ισοζύγιο πληρωμών και διευκόλυνε την επίτευξη του στόχου για περαιτέρω μείωση των επιτοκίων. Σύμφωνα επίσης με τα στοιχεία του φακέλου υποψηφιότητας, κυρίως λόγω της αύξησης του ΑΕΠ των εσόδων του ΦΠΑ και των ασφαλιστικών εισφορών, τα έσοδα του δημοσίου αναμενόταν να αυξηθούν κατά 300 – 350 δις δραχμές τον χρόνο για τα έτη έως το 2004, αύξηση που ισοδυναμεί με το 1% περίπου του ΑΕΠ.

ΚΑΤΑ

Κέρδη ή Ζημίες;

Η επιτροπή διεκδίκησης παρουσίασε προϋπολογισμό με έσοδα ισοσκελισμένα στο ύψος του 1,89 δις δολαρίων. Είναι όμως δυνατόν τα έσοδα να είναι μικρότερα και τα έξοδα μεγαλύτερα, όπως υποστήριξαν τότε πολλοί;

Έσοδα.

Τα προβλεπόμενα έσοδα από πωλήσει εισιτηρίων, χορηγίες – παροχές και λοταρία ήταν υπερβολικά αισιόδοξα.

Έξοδα.

Είναι γνωστό πόσο εύκολα το τελικό κόστος των έργων υπερβαίνει κατά πολύ τον προϋπολογισμό τους και αυτό είναι κανόνας στη χώρα μας, όπου οι υπερβάσεις φτάνουν σε δυσθεώρητα ύψη ως ποσοστό του αρχικού κόστους. Ποίος εγγυούταν ότι αυτό δεν θα γινόταν τα χρόνια μέχρι το 2004 ή και τα επόμενα; Μήπως έπρεπε να αυξήσουμε τον προϋπολογιζόμενο κόστος κατά 10% ή 20% ή ίσως 50%; Το επειγόν της αποπεράτωσης συνέβαλλε στη βασιμότητα του ερωτήματος από πολλούς. Οι αγώνες λοιπόν δεν αποκλειόταν να αφήσουν ζημιά, που ορισμένοι εκτίμησαν ότι μπορεί να έφτανε μέχρι και 1 τρισεκατομμύριο δραχμές.

Επιβάρυνση του Δημοσίου.

Όλα τα έργα είχαν την εγγύηση του Δημοσίου. Σε περίπτωση λοιπόν που η αυτοχρηματοδότηση ορισμένων έργων (Ολυμπιακό Χωριό) δεν ήταν δυνατή, το κράτος θα αναλάμβανε το κόστος.

Έργα μιας χρήσης.

Ενώ η βελτίωση της υποδομής στους τομείς των τηλεπικοινωνιών ή των μεταφορών αναγνωρίζεται ότι θα έχει μακροπρόθεσμες ευνοϊκές επιπτώσεις στην οικονομία, έργα όπως το Ολυμπιακό Χωριό ή οι αθλητικές εγκαταστάσεις που θα εξυπηρετήσουν μη δημοφιλή (ακόμα και σήμερα) αθλήματα, τελικά αποδείχτηκαν ουσιαστικά άχρηστα μετά τους αγώνες, παρά τα έξοδα που έχουμε υποστεί για την επένδυση.

Περιβαλλοντολογική επιβάρυνση.

Πολλά έργα γίνανε γρήγορα λόγω χρονικών δεσμεύσεων και πιθανότατα χωρίς την επιβαλλόμενη ευαισθησία για το περιβάλλον. Παράδειγμα, ο βιότοπος του Σχοιναιά, όπου κατασκευάστηκε το κωπηλατήριο, οι παρυφές της Πάρνηθας, που

έγινε το Ολυμπιακό Χωριό και Μαρκόπουλο που κατασκευάστηκαν οι ιππικές εγκαταστάσεις. Οι αρμόδιοι δια στόματος του Υφυπουργού Αθλητισμού και της Οργανωτικής Επιτροπής Ολυμπιακών Αγώνων «ΑΘΗΝΑ 2004» μιλάνε για πλήρες περιβαλλοντολογικές μελέτες αναβάθμισης των χώρων.

Τουρισμός.

Πάνω από 2 εκατομμύρια διανυκτερεύσεις αλλοδαπών προβλέφθηκαν για τη διάρκεια διεξαγωγής των αγώνων. Που θα φιλοξενούσαμε τους 200.000 επισκέπτες, όταν τα δωμάτια των ξενοδοχείων άνω των 3 αστέρων, που βρίσκονται σε ακτίνα 150 χιλιομέτρων από το κέντρο της Αθήνας ήταν μόλις 25.000;

3.1.4 Προσδοκίες και υποχρεώσεις.

- Τι σημαίνει τελικά για την τουριστική Ελλάδα η διοργάνωση της Ολυμπιάδας του 2004;
- Η Ελληνική τουριστική οικογένεια, που άμεσα και έμμεσα εμπλέκτηκε με το θέμα πως θα αξιολογήσει τις δυνάμεις της;
- Οι άνθρωποι του τουρισμού τι είχαν να μας απαντήσουν σε σημαντικά και καυτά ερωτήματα σχετικά με τις τότε υπάρχουσες δυνατότητες ποιοτικής φιλοξενίας. Υπήρχε επάρκεια κλινών;
- Υλοποιήθηκαν έγκαιρα όλα τα απαιτούμενα έργα;
- Συντονίστηκαν οι εμπλεκόμενοι; Ποια σημεία έπρεπε να τύχουν ιδιαίτερης προσοχής;
- Κατά πόσο και πως η Αθήνα και οι άλλες Ολυμπιακές Πόλεις (Θεσσαλονίκη, Βόλος, Πάτρα, Ηράκλειο) μπόρεσαν να ανταποκριθούν;

Όλα αυτά τα ερωτήματα που προκύπτουν πριν και μετά την διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων καλούνται να απαντηθούν και να φωτιστεί κάθε πτυχή στη σχέση του τουρισμού και των Ολυμπιακών Αγώνων.

Στόχος, ήταν η καλύτερη δυνατή ενεργοποίηση του κλάδου και το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα για τη διεξαγωγή, για τη φήμη της Ελλάδας αλλά και για την αναβάπτιση του τουρισμού της.

Η σύμβαση υπογράφηκε στη Λοζάννη στις 5 Σεπτεμβρίου 1997 και η Αθήνα υποσχέθηκε πως θα τηρούσε τα συναποφασισθέντα και συνυπογραφέντα με τη ΔΟΕ τα οποία ως γνωστόν δεν δεχόταν καμία τροποποίηση στα σημεία τους. Η χαρά, ο ενθουσιασμός και η δικαίωση ήταν τα πρώτα συναισθήματα όλων όσοι εξ αρχής θεωρούσαν πως οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 2004 έπρεπε να δοθούν στην Αθήνα και στην Ελλάδα. Το ποσοστό αυτό άγγιζε το 80% του Ελληνικού πληθυσμού.

Σιγά – σιγά όλοι συνειδητοποίησαν πως το γράμμα του συμβολαίου που υπογράφηκε ήταν αυστηρότατο και απαιτητικότατο και ζητούσε σκληρή δουλειά ουσίας, σοβαρότητα, υπευθυνότητα, επαγγελματισμό και ενίοτε υπέρβαση των δυνατοτήτων μας. Βέβαια το άγχος της επιτυχημένης προσπάθειας έπρεπε να δώσει τη θέση του στη δράση και οι ατέλειωτες ιδέες, συζητήσεις, προθέσεις, προθέσεις, έπρεπε να συγκεντρωθούν, να κατασταλάξουν και να οργανωθεί ένα σχέδιο απλό, κατανοητό απ' όλους τους Έλληνες και εφικτό.

Ο τουριστικός κόσμος, στο σύνολο του, δέχτηκε με μεγάλη ικανοποίηση και ενθουσιασμό την ανάληψη της οργάνωσης της Ολυμπιάδας του 2004. Η ικανοποίηση αυτή ήταν εύλογη, καθώς ο κλάδος του τουρισμού θα ήταν αναμφισβήτητα ένας από τους τομείς που θα μπορούσαν να ωφεληθούν ιδιαίτερα τόσο κατά την περίοδο πριν από την διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων (Sports Events το 2003), όσο κατά τη διάρκεια τους αλλά και στα χρόνια που θα ακολουθήσουν.

Η διεξαγωγή της Ολυμπιάδας, σύμφωνα με τις τότε πρώτες εκτιμήσεις των τουριστικών παραγόντων, είχε για τον ελληνικό τουρισμό δυο διαστάσεις, στο πλαίσιο των οποίων θα παρουσιαζόντουσαν μοναδικές ευκαιρίες διαφήμισης της Ελλάδας. Η μια αφορούσε τις επιπτώσεις και τις ευεργετικές επιδράσεις που θα είχαν γενικότερα σε όλους τους κλάδους του τουρισμού η προβολή και δημοσιότητα των οποίων θα τύχουν η Αθήνα και η Ελλάδα γενικότερα κατά το διάστημα των από την ανάληψη έως και την διεξαγωγή, ως οι προορισμοί που θα φιλοξενήσουν τους Ολυμπιακούς. Με δυο φαινομενικά χρονικά σημεία κορύφωσης, ένα τις τελετές των Ολυμπιακών Αγώνων του 2000 που παραδόθηκε η σημαία στο Δήμαρχο αθηναίων και δεύτερο, φυσικά από την αρχή του έτους 2004 έως την ημέρα λήξης και των Παραολυμπιακών Αγώνων. Παράλληλα, μια άλλη σημαντική πτυχή ήταν ότι θα υπήρξε επιτάχυνση των ρυθμών εκσυγχρονισμού της κρατικής

υποδομής, βελτίωση των προσφερόμενων υπηρεσιών και επίσπευση των σημαντικών έργων που ήδη είχαν δρομολογηθεί ή επρόκειτο να δρομολογηθούν και τα οποία, ως γνωστόν, είχαν άμεσο αντίκτυπο τους τουριστικής μας εικόνας διεθνώς. Η άλλη διάσταση αφορούσε την περίοδο διεξαγωγής των αναγκών φιλοξενίας επισήμων, αθλητών και επισκεπτών από όλες τις χώρες του κόσμου αλλά και στο χρονικό διάστημα που θα ακολουθήσει της διεξαγωγής.

Ήταν ευνόητο ότι αν η οργάνωση και η φιλοξενία είχαν αποδειχθεί ικανοποιητικές και επιτυχημένες και συνοδεούντουσαν από μια εξίσου αποτελεσματική προβολή των μοναδικών φυσικών πολιτιστικών στοιχείων της χώρας, τότε οι μετέπειτα θετικές επιδράσεις για τον τουρισμό θα ήταν πολλαπλάσιες και σημαντικές. Σύμφωνα με τη σύμβαση για την ανάληψη της Ολυμπιάδας και όσον αφορούσε την οργάνωση φιλοξενίας, την οργάνωση του πολιτιστικού προγράμματος, την διοργάνωση των συνοδών, συναντήσεων, συσκέψεων, συνεδρίων, συνεντεύξεων τύπου, εκδηλώσεων κάθε λογής της ΔΟΕ με τις επιμέρους επιτροπές, με τα ΜΜΕ κλπ., τις ανάγκες όχι μόνο διαμονής όλων – άμεσα εμπλεκομένων και επισκεπτών – αλλά και αιθουσών συνεδριάσεων, γραφείων, μεταφοράς εξοπλισμού, μετακίνησης επισήμων, μελών της Ολυμπιακής οικογένειας και άλλων, ηλεκτρονικής επικοινωνίας, διερμηνέων, υποδοχής και φυσικά κοινωνικού προγράμματος και πολλών άλλων που αφορούσε την τουριστική υποδομή σε έμψυχο και άψυχο υλικό, υπήρχαν συγκεκριμένες απαιτήσεις, οι οποίες είχαν ονομαστεί, είχαν ορισθεί και από πλευράς μας είχαν εγυηθεί πως θα καλύψουμε τις ανάγκες. Μέχρι τελευταία στιγμή εκφραζόντουσαν φόβοι και βεβαίως, ένα ζήτημα που προέκυπτε, από τον ίδιο τον τουριστικό κόσμο ήταν το ~~κατά πόσο η Αθήνα και οι περιοχές γύρω από αυτή διέθεταν την κατάλληλη~~ ξενοδοχειακή υποδομή για να υποδεχόταν τους περίπου 200.000 επισκέπτες, σύμφωνα με τον υπολογισμό των αρμοδίων, που θα κατέκλυσαν την πρωτεύουσα το καλοκαίρι του 2004.

3.1.5

Ποιοι κλάδοι θα ωφεληθούν;

«Η διοργάνωση - διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων το 2004 αποτέλεσε μια σημαντικά κερδοφόρα επιχείρηση για τον κρατικό προϋπολογισμό», υποστηρίζουν οι εμπλεκόμενοι φορείς, οι οποίοι εκτίμησαν ότι η αύξηση των δραστηριοτήτων αρκετών κλάδων της οικονομικής ζωής που άμεσα ή έμμεσα συνδέθηκαν με την διοργάνωση – διεξαγωγή, είχε άμεσο θετικό αντίκτυπο στα δημόσια έσοδα. Το μεγαλύτερο κομμάτι αυτών των εσόδων αφορούσε τους φόρους εισοδήματος ιδιωτών και επιχειρήσεων και του Φ.Π.Α. Οι ίδιοι εμπλεκόμενοι φορείς εκτίμησαν ότι η αύξηση της δραστηριότητας είχε θετικές επιπτώσεις και στον τομέα της απασχόλησης, με συνέπεια το Δημόσιο να πληρώσει λιγότερα χρήματα για επιδόματα ανεργίας και τα ασφαλιστικά ταμεία να κερδίσουν από την αύξηση να κερδίσουν από την αύξηση των ασφαλιστικών εισφορών.

Το Δημόσιο κέρδισε από την αύξηση του τζίρου εκατοντάδων μεγάλων και μικρομεσαίων επιχειρήσεων αλλά και από την αύξηση των εισοδημάτων εκατοντάδων χιλιάδων ελευθέρων επαγγελματιών και μισθωτών. Οι κλάδοι και οι κατηγορίες των επιχειρήσεων που θα βγήκαν κερδισμένοι από τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004 ήταν:

- ➔ Πρώτοι και καλύτεροι οι κατασκευαστές και οι ξενοδόχοι. Οι δυο αυτοί κλάδοι της οικονομικής δραστηριότητας απέσπασαν το μεγαλύτερο και το πιο προσοδοφόρο κομμάτι της πίτας των εσόδων που δημιούργησαν οι Αγώνες.
- ➔ Ο τζίρος των ξενοδόχων και όλων όσοι δραστηριοποιήθηκαν στον χώρο του τουρισμού, μόνο για το 2004, υπολογίστηκε ότι έφτασε τα 150 εκατομμύρια δολάρια. Τα οφέλη του τουρισμού, όπως τουλάχιστον αποδεικνύει η διεθνής εμπειρία, θα συνεχιστούν και μετά το πέρας των αγώνων για πολλά χρόνια.
- ➔ Οι ελληνικές κατασκευαστικές εταιρείες, ήταν οι πρώτες επιχειρήσεις που έπιασαν δουλειά πολύ καιρό πριν τους Αγώνες. Μαζί τους και όλες εκείνες οι επιχειρήσεις που παράγουν και εμπορεύονται οικοδομικά υλικά (από τσιμέντο και πλαστικό έως σίδηρο και ξύλο), καθώς και τα είδη «ξενοδοχειακού» και «αθλητικού εξοπλισμού» (από κρεβάτια και

καρέκλες έως εξειδικευμένα όργανα για τις ανάγκες των αθλημάτων και των αθλητών).

- Τα δυο μεγαλύτερα έργα του «Ολυμπιακού Πακέτου». Το Ολυμπιακό Χωριό και το Συγκρότημα Πολλαπλών Χρήσεων αφορούσαν τους κατασκευαστές και μάλιστα εκείνους που διέθεταν επάρκεια κεφαλαίων προκειμένου να παραδώσουν τα έργα «με το κλειδί στο χέρι». Και αυτό γιατί τα δυο έργα – συνολικού προϋπολογισμού 400 εκατ. δολαρίων – κατασκευάστηκαν με τη μέθοδο της αυτοχρηματοδότησης και εκμετάλλευσης, δηλαδή αυτός που ανάλαβε την κατασκευή τους θα έβαζε χρήματα που χρειαζόντουσαν και μετά το πέρας των Αγώνων θα είχε δικαίωμα στη χρήση των εγκαταστάσεων.
- Το ποσό των 400 εκατ. δολαρίων περίπου που ήταν το πρώτο μέρος του «Ολυμπιακού Πακέτου» και συνδεόταν άμεσα με την διοργάνωση – διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004. Ακόμα είχε προβλεφθεί ένα ποσό 145 εκατ. δολαρίων που θα δινόταν για επισκευές, αναπροσαρμογές και διαρρυθμίσεις αθλητικών εγκαταστάσεων, για τη δημιουργία Κέντρων Τύπου και Μεταδόσεων καθώς και για τον απαραίτητο εξοπλισμό του Ολυμπιακού Χωριού.
- Μεγάλα κέρδη από το «Ολυμπιακό Πακέτο» υπήρξαν και για τις εταιρείες πληροφορικής και ιδίως για εκείνες που ανέλαβαν το Games Information System, δηλαδή το πρόγραμμα επεξεργασίας και μετάδοσης των αποτελεσμάτων των Αγώνων. Η πίτα των εταιρειών πληροφορικής ήταν συγκεκριμένη: 110 εκατ. δολάρια.
- Πρόσβαση το «Ολυμπιακό Πακέτο» αλλά και μερίδιο από τη μεγάλη σπίθα είχαν και δεκάδες άλλοι κλάδοι της οικονομικής δραστηριότητας στο λεκανοπέδιο της Αττικής. Από τις εταιρείες αναψυκτικών και κρασιών και τους αυτοκινητιστές έως τους διαφημιστές, τις ιδιωτικές κλινικές και του «σεκιουριτάδες». Πάνω από 300 εκατ. δολάρια ήταν ο προϋπολογισμός για αυτούς του κλάδους.

3.2 Τα «Πλεονάσματα» της «ΑΘΗΝΑ 2004».

Πριν το τέλος του 2004 όλοι παραδέχθηκαν το πόσο «καλούς» Ολυμπιακούς Αγώνες διοργανώσαμε και εμείς ικανοποιηθήκαμε από τις συγνώμες που ακούσαμε, ίσως είναι η ώρα να δούμε για ποιους τελικά δουλέψαμε...

Μια μάτια στους αριθμούς του ισολογισμού της «ΑΘΗΝΑ 2004», έσοδα και έξοδα, όπως επίσης και στις δαπάνες του προϋπολογισμού για τα ολυμπιακά έργα και τις υποδομές αποκαλύπτει μια απλή αλήθεια: τελικά εμείς πληρώσαμε τη «νύφη» και οι κουτόφραγκοι της ΔΟΕ έκαναν τη δουλειά τους, παίρνοντας στα χέρια τους ένα προϊόν, τους Αγώνες της Αθήνας, που μπορούσαν πλέον να «πουλήσουν» με πολύ μεγαλύτερη επιτυχία – και υπεραξία – στις πρωτεύουσες του κόσμου.

Η οργάνωση.

Πέρα από τις ολυμπιακές εγκαταστάσεις και τα έργα ανάπλασης του Λεκανοπεδίου, που έτσι κι αλλιώς πληρώσαμε ακριβά για να τα έχουμε έγκαιρα, η ίδια η διοργάνωση (έξοδα λειτουργίας και οργάνωσης των Αγώνων) στηρίχθηκε και πάλι στις ελληνικές τσέπες.

Η συμμετοχή της ΔΟΕ και των διεθνών χορηγών όπως φαίνεται από τον ισολογισμό καλύπτει το 50% περίπου των δαπανών της «ΑΘΗΝΑ 2004».

Αυτή η διεθνής συμβολή στο κόστος λειτουργίας των δυο εβδομάδων που κράτησαν μόνο οι Ολυμπιακοί Αγώνες, σαν ποσοστό των δαπανών είναι μεν περίπου ίδια με εκείνη που υπήρξε στις προηγούμενες Ολυμπιάδες. Εμφανίζεται όμως πολύ μικρή σε σύγκριση με τις προηγούμενες, αν αναλογισθεί κανείς ότι το υπόλοιπο 50% καλύφθηκε από μια οικονομία της οποίας το μέγεθος είναι πολύ μικρότερο από εκείνο των χωρών που προηγήθηκαν...

Για την Ελλάδα οι λειτουργικές δαπάνες αυτών των 16 ημερών ισοδυναμούν με το 1,3% του ΑΕΠ περίπου, ενώ αντίθετα στις προηγούμενες Ολυμπιάδες η δαπάνη αυτή αναλογούσε σε δέκατα ή εκατοστά της μονάδας του ΑΕΠ των χωρών αυτών. Δεν ξεχνάμε άλλωστε ότι η διακήρυξη της εμπιστοσύνης του επιτελείου των Αθανάτων της ΔΟΕ για την επιτυχία της Ολυμπιάδας της Αθήνας λίγους μόνο μήνες πριν από την έναρξη είχε πίσω της την άτυπη δέσμευση του οικοδεσπότη, πως ότι και αν συμβεί η Ελληνική πλευρά θα το καλύψει, από οικονομική άποψη τουλάχιστον. Έτσι και έγινε, η ΔΟΕ έδωσε τα ελάχιστα που ήταν υποχρεωμένη να

δώσει (μέσα από τα συμβόλαια των ραδιοτηλεοπτικών δικαιωμάτων), ενώ ταυτόχρονα άρχισε ήδη να εισπράττει την υπεραξία της επιτυχίας των Αγώνων της Αθήνας, μέσω των νέων συμβολαίων που τώρα υπογράφει με τα ΜΜΕ και τους χορηγούς για τους Αγώνες του Τορίνου και του Πεκίνου.

Έτσι ο απολογισμός αυτής της επιχείρησης βγάζει σίγουρα τη ΔΟΕ πρώτη στη λίστα των κερδισμένων και την εγχώρια οικονομία να ελπίζει ίσως όχι αβάσιμα ότι θα εξαργυρώσει στα επόμενα χρόνια το "Trade Mark" που απέκτησε στον τουρισμό και στους άλλους τομείς οικονομικής δραστηριότητας. Αυτό ο απολογισμός και η άδικη κατανομή του κόστους αναδεικνύει το δίκαιο της πρότασης των "Times", που λένε **ΠΩΣ ΜΕ ΤΕΤΟΙΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΣΑΝ ΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΝΑ ΜΕΙΝΟΥΝ ΜΟΝΙΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.**

Ακριβό προϊόν.

Μια τέτοια πρόταση όμως αγνοεί ότι οι Ολυμπιακοί Αγώνες είναι πλέον ένα ακριβό εμπορικό προϊόν, που για να έχει προστιθέμενη αξία κάθε τέσσερα χρόνια κάποιος πρέπει να το αγοράζει και να το πληρώνει κάθε φορά. Εμείς το πληρώσαμε αρκετά ακριβότερα απ' όσο θα αναλογούσε στις δυνατότητες της τσέπης μας.

Αναλυτικά πάντως, όπως δείχνουν τα προσωπικά οικονομικά στοιχεία της ΑΘΗΝΑ 2004, πληρώσαμε από την τσέπη μας για την οργάνωση και λειτουργία των Αγώνων (πέραν των υποδομών) το 50% περίπου των συνολικών δαπανών της ΑΘΗΝΑ 2004, οι οποίες σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία της ΑΘΗΝΑ 2004 φθάνουν τα 1.857 εκατ. ευρώ έναντι της αρχικής πρόβλεψης 1.962 εκατ. ευρώ.

→ Η ΔΟΕ συνεισφέρει στα έσοδα αυτά 730 εκατ. ευρώ. Το ποσό αυτό είναι περίπου το 50% των συνολικών εσόδων της ΔΟΕ από τα συμβόλαια των ραδιοτηλεοπτικών δικαιωμάτων της Ολυμπιάδας της Αθήνας, τα οποία σύμφωνα με τα στοιχεία που αρμόδια στελέχη της ΔΟΕ έχουν κοινοποιήσει θα ξεπεράσουν τα 1.450 εκατ. ευρώ. Τα υπόλοιπα πάνε στο ταμείο της ΔΟΕ.

→ Οι χορηγοί συνολικά έχουν πληρώσει 510 εκατ. ευρώ, αν και στις αρχικές προβλέψεις της ΑΘΗΝΑ 2004 οι προσδοκίες ήταν πολύ μεγαλύτερες και έφταναν τα 750 εκατ. ευρώ. Όμως οι διεθνείς χορηγοί εκτίμησαν ότι η αγορά που τους πρόσφερε η οργάνωση της Αθήνας ήταν πολύ μικρή και έτσι περιόρισαν τη συμμετοχή τους, αντίθετα με ότι έγινε στο Σίδνεϋ ή προβλέπεται να γίνει στο Πεκίνο. Συνέλαβαν

μόνο κατά 200 εκατ. ευρώ περίπου στα έσοδα της ΑΘΗΝΑ 2004, όσο δηλαδή προβλεπόταν να βάλουν οι έλληνες χορηγοί. Στο τέλος οι έλληνες χορηγοί υποχρεώθηκαν να γίνουν περισσότερο γαλαντόμοι (κυρίως οι δημόσιες επιχειρήσεις) και ανέβασαν τη συνεισφορά τους στα 300 περίπου εκατ. ευρώ.

Βαθιά ανάσα.

- Οι Έλληνες θεατές στο τέλος κάλυψαν (μαζί με τους χορηγούς) το κενό που άφησε η μη προσέλευση των ξένων θεατών και οι εισπράξεις από τα εισιτήρια έφτασαν τα 200 εκατ. ευρώ, δίνοντας μια σοβαρή ανάσα στον προϋπολογισμό της ΑΘΗΝΑ 2004.
- Το Ελληνικό Δημόσιο, όπως τουλάχιστον υποστηρίζει το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, έχει βάλει προς το παρόν 350 εκατ. ευρώ, «αλλά κανείς δεν ξέρει μέχρι το τέλος πόσα ακόμα θα χρειαστεί να μπουν στο λογαριασμό...»

Προϋπολογισμός -Αθήνα 2004- (σε εκατ. ευρώ)			
ΔΑΠΑΝΕΣ	ΕΣΟΔΑ		
✓ Βασικές λειτουργ. δαπάνες	300	✓ Τηλεοπτικά δικαιώματα	730
✓ Αθλήματα	100	✓ Χορηγίες	520
✓ Διασ. ολυμπιακών εγκαταστάσεων	100	✓ Εισιτήρια	200
ΜΜΕ	164	✓ Εισφορά Ελ. Δημοσίου	367
✓ Μάρκετινγκ	70	✓ Εκμετάλλευση εμπορικών δικαιωμάτων	40
✓ Επικοινωνία	35	✓ Σύνολο	1.857
✓ Παθησιακές τελειές	100		
✓ Υπηρεσίες Αγώνων	190		
✓ Τεχνολογία	330		
✓ Διοικητικές υπηρεσίες	110		
✓ Προσλημμιακοί	50		
✓ Δικαιώματα ΔΟΕ	38		
✓ Ασφάλεια	170		
✓ Σύνολο	1.857		

3.3 Έλλειμμα ή πλεόνασμα;

Σήμερα, ένα χρόνο μετά την διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων Αθήνα 2004, ο ισολογισμός της Οργανωτικής Επιτροπής ΑΘΗΝΑ 2004 συζητείται ακόμα. Και γιατί αυτό; Ίσως γιατί πληρώσαμε πολλά από την τσέπη μας και γιατί άλλα μας είπαν και άλλα έγιναν.

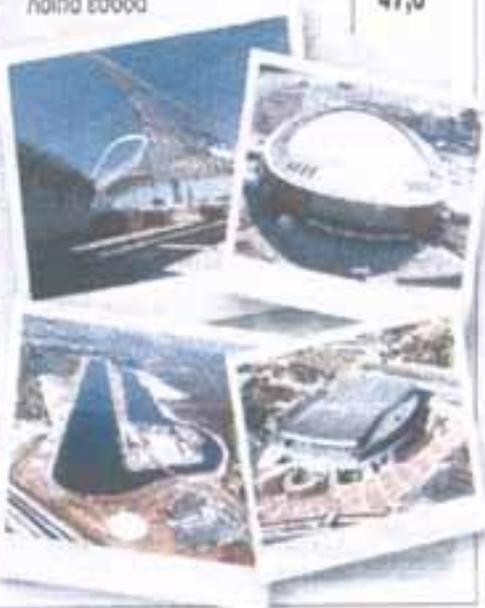
Πάντως πλεονασματικός στα χαρτιά, αλλά ελλειμματικός επί της ουσίας είναι ο ισολογισμός της Οργανωτικής Επιτροπής ΑΘΗΝΑ 2004 ο οποίος πρόκειται να δημοσιευθεί κάποια στιγμή. Η ΑΘΗΝΑ 2004 έδωσε στη δημοσιότητα τα στοιχεία του οικονομικού απολογισμού, ο οποίος έχει δυο ενότητες:

1. Στην πρώτη ενότητα (όπου εμφανίζονται έσοδα – έξοδα) η ΑΘΗΝΑ 2004 εμφανίζει πλεόνασμα της τάξης των 130 εκατ. ευρώ.
2. Στη δεύτερη ενότητα (σε σημειώσεις) αναφέρεται ότι από αυτό το ποσό δόθηκαν 123,6 εκατ. ευρώ σε διάφορες δράσεις για λογαριασμό του Ελληνικού Δημόσιου, άρα ουσιαστικά το πλεόνασμα ανέρχεται μόλις στα 7 εκατ. ευρώ.

Είναι προφανές ότι η ΑΘΗΝΑ 2004 δεν υπολογίζει στον απολογισμό της ένα ποσό 180,2 εκατ. ευρώ, το οποίο δώθηκε από το Ελληνικό Δημόσιο προς αυτήν με αποφάσεις της προηγούμενης κυβέρνησης, διότι θεωρεί ότι «ο απολογισμός αφορά κατ' αποκλειστικότητα τις θεσμικά και συμβατικά καθορισμένες αρμοδιότητες της, όπως αυτές απορρέουν από τη σχετική νομοθεσία, τον Φάκελο Διεκδίκησης και τη σύμβαση της Φιλοξενούσας Πόλης και όχι άλλες δράσεις, όπως η μελέτη και κατασκευή των έργων υποδομής και αναγκαίων αθλητικών εγκαταστάσεων, η οποία – σύμφωνα με την Οργανωτική Επιτροπή – αποτελούσε ευθύνη του Ελληνικού Δημοσίου».

Αθήνα 2004: Ο οικονομικός απολογισμός (σε εκατ. ευρώ)

ΕΞΟΔΑ		ΕΣΟΔΑ	
Τεχνολογία (πληροφορική, τηλεπικοινωνίες, ενέργεια)	338,8	Τηλεοπτικά δικαιώματα	578,7
Λειτουργίες Αγώνων (μεταφορές, διατροφή, διαπίστευση, διαχείριση απορριμμάτων, λειτουργίες εγκαταστάσεων κ.λπ.)	309,6	Διεθνείς και εθνικές χορηγίες	536,7
Υποστήριξη Αγώνων (εθελοντισμός, εκπαίδευση, φιλοξενία και διαμονή, αθλήματα κ.λπ.)	298,0	Συμμετοχή Ελληνικού Δημοσίου	282,5
Δαπάνες Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Προσαρμογών	190,2	Χρηματοοικονομικά έσοδα	226,0
Παραγωγή και μετάδοση Αγώνων	171,7	Εισπήρια	194,1
Λαμπαδωδρομία - Τελετές Έναρξης και Λήξης, Πολιτισμός	133,4	Εμπορία προϊόντων και δικαιώματα Αγώνων	119,7
Διακπτικές υπηρεσίες	101,4	Παροχή υπηρεσιών φιλοξενίας και διαμονής	113,7
Παραολυμπιακοί Αγώνες	99,4	Λοιπά έσοδα	47,0
Οικονομικές υπηρεσίες και εφοδιασμός	93,5		
Υποστήριξη Προγραμμάτων Προώθησης και Μάρκετινγκ (εισπήρια, χορηγίες, εμπορία προϊόντων, ιστοσελίδα)	92,4		
Εικόνα και προβολή	69,8		
Δικαιώματα ΔΟΕ και ΕΟΕ	69,6		

3.4 Εγχώρια κατασκευαστική αγορά

Σύμφωνα με τη μελέτη του Global Insight, η εγχώρια κατασκευαστική αγορά εκτιμάται ότι θα εμφανίσει άνοδο 5,9% ετησίως έως το 2012, έτος που θα οδηγήσει την αγορά σε ένα μέγεθος της τάξης των 37,4 δις USD από 21 δις USD το 2002. Με ακόμα υψηλότερους ρυθμούς (6,4%) αναμένεται να αυξηθεί η ζήτηση του real estate και να ανέλθει στα 12,8 δις USD από 6,9% δις το 2002. Οι υψηλότεροι ρυθμοί αύξησης της ζήτησης αποδίδονται στα χαμηλά στεγαστικά επιτόκια και στην παραδοσιακή έλξη των Ελλήνων προς επενδύσεις αγοράς ακινήτων.

Φυσικά η μεγέθυνση της αγοράς δεν θα συνεχίζεται με τους σημερινούς ρυθμούς, οι οποίοι οφείλονται σε σημαντικό βαθμό στις ανάγκες των Ολυμπιακών Αγώνων. Σημειώνεται ότι, η ελληνική αγορά έργων υποδομής αυξήθηκε κατά 11% το 2002 και κατά 15% περίπου το 2003 περίπου το 2003, έτος κατά το οποίο ήταν σε πλήρη εξέλιξη το πρόγραμμα έργων για την Ολυμπιάδα.

Από την άλλη πλευρά, οι αυξημένες ανάγκες της Ελλάδας σε έργα υποδομής (σιδηρόδρομος, οδικοί άξονες, λιμάνια και αεροδρόμια) σε συνδυασμό με νέα έργα σε τομείς όπως της ενέργειας, των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, αλλά και την επέκταση των κατασκευαστικών σε νέους τομείς (real estate, κτίρια γραφείων και καταστημάτων, βιομηχανικές εγκαταστάσεις, κ.α.) δημιουργούν ένα ιδιαίτερα ευνοϊκό περιβάλλον για την περαιτέρω ανάπτυξη του κλάδου. Όλες οι εκτιμήσεις συμφωνούν ότι μετά το 2004 η εγχώρια κατασκευαστική αγορά θα συνεχίσει να αναπτύσσεται με ρυθμούς αύξησης υψηλότερους από αυτούς των χωρών της Δυτικής Ευρώπης. Οι θετικές προοπτικές δεν σημαίνει ωστόσο ότι έχουν εξαλείψει τα προβλήματα των εταιριών του κλάδου. Όπως προκύπτει από μελέτη το IOBE, τα σημαντικότερα προβλήματα του κλάδου είναι η κακή χρηματοοικονομική κατάσταση των εταιριών, ο χαμηλότερος βαθμός προσαρμογής και ενσωμάτωσης από τις κατασκευαστικές των τεχνολογικών αλλαγών και εξελίξεων, κ.α.

Ειδικότερα, όσον αφορά τη χρηματοοικονομική κατάσταση του κλάδου πέτυχαν να αυξήσουν τα μεγέθη τους, λόγω και του πρωτόγνωρου για τα ελληνικά δεδομένα όγκου έργων, το σύνολο του κλάδου δεν παρουσίασε μια ανάλογη εικόνα. Δηλαδή, σε αρκετές εταιρίες, ακόμα και σε κάποιες που ανήκουν στην νέα ανώτατη εργοληπτική τάξη (14 μέλη), η χαμηλή πτήση συνεχίστηκε, είτε με μείωση τζίρου και κερδών, είτε με την εμφάνιση πολύ χαμηλών μεγεθών.

Σύμφωνα πάντως με τα στοιχεία που προκύπτουν από τις λογιστικές καταστάσεις των 14 ομίλων, επιβεβαιώθηκε η μεγάλη απόσταση που χωρίζει τις εταιρίες Άκτωρ, JP, Άβαξ και Τέρνα, από τις υπόλοιπες. Λίγο πιο κάτω σε επίπεδο κερδών, αλλά σε ανάλογη θέση με βάση το συνολικό κύκλο εργασιών κινήθηκε ο όμιλος της ΑΕΓΕΚ.

Ειδική περίπτωση, λόγω της διάρθρωσης του κύκλου εργασιών του αποτελεί ο Μοχλός, ενώ αν εξαιρέσει κανείς τις εταιρίες Ευκλείδης, Βιοτέρ και Αττικάτ, ο κύκλος εργασιών των οποίων κινείται μεταξύ 110 και 130 εκατ. ευρώ, οι υπόλοιπες εταιρίες εμφανίζουν τζίρο μεταξύ 150 και 200 εκατ. ευρώ. Σε επίπεδο κερδών, πάντως, μεταξύ αυτών ξεχωρίζουν οι Μηχανική, ΑΛΤΕ και Θεμελιοδομή, η οποία έκανε ένα θεαματικό come back το 2003.

Αναλυτές που ασχολούνται με τον κλάδο παρατηρούν αφενός την αποδεδειγμένη πλέον αδυναμία πολλών σχημάτων να προωθήσουν ουσιαστικές συγχωνεύσεις με θετικά αποτελέσματα και αφετέρου το γεγονός ότι λίγοι εκμεταλλεύτηκαν πραγματικά το πρωτόγνωρο κατασκευαστικό αντικείμενο που προσφέρθηκε στον κλάδο.

Τονίζουν μάλιστα, ότι δεν αποκλείεται η λήξη της Ολυμπιάδας και οι αυξημένες ανάγκες της νέας εποχής να σηματοδοτήσουν την περαιτέρω συγκέντρωση δυνάμεων στο χώρο μέσα από έναν νέο κύκλο συνεργασιών και συγχωνεύσεων.

Τέλος, επισημαίνεται ότι, η μικρή διεθνής παρουσία (το 2003 καμιά εισηγμένη ελληνική τεχνική εταιρία δεν παρουσίασε έσοδα από διεθνείς αγορές που αγγίζουν το 10% του ετήσιου κύκλου εργασιών τους) σε συνδυασμό με τα περιορισμένα έσοδα από άλλες δραστηριότητες (εκτός δημόσιων έργων) θεωρούνται από τις διοικήσεις των κατασκευαστικών οι δυο κρίσιμες προτεραιότητες για τα επόμενα χρόνια.

3.5 Οι 6.000 άνεργοι της Ολυμπιάδας

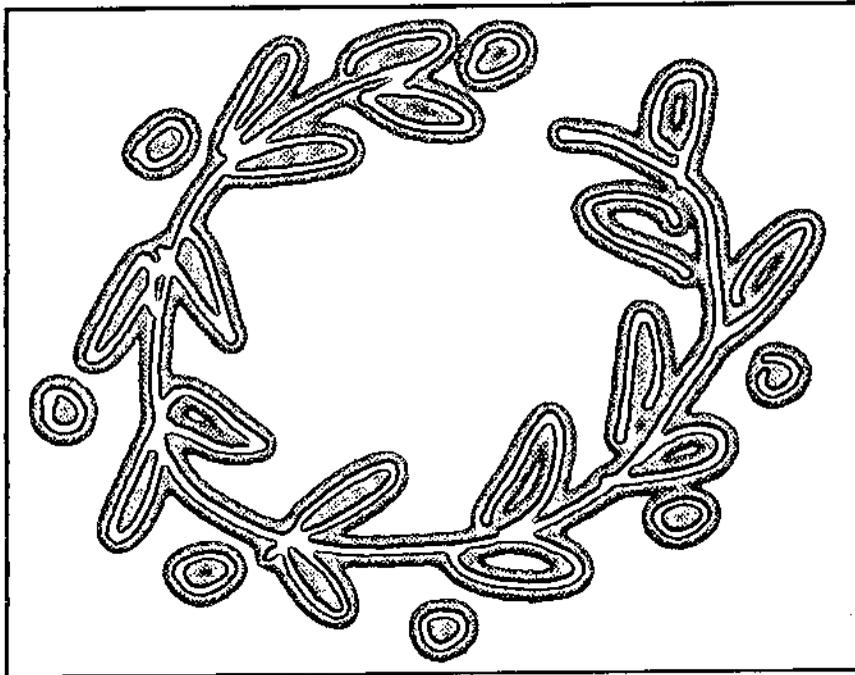
Η τελετή λήξης των Ολυμπιακών Αγώνων σήμανε την έναρξη μιας σειράς διαδικασιών που σχετίζονται με τον απολογισμό της όλης προσπάθειας, τη λύση των συμβάσεων των εργαζομένων, την καταγραφή της περιουσίας των σταδίων, την εγκατάλειψη του πολυτελούς κτιρίου του "Αθήνα 2004", την εξεύρεση νέου χώρου φύλαξης των πρακτικών της διοργάνωσης, αλλά και τη διάλυση της εταιρείας που διαχειρίστηκε την οργάνωση της Ολυμπιάδας. Η συγκεκριμένη εταιρεία είχε συσταθεί το Φεβρουάριο του 1998 και από τότε η πορεία της ήταν προδιαγεγραμμένη. Ο νόμος βάσει του οποίου συστάθηκε προέβλεπε ότι μέχρι το Δεκέμβριο του 2005 θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί η εκκαθάριση, άρα να έχει διαλυθεί και η εταιρεία. Τα στελέχη του "2004", ωστόσο, αισιοδοξούν ότι θα έχουν ολοκληρώσει το έργο τους πολύ νωρίτερα, και συγκεκριμένα στις 31 Μαρτίου του 2005.

Όπως και να έχει πάντως, η συντριπτική πλειοψηφία των εργαζομένων θα έχουν υπογράψει τη λύση των συμβάσεών τους μέσα σε ένα μήνα από σήμερα. Υπολογίζεται ότι έξι χιλιάδες εργαζόμενοι θα ψάχνουν από την 1η Οκτωβρίου για δουλειά.

Σε 250 υπολογίζονται οι εργαζόμενοι που θα παραμείνουν στις θέσεις τους μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου του τρέχοντος έτους, ενώ άλλοι τόσοι θα συνεχίσουν να εργάζονται έως και την ημερομηνία διάλυσης της εταιρείας. Εκκρεμεί, εξάλλου, το δύσκολο έργο του ελέγχου 4,5 χιλιάδων συμβάσεων και η εξόφληση ισάριθμων αναδόχων κλειστών ή ανοιχτών διαγωνισμών. Παράλληλα θα γίνεται και η καταγραφή της κινητής περιουσίας των σταδίων, τα κλειδιά των οποίων αναμένεται να παραδοθούν στην κυβέρνηση στις 31 Οκτωβρίου.

Είκοσι εννέα γενικοί διευθυντές, 70 διευθυντές και 2.800 από τους εργαζόμενους που απασχολήθηκαν για τις ανάγκες της διοργάνωσης είναι απόφοιτοι πανεπιστημίων (αρκετοί διαθέτουν και μεταπτυχιακούς τίτλους). Όλοι θα λάβουν συστατικές επιστολές προκειμένου να αναζητήσουν την τύχη τους στην αγορά εργασίας. Επιπλέον, όσοι συμπλήρωσαν τουλάχιστον ένα χρόνο εργασίας στις θέσεις θα λάβουν - πέρα από τις τακτικές τους αποδοχές - μπόνους, το οποίο θα προέλθει από το "κοινό ταμείο" των χρημάτων που από την αρχή κατετίθεντο σε μεγάλη ασφαλιστική εταιρεία. Υπολογίζεται ότι το μπόνους για καθένα από αυτούς

θα κυμαίνεται από 3 μέχρι 70 χιλιάδες ευρώ, ανάλογα με το πόστο στο οποίο εργάστηκε. Σημειώνεται πως, από το 2001 και μετά, οι καθαρές μηνιαίες αποδοχές ενός γενικού διευθυντή ήταν 6.500 ευρώ και ενός εντεταλμένου 8.000 ευρώ...

Κεφάλαιο 4

4.1 Έτσι θα αξιοποιηθούν τα Ολυμπιακά έργα

Τους όρους και τις προϋποθέσεις κάτω από τις οποίες μπορούν οι ενδιαφερόμενοι επιχειρηματίες να πραγματοποιήσουν επιχειρηματικές δραστηριότητες καθορίζει το σχέδιο νόμου, για την αξιοποίηση των Ολυμπιακών εγκαταστάσεων που έδωσε στη δημοσιότητα η αναπληρωτής υπουργός Πολιτισμού Φάνη Πάλλη Πετραλιά.

Το σχέδιο νόμου κατατέθηκε στη νομοπαρασκευαστική επιτροπή της Βουλής και στο τέλος του Μαΐου 2005 προκηρύχθηκαν οι διεθνής διαγωνισμοί με τους οποίους θα καλούνται οι επενδυτές να εκδηλώσουν το ενδιαφέρον τους για την αξιοποίηση των Ολυμπιακών εγκαταστάσεων. Ο χρόνος ήδη πιέζει το υπουργείο Πολιτισμού το οποίο έχει αναλάβει την ευθύνη φύλαξης και συντήρησης των Ολυμπιακών εγκαταστάσεων, καθώς πολλές από αυτές έχουν υποστεί φθορές και εκφράζονται φόβοι για την σταδιακή απαξίωση τους. Η προηγούμενη κυβέρνηση δεν είχε προβλέψει κανένα μέτρο για την προστασία των εγκαταστάσεων μετά τη λήξη των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων, με αποτέλεσμα σήμερα, ένα χρόνο μετά, να έχουν προκληθεί σημαντικές ζημιές σε πολλές από αυτές. Για την αντιμετώπιση του προβλήματος, η κυβέρνηση έχει εκπονήσει ένα μεικτό μοντέλο μεταολυμπιακής διαχείρισης, το οποίο βασίζεται στη συνεργασία των ιδιωτών με το Δημόσιο σε μακροχρόνια βάση. Οι αθλητικές εγκαταστάσεις θα παραμείνουν στην κυριότητα του Ελληνικού Δημοσίου, τα καταστήματα και οι άλλοι εμπορικοί χώροι όμως, θα παραχωρούνται στον ιδιωτικό τομέα με μίσθωση. Επίσης, με το Νομοσχέδιο καθορίζονται με σαφήνεια προβλήματα γραφειοκρατίας και θέματα όπως:

- ο ρόλος του κράτους, των ιδιωτών και της τοπικής αυτοδιοίκησης,
- η αδειοδότηση των Ολυμπιακών εγκαταστάσεων και
- οι χρήσεις και οι λειτουργίες σε κάθε Ολυμπιακή εγκατάσταση χωριστά.

Η υπουργός Πολιτισμού δεσμεύτηκε ότι δεν πρόκειται να οικοδομηθεί ούτε ένα μέτρο γης στις Ολυμπιακές εγκαταστάσεις καθώς και ότι δεν πρόκειται να πωληθεί κανένα ακίνητο. Οι εγκαταστάσεις θα συντηρούνται με κρατικά κονδύλια,

ενώ σύμφωνα με κυβερνητικούς υπολογισμούς η διαχείριση των εσόδων από το μικτό σχήμα αναμένεται να μειώσει κατά 50% περίπου το κόστος συντήρησης.

Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του Υπουργείου Πολιτισμού, το δημοσιονομικό κόστος για το σύνολο των αθλητικών εγκαταστάσεων προσδιορίζεται ως εξής:

- 1) Στα 40 εκατ. ευρώ όσο δεν υπάρχει εκμετάλλευση των εγκαταστάσεων και δεν αναπτύσσονται επιχειρηματικές δράσεις με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια και
- 2) Στα 25 εκατ. ευρώ όταν θα εφαρμοστεί το αναπτυξιακό μοντέλο, με προοπτική να προσεγγίσει χαμηλότερα επίπεδα στο τέλος του 2006.

Τέλος, σε πρώτη φάση, στην αντιμετώπιση των προβλημάτων αναμένεται να βοηθήσει και το πρόγραμμα «Ανοικτά στάδια» που έχει ήδη ξεκινήσει με πρωτοβουλία της κας Πετραλιά, το οποίο δίνει τη δυνατότητα σε μαθητές από διάφορα σχολεία της Επικράτειας να επισκεφθούν τις Ολυμπιακές εγκαταστάσεις. Το πρόγραμμα αυτό βοηθά τις Ολυμπιακές Εγκαταστάσεις να παραμείνουν σε λειτουργία έστω και υποτυπωδώς, καθώς προσδοκάται ότι μέχρι το τέλος της σχολικής περιόδου τις επισκέφθηκαν πάνω από 3.000 μαθητές.

Οριστικά πάντως το πρόβλημα μπορεί να αντιμετωπιστεί μόνο με τη γρήγορη υλοποίηση του προγράμματος αξιοποίησης των εγκαταστάσεων και κυρίως με την άμεση απόδοση τους σε ιδιώτες για επαγγελματική χρήση σε μακροπρόθεσμη βάση.

4.1.1 Ολυμπιακές εγκαταστάσεις: Η μεταολυμπιακή χρήση.

Και ενώ εμείς οι Έλληνες προσευχόμασταν να έχουν αποπερατωθεί οι εργασίες για την ανέγερση των Ολυμπιακών εγκαταστάσεων μέχρι και το Αύγουστο του 2004, κάποιοι αρμόδιοι μελετάνε τη χρησιμότητα των υποδομών ως μια μακροχρόνια στρατηγική επένδυση. Με άλλα λόγια η πλειονότητα των έργων θα έχει σημαντική μετα-ολυμπιακή χρήση.

Σύμφωνα με την Ελληνική Κυβέρνηση, οι υποδομές δεν θα έχουν προσωρινό χαρακτήρα. Οι Ολυμπιακοί Αγώνες θα αφήσουν πίσω τους μια σημαντική κληρονομιά, η οποία θα χρησιμοποιηθεί στο έπακρον, με αποτέλεσμα να βελτιωθεί σημαντικά η ποιότητα ζωής σε ολόκληρη τη χώρα. Πιο συγκεκριμένα,

κατασκευάζονται περισσότερες από 600 αθλητικές εγκαταστάσεις σε 53 νομούς με απώτερο σκοπό την αθλητική, οικονομική και πολιτιστική σύγκληση της περιφέρειας με το κέντρο.

Οριστικές αποφάσεις για το μέλλον των εγκαταστάσεων δεν έχουν ακόμη ληφθεί, το σίγουρο όμως είναι ότι οι εγκαταστάσεις θα παραχωρηθούν σε ιδιώτες ώστε να γίνει εφικτή η είσπραξη πόρων δια τη συντήρηση των έργων, εφόσον το κόστος αναμένεται να είναι τεράστιο. Σαν αποτέλεσμα τα έργα δεν θα πωληθούν σε ιδιώτες, αλλά θα δοθούν με συμβάσεις παραχώρησης. Εταιρείες, όπως η «Ελληνικά Τουριστικά Ακίνητα» και «Ολυμπιακά Ακίνητα» είναι από τις πρώτες που ενδιαφέρθηκαν να διαχειριστούν τις Ολυμπιακές εγκαταστάσεις μετά τη λήξη των αγώνων. Μάλιστα φημολογείται ότι η μαρίνα στο Φάληρο έχει ήδη «καταχωρηθεί» στην εταιρεία «Ελληνικά Τουριστικά Ακίνητα».

Πιο συγκεκριμένα, το Διεθνές Κέντρο Ραδιοτηλεόρασης καθώς και το Βασικό Κέντρο Τύπου πιθανότατα να χρησιμοποιηθούν ως εμπορικοί ή συνεδριακοί χώροι ενώ το Κανόε Καγιάκ Σλάλομ στο Ελληνικό, τα χωριά Τύπου στο Μαρούσι και την Παλλήνη και το κέντρο Πυγμαχίας στο Περιστερί θα πωληθούν ως διαμερίσματα. Για το Κωπηλατοδρόμιο στον Σχινιά έχουν διατυπωθεί κατά καιρούς διάφορες ιδέες για τη μελλοντική του χρήση όμως το μόνο σίγουρο είναι ότι η εγκατάσταση θα λειτουργήσει ως κέντρο προπόνησης για ομάδες, οι οποίες θα πληρώνουν ένα είδος εισιτηρίου για τη χρήση του.

Τα χωριά Τύπου σε Πανεπιστημιούπολη και Πολυτεχνειούπολη θα χρησιμοποιηθούν σαν εστίες και θα καλύψουν τις στεγαστικές ανάγκες των φοιτητών. Οι υπόλοιπες εγκαταστάσεις που αφορούν Ολυμπιακά Χωριά και Χωριά Τύπου θα φιλοξενήσουν διοικητικές υπηρεσίες, ενώ ένας αριθμός απ' αυτές θα δοθεί σε δικαιούχους του Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας. Οι αθλητικές εγκαταστάσεις «παραλιακά» στο Φάληρο θα μετατραπούν σε τεράστιους χώρους αθλητισμού και αναψυχής ενώ το Κέντρο Ιστιοπλοΐας στον Άγιο Κοσμά θα λειτουργήσει ως ναυταθλητικό κέντρο. Τέλος, το παλιό αεροδρόμιο στο Ελληνικό θα μετατραπεί σε Μητροπολιτικό Πάρκο.

Όπως φαίνεται οι Ολυμπιακές εγκαταστάσεις θα συνεχίσουν και στο μεσοπρόθεσμο με μακροπρόθεσμο μέλλον να αποφέρουν έσοδα στο Ελληνικό κράτος. Τα μεταολυμπιακά οφέλη είναι πολλά, με σημαντικότερο την βελτίωση των

συγκοινωνιακών υποδομών και των κυκλοφοριακών συνθηκών ιδιαίτερα στο κέντρο της πόλης αλλά και στη προσβασιμότητα τους από άτομα με αναπηρίες.

Η κυβέρνηση, δια του εκπροσώπου της, προανήγγειλε σχέδιο για την αξιοποίηση όλων των ολυμπιακών εγκαταστάσεων. Παράλληλα ο πρωθυπουργός Κώστας Καραμανλής, επεξεργάζεται με τους αρμόδιους υπουργούς προτάσεις στην κατεύθυνση αυτή ενώ αφήνει αιχμές κατά του κόμματος της αξιωματικής αντιπολίτευσης για ανυπαρξία σχεδίων για τη μεταολυμπιακή χρήση των έργων. Σε κάθε περίπτωση επισημαίνει ότι αναζητεί τρόπους για την όσο το δυνατό γρηγορότερη αξιοποίηση των εγκαταστάσεων προκειμένου να μειωθούν τα έξοδα λειτουργίας τους.

Διαβεβαιώσεις για την άψογη εκμετάλλευση και αξιοποίηση όλων όσων αφήνουν πίσω τους οι Ολυμπιακοί Αγώνες έδωσε επίσημα και ο υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών Γιώργος Αλογοσκούφης.

Από την πλευρά της η αξιωματική αντιπολίτευση χαρακτηρίζει ψευδείς τις αναφορές κυβερνητικών στελεχών περί ανυπαρξίας σχεδίου της προηγούμενης κυβέρνησης για τη μεταολυμπιακή χρήση των έργων. Αναφέρει εξάλλου ότι από το Δεκέμβριο του 2003 είχε παρουσιαστεί το σχέδιο μεταολυμπιακής αξιοποίησης των Ολυμπιακών Αθλητικών έργων σε συνεργασία με πανεπιστημιακούς φορείς, εξειδικευμένα μελετητικά γραφεία αλλά και με τις τοπικές κοινωνίες. Το ΚΚΕ καλεί τους εργαζόμενους σε αγώνες για τη στοιχειοθέτηση των αιτημάτων τους τη μεταολυμπιακή περίοδο. Στα αιτήματα αυτά περιλαμβάνεται η απόδοση ολυμπιακών έργων στην κοινωνία προς όφελος του λαού. Ο Συνασπισμός ζητά τη διεξαγωγή συζήτησης με διαφάνεια για τη μεταολυμπιακή χρήση των ολυμπιακών εγκαταστάσεων και τάσσεται υπέρ της σύστασης διακομματικής επιτροπής. Σε κάθε περίπτωση υπογραμμίζει την ανάγκη η αξιοποίηση των έργων θα πρέπει να γίνει επωφελεία του κοινωνικού συνόλου.

4.2 Ο «Τύπος» της Δευτέρας

Η τελετή λήξης των Ολυμπιακών Αγώνων και οι δηλώσεις του προέδρου της ΔΟΕ Ζακ Ρογκ, οι αποφάσεις για την ελληνική οικονομία που αναμένεται να ανακοινωθούν στη ΔΕΘ, ο νέος αναπτυξιακός νόμος, η νέα ρύθμιση των χρεών, αλλά και τα "ολυμπιακά" ακίνητα είναι μερικά από τα θέματα που απασχολούν τον Τύπο της Δευτέρας.

Ολυμπιακοί Αγώνες: Με ένα ελληνικό πανηγύρι η Ελλάδα παρέδωσε την Ολυμπιακή σημαία στο Πεκίνο τονίζει η "Ημερησία", που συμπληρώνει πως ο απολογισμός από τα διεθνή μέσα ενημέρωσης ήταν διθυραμβικός.

Το "Κέρδος" αναφέρει σχετικά πως όλα τελειώσαν όμορφα όπως άρχισαν, ενώ παράλληλα τονίζει πως ένα ενθουσιώδες ανθρώπινο ποτάμι έστειλε μήνυμα γιορτής και συμφιλίωσης σε όλο τον κόσμο, επισημαίνοντας πως ο Ζακ Ρογκ εμφανίστηκε απόλυτα ικανοποιημένος από όλη τη διοργάνωση.

"Έλληνες, κερδίσατε, πετύχατε με λαμπρότητα το δύσκολο στόχο της διοργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων", τόνισε χθες στην ομιλία του ο πρόεδρος της ΔΟΕ, Ζακ Ρογκ, στη διάρκεια της τελετής λήξης αναφέρει η "Ναυτεμπορική".

Για θρίαμβο και στη λήξη των Ολυμπιακών Αγώνων κάνει λόγο η "Ελευθεροτυπία", που παράλληλα αναφέρει πως οι ξένοι προχώρησαν σε διθυράμβους, με το CNN να ζητά δημόσια συγγνώμη, ενώ "Τα Νέα" τονίζουν πως θριαμβευτική ήταν και η τελετή λήξης, συμπληρώνοντας πως η Ελλάδα κατέγραψε ρεκόρ μεταλλίων.

"Κερδίσαμε" είναι το τίτλος του πρωτοσέλιδου του "Ελεύθερου Τύπου", που ταυτόχρονα αναφέρει πως σύμφωνα με τον πρόεδρο της ΔΟΕ οι Αγώνες της Αθήνας ήταν ονειρεμένοι και θα μείνουν για πάντα αξέχαστοι.

Οικονομία: Για αγωνία όσον αφορά στην οικονομία κάνει λόγο η "Ημερησία", που επισημαίνει πως μετά την αυλαία των Αγώνων πυρετός διαβουλεύσεων στο οικονομικό επιτελείο της κυβέρνησης εν όψει των κρίσιμων αποφάσεων που προβλέπεται να ανακοινωθούν από τον πρωθυπουργό στη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης.

Δημόσια Έσοδα: Αύξηση των δημοσίων εσόδων κατά 7% ή 2,8 δισ. ευρώ προσδοκά για τον επόμενο χρόνο το υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών σύμφωνα με τη "Ναυτεμπορική".

ΔΑΝΤ: Με αιχμή τα ελλείμματα και το κόστος των Ολυμπιακών Αγώνων αρχίζουν την επόμενη εβδομάδα στην Αθήνα οι συζητήσεις για την πορεία της ελληνικής οικονομίας οι εκπρόσωποι του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, τονίζει η "Ναυτεμπορική".

Αναπτυξιακός: Ένα "τετράπτυχο" κριτηρίων, στη βάση των οποίων θα βαθμολογούνται οι επιχειρήσεις που διεκδικούν την ενίσχυσή τους από το Δημόσιο, αποτελεί το νέο χαρακτηριστικό του αναπτυξιακού νόμου τον οποίο θα παρουσιάσει ο πρωθυπουργός Κώστας Καραμανλής στη ΔΕΘ, επισημαίνει η Οικονομική "Ελευθεροτυπία".

Ρύθμιση Χρεών: Παρατείνεται η προθεσμία για τη ρύθμιση χρεών σύμφωνα με την "Ημερησία", που συμπληρώνει πως ούτε οι μισοί από τους 850.000 οφειλότες δεν προσήλθαν για τη ρύθμιση των χρεών, επισημαίνοντας πως το υπουργείο δίνει νέα παράταση.

Ολυμπιακά Ακίνητα: Το σήμα έναρξης ενός ιδιότυπου αγώνα δρόμου με έπαθλο Ολυμπιακά ακίνητα αξίας μεγαλύτερης των 3 δισ. ευρώ έδωσε η χθεσινή τελετή λήξης των Ολυμπιακών Αγώνων επισημαίνει η "Ναυτεμπορική".

Εμπόριο: Οι υπεραγορές αλώνουν τις μικρές πόλεις τονίζει η "Ημερησία", σύμφωνα με την οποία η δημιουργία υπερκαταστημάτων σε επαρχιακές πόλεις αλλάζει την οικονομική ζωή των τοπικών κοινωνιών.

Τράπεζες: Για αύξηση 15% στα μερίσματα των τραπεζών κάνει λόγο η εφημερίδα "Χρηματιστήριο", που συμπληρώνει πως οι διοικήσεις θα ακολουθήσουν συντηρητική μερισματική πολιτική.

Σαράντης: Ισχυροποιείται η Σαράντης στην αγορά της Ανατολικής Ευρώπης επισημαίνει η εφημερίδα "Χρηματιστήριο", σύμφωνα με την οποία η συμμετοχή των θυγατρικών ενίσχυσε τόσο τις πωλήσεις όσο και τα κέρδη.

Lukoil: Το 7,6% της Lukoil πωλείται προς 1,9 δισ. δολάρια τονίζει η "Ημερησία", που επισημαίνει πως η Ρωσία διεξάγει διαγωνισμό που θα πραγματοποιηθεί στις 29 Σεπτεμβρίου απευθύνοντας πρόσκληση σε ξένους επενδυτές.

4.3 Στον προϋπολογισμό δαπάνες 459 εκατ. ευρώ από την «Αθήνα 2004»

Τον προϋπολογισμό θα επιβαρύνει, τελικά, ποσό ύψους 459 εκατ. ευρώ που αφορά δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν από την Οργανωτική Επιτροπή κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων και δεν θα συμπεριληφθούν τελικά στον απολογισμό της εταιρίας.

Με τροπολογία που κατατίθεται τις επόμενες ημέρες στη Βουλή από τον υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών Γ. Αλογοσκούφη, προβλέπεται ότι «τα χρηματικά ποσά που καταβλήθηκαν από το Ελληνικό Δημόσιο στην Οργανωτική Επιτροπή Ολυμπιακών Αγώνων - ΑΘΗΝΑ 2004 Α.Ε. συνολικού ύψους 459.396.016 ευρώ από της ιδρύσεώς της για τις αιτίες που αναφέρονται στις εκάστοτε διατάξεις καταβολής, θεωρούνται επιχορηγήσεις προς την ΟΕΟΑ ΑΘΗΝΑ 2004 και δεν αυξάνουν το μετοχικό κεφάλαιο αυτής».

Πρακτικά αυτό σημαίνει ότι το υπουργείο Οικονομικών δίνει το δικαίωμα στην «Αθήνα 2004» να διαγράψει από τον ισολογισμό της τα ποσά που διαχειρίστηκε εν λευκώ από τον κρατικό κορβανά και τα οποία είχε λάβει είτε μέσω δανεισμού με εγγυητή το Ελληνικό Δημόσιο, είτε μέσω αύξησης μετοχικού κεφαλαίου.

Σε περίπτωση που τα ποσά αυτά παρέμεναν στον ισολογισμό της εταιρίας τότε ο τελικός απολογισμός θα εμφανιζόταν ελλειμματικός.

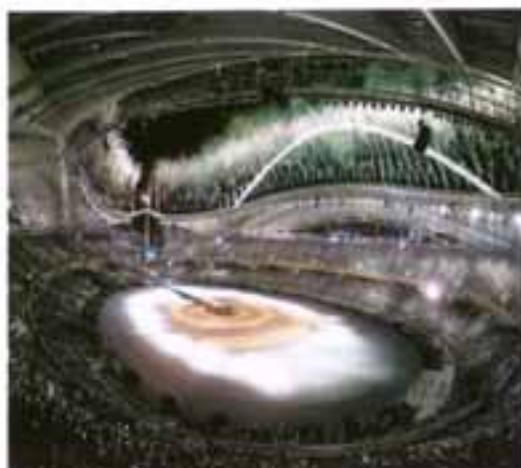
Κορυφαίος κυβερνητικός αξιωματούχος αναφέρει ότι η κίνηση αυτή γίνεται «ώστε να μην εμφανίσει έλλειμμα η ΑΘΗΝΑ 2004, κάτι που θα έδινε λαβές για αρνητικά σχόλια στο εξωτερικό».

Κεφάλαιο 5

5.1 Η Αθήνα το 2004: διοργανώτρια πόλη μοναδικής φιλοξενίας. Στοιχεία και Αριθμοί. (Διαμονή και Φιλοξενία κατά τη διάρκεια των Αγώνων).

Η Ελλάδα φημιζόταν πάντα για τη φιλοξενία επισκεπτών απ' όλον τον πλανήτη. Η ελληνική φιλοξενία χρονολογείται εδώ και χιλιάδες χρόνια, ξεκινώντας από την ελληνική μυθολογία, όταν ο Δίας ήταν φιλόξενος με τους επισκέπτες (Ξένιος Δίας). Η ΑΘΗΝΑ 2004 συνεχίζει την παράδοση αυτή σε ό,τι αφορά τη φιλοξενία δημιουργώντας ένα ευρύ δίκτυο ξενοδοχείων και εγκαταστάσεων / υπηρεσιών διαμονής ικανών να ανταποκριθούν στις ανάγκες κάθε επισκέπτη.

5.1.1 Πρόγραμμα Διαμονής

Κατά τη διάρκεια των Αγώνων, η πόλη των Αθηνών και οι γύρω περιοχές θα φιλοξενήσουν αθλητές, μέλη της ΔΟΕ, επισήμους, εκπροσώπους των Μ.Μ.Ε., χορηγούς, άλλους προσκεκλημένους και θεατές. Η πρόκληση της στέγασης όλων αυτών των ομάδων αποτελεί μεγάλη ευθύνη και απαιτεί προσεκτικό σχεδιασμό και συνεργασία μεταξύ της ΑΘΗΝΑ 2004, της ελληνικής κυβέρνησης και του ιδιωτικού τομέα (βλ. Πίνακα Α). Πιο συγκεκριμένα, η Διεύθυνση Φιλοξενίας και Διαμονής της ΑΘΗΝΑ 2004 είναι αρμόδια για τη διασφάλιση διαμονής και την παροχή σχετικών υπηρεσιών προς: Μέλη της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής, Επικεφαλής Κρατών, Πρωθυπουργούς και ηγεμόνες, Εθνικές Ολυμπιακές Επιτροπές (ΕΟΕ), Διεθνείς Ομοσπονδίες (ΔΟ), Εκπροσώπους Μ.Μ.Ε.(Αθηναϊκή Ολυμπιακή Ραδιοτηλεοπτική Α.Ε., ραδιοτηλεοπτικά μέσα, γραπτός και φωτογραφικός τύπος), Εταίρους Χορηγιών και Μάρκετινγκ.

Ο ιδιωτικός τομέας θα παράσχει διαμονή στους επισκέπτες, οι οποίοι δεν περιλαμβάνονται στις ανωτέρω ομάδες. Ειδικά για τους εκπροσώπους των ΜΜΕ που θα διαμένουν στα Χωριά Τύπου και για τους αθλητές που θα διαμένουν στο Ολυμπιακό Χωριό υπεύθυνη είναι η Διεύθυνση Ολυμπιακών Έργων και ειδικότερα ο Τομέας Ολυμπιακών Χωριών.

Πίνακας Α

Μονάδα Φιλοξενίας	Ομάδα προς Φιλοξενία
Ολυμπιακό Χωριό	Αθλητές Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων
Χωριά Μ.Μ.Ε.	<p>Εκπρόσωποι Μ.Μ.Ε.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ΑΟΒ ✓ Ραδιοτηλεοπτικά μέσα ✓ Γραπτός & Φωτογραφικός Τύπος
Χωριά Διαιτητών - Κριτών	Διεθνείς & Εθνικοί Τεχνικοί αξιωματούχοι
Χωριά Ας	Αξιωματούχοι Ας
Ξενοδοχεία / Κρουαζιερόπλοια	<ul style="list-style-type: none"> • Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή (ΔΟΕ) • Διεθνής Παραολυμπιακή Επιτροπή (ΔΠΕ) • Επικεφαλής κρατών, Πρωθυπουργοί, ηγεμόνες • Εθνικές Ολυμπιακές Επιτροπές (ΕΟΕ) • Εθνικές Παραολυμπιακές Επιτροπές (ΕΠΕ) • Διεθνείς Ομοσπονδίες (ΔΟ) • Διεθνείς Ομοσπονδίες Παραολυμπιακών Αθλημάτων / Διεθνείς Αθλητικές Οργανώσεις ατόμων με αναπηρία • Χορηγοί / Εταίροι Μάρκετινγκ • Μ.Μ.Ε. • Θεατές
Άλλοι τρόποι διαμονής (π.χ. σπίτια ή διαμερίσματα, ξενώνες, κατασκηνώσεις και δωμάτια με πρωινό)	ΟΕΟΑ / Προσωπικό συμβάσεων

5.1.2 Δίκτυο και πλαίσιο Συνεργασίας

ΦΟΡΕΑΣ	ΣΤΟΧΟΣ
Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού (ΕΟΤ) Ένωση Ξενοδόχων Αθηνών	<ul style="list-style-type: none"> ❑ Υπογραφή της Ολυμπιακής Ξενοδοχειακής Συμφωνίας (Ένωση Ξενοδόχων Αθηνών) ❑ Αναβάθμιση της ξενοδοχειακής υποδομής (Ένωση Ξενοδόχων Αθηνών) ❑ Εφαρμογή του συστήματος κατηγοριοποίησης βάσει των αστέρων (ΕΟΤ) ❑ Διευκόλυνση και επιτάχυνση της διαδικασίας έγκρισης καταλληλότητας για τα νέα ξενοδοχεία (ΕΟΤ)
Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς (ΟΛΠ) Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας (ΥΕΝ)	<ul style="list-style-type: none"> ❑ Παροχή χώρου ελλιμενισμού ❑ Αναβάθμιση της υποδομής του λιμανιού
Ιδιωτικός Τομέας (εταιρείες κρουαζιερόπλοιων)	<ul style="list-style-type: none"> ❑ Χρήση κρουαζιερόπλοιων για τη διαμονή ομάδων πελατών κατά τη διάρκεια των Αγώνων
Υπουργείο Εθνικής Άμυνας	<ul style="list-style-type: none"> ❑ Χρήση των ΣΜΔ για τη διαμονή ορισμένων ομάδων πελατών κατά τη διάρκεια των Αγώνων
Ιδρύματα, Καλοκαιρινές Κατασκηνώσεις, Φοιτητικές	<ul style="list-style-type: none"> ❑ Χρήση των ΣΜΔ για τη διαμονή ορισμένων ομάδων πελατών

Εστίες, Εκπαιδευτικά Κέντρα	κατά τη διάρκεια των Αγώνων
Υπουργείο Ανάπτυξης	■ Συνεργασία για όλα τα ζητήματα διαμονής κατά τη διάρκεια των Αγώνων
Ιδιωτικός Τομέας – Επίσημοι Τοπικοί Φορείς Φιλοξενίας	■ Ανάπτυξη και διαχείριση του προγράμματος διαμονής σε κατοικίες ιδιωτών

5.1.3 Στοιχεία και Αριθμοί

Για τη διαμονή της Ολυμπιακής Οικογένειας κατά τη διάρκεια των Αγώνων αναμένεται να χρησιμοποιηθούν 23.000 δωμάτια, από τα οποία οι 3.000 θα είναι καμπίνες σε κρουαζιερόπλοια. Θα διατεθούν επιπλέον 10.500 κλίνες για τους εκπροσώπους των Μ.Μ.Ε. στα Χωριά Τύπου και περίπου 3.000 κλίνες στα Χωριά Διαιτητών – Κριτών και στα Χωριά As.

Σύμφωνα με στοιχεία της 21^{ης} Μαρτίου 2002, η Ολυμπιακή Ξενοδοχειακή Συμφωνία εξασφάλισε τα εξής 15.758 δωμάτια:

■ Deluxe	4.822	■ Κατηγορία Β	4.069
δωμάτια		δωμάτια	
■ Κατηγορία Α	4.271	■ Κατηγορία C	2.596
δωμάτια		δωμάτια	

Περίπου 10-12 κρουαζιερόπλοια (ανάλογα με το μέγεθος του καθενός) αναμένεται να αγκυροβολήσουν στο Λιμάνι του Πειραιά με δυνατότητα φιλοξενίας έως και 15.000 ατόμων. Έχουν ξεκινήσει οι διαδικασίες διαμόρφωσης χώρου ελλιμενισμού των κρουαζιερόπλοιων στο λιμάνι του Πειραιά. Στο πρώτο κρουαζιερόπλοιο (Splendeur of the Seas – 900 καμπίνων) για τη διαμονή μελών της Ολυμπιακής Οικογένειας έχει ήδη κλείσει καμπίνες μια ομάδα Εθνικών Ολυμπιακών Επιτροπών. Οι φιλοξενούμενοι διαιτητές και κριτές υπολογίζονται σε 1.800 έως 1.900 άτομα. Από την 31^η Μαρτίου 2002, έχουν εξασφαλισθεί 14 εγκαταστάσεις διαμονής (με 2,663 κλίνες) για Διαιτητές – Κριτές και Αξιωματούχους As. Με

στοιχεία της 21^{ης} Μαρτίου 2002, υπολογίζεται ότι θα χρειαστούν διανυκτέρευση περισσότεροι από 100-150.000 επισκέπτες κατά τη διάρκεια των Αγώνων (εκτός της Ολυμπιακής Οικογένειας). Έχει γίνει ανακοίνωση υποβολής προτάσεων για τον καθορισμό των Επισήμων Τοπικών Φορέων Φιλοξενίας. Το Παραολυμπιακό Χωριό θα είναι το ίδιο με το Ολυμπιακό Χωριό. Θα φιλοξενεί 4.000 αθλητές και 2.000 συνοδούς, καθώς και 1.000 τεχνικούς επισήμους σε χωριστή πτέρυγα. Για τη φιλοξενία της Παραολυμπιακής Οικογένειας αναμένεται να χρησιμοποιηθούν συνολικά 2.800 δωμάτια. Η ΑΘΗΝΑ 2004 έχει εστιάσει το πρόγραμμα στέγασης στην ενοικίαση κατοικιών ιδιωτών. Όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη θα εξασφαλίζονται από επίσημες συμφωνίες: οι αντιπρόσωποι που έχουν αναλάβει το πρόγραμμα, οι ιδιοκτήτες των κατοικιών και οι θεατές/ επισκέπτες που επιθυμούν να υπενοικιάσουν. Επιπλέον τα ξενοδοχεία και τα κρουαζιερόπλοια (που απαιτούνται για τις ανάγκες της Ολυμπιακής Οικογένειας) θα μπορούν να προσφέρουν επιπρόσθετους χώρους διαμονής σε περισσότερους επισκέπτες. Τέλος, για όλες τις χώρες εκτός της Ελλάδας, η πλειοψηφία των Εθνικών Ολυμπιακών Επιτροπών θα ορίσει έναν Επίσημο Πράκτορα Πωλήσεων Τουριστικών Πακέτων (που περιλαμβάνουν διαμονή, ταξίδια, εισιτήρια, κτλ), καθώς και μεμονωμένες πωλήσεις εισιτηρίων για όλους τους κατοίκους της γεωγραφικής τους περιφέρειας.

5.2 Ολυμπιακό και Παραολυμπιακό Χωριό: Φιλοξενία των Αθλητών των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004

Το Ολυμπιακό και το Παραολυμπιακό Χωριό βρίσκονται στους πρόποδες της Πάρνηθας, στο Δήμο Αχαρνών, κοντά στο Κέντρο της Αθήνας και καλύπτουν συνολική έκταση 1.240 τ.μ.. Το σχέδιο περιλαμβάνει βιοκλιματικά σχέδια για τη διατήρηση μέσης θερμοκρασίας χαμηλότερης κατά τρεις βαθμούς, ενώ τα οικοδομικά υλικά είναι οικολογικά.

Το Χωριό θα φιλοξενήσει 16.000 αθλητές κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων και 6.000 κατά τη Διάρκεια των Παραολυμπιακών. Έχουν δημιουργηθεί δυο βασικές ζώνες στο χωριό σε ότι αφορά την ασφάλεια και τη διαπίστευση: Κατοικήσιμη Ζώνη και Διεθνής Ζώνη.

Στο Χωριό προβλέπονται ακόμη ανοικτές εγκαταστάσεις άθλησης (30.000 τ.μ.), κλειστά γυμναστήρια (3.000 τ.μ.), εγκαταστάσεις κοινής ωφελείας (80.000 τ.μ.) συμπεριλαμβανομένων σχολείων, παιδικών σταθμών, πυροσβεστικής υπηρεσίας, καθώς και 310.000 τ.μ. οδοστρώματος που θα χρησιμοποιηθούν για τη μία ή την άλλη ζώνη.

Με την ολοκλήρωση των Αγώνων το 2004, ο Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας (ΟΕΚ), που είναι αρμόδιος για την υλοποίηση του σχεδίου από την «Ολυμπιακό Χωριό Α.Ε.», θα χρησιμοποιήσει τις οικίες αυτές για τη στέγαση των δικαιούχων του (περίπου 9.000-10.000 μόνιμοι κάτοικοι).

Η 'Ολυμπιακό Χωριό Α.Ε.' θα παραδώσει το έργο αυτό στην ΑΘΗΝΑ 2004 μέχρι το Φεβρουάριο του 2004.

5.2.1 Κατοικήσιμη Ζώνη

Η Κατοικήσιμη Ζώνη της περιόδου των Ολυμπιακών και των Παραολυμπιακών Αγώνων, που στο μεγαλύτερο μέρος της είναι η ίδια περιοχή που θα μετατραπεί σε Γενική Περιοχή Στέγασης μετά το πέρας των Ολυμπιακών και των Παραολυμπιακών Αγώνων (σύμφωνα με το εγκεκριμένο Σχέδιο Πόλεως), περιλαμβάνει 366 πολυκατοικίες με 2.292 διαμερίσματα για αθλητές, καθώς και εγκαταστάσεις για δημόσια χρήση, όπως κέντρα ψυχαγωγίας, αίθουσες, ναούς, πολυκλινική, προπονητικά κέντρα κ.τ.λ.

Τον Ιούνιο του 2001, η κατασκευή διαιρέθηκε σε τέσσερις πτέρυγες. Κάθε πτέρυγα είναι στην αρμοδιότητα μιας κοινοπραξίας τριών συμβαλλομένων, έπειτα από διεθνή διαγωνισμό που πραγματοποιήθηκε το Φεβρουάριο του 2001.

5.2.2 Διεθνής Ζώνη

Η Διεθνής Ζώνη, που απλώνεται στην ίδια περιοχή με το Κέντρο Στέγασης το οποίο θα δημιουργηθεί μετά τους Ολυμπιακούς και τους Παραολυμπιακούς Αγώνες, περιλαμβάνει την κεντρική είσοδο, εμπορικά κέντρα, το Ολυμπιακό Μουσείο και άλλα κτίρια για διοικητικές υπηρεσίες.

5.3 Χωριά Μ.Μ.Ε.

Η ΑΘΗΝΑ 2004 έχει την ευθύνη εξασφάλισης διαμονής για όλους τους διαπιστευμένους εκπροσώπους ΜΜΕ. Η φιλοξενία τους μπορεί να επεκτείνεται σε Χωριά Μ.Μ.Ε., ξενοδοχεία και/ή κρουαζιερόπλοια διαφόρων κατηγοριών.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΟΠΟΥ ΘΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΟΥΝ ΧΩΡΙΑ Μ.Μ.Ε.

ΠΕΡΙΟΧΗ	ΧΩΡ/ΤΑ (σε κλίβες)	ΜΟΝΙΜΕΣ	ΕΠΑΝ/ΚΙΣΙΜΕΣ	ΧΡΟΝΟΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ (σε Λεπτά)	
				ΟΑΚΑ	ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΧΩΡΙΟ
ΑΓ.ΑΝΔΡΕΑΣ	3.900	2.074	1.826	54	67
ΑΜΥΓΔΑΛΕΖΑ	708	708	1.488	23	5
ΣΕΛΕΤΕ	1.000	1.000		5	17
ΜΑΡΟΥΣΙ	1.600	1.600		5	20
ΟΤΕ – ΠΑΛΛΗΝΗ	1.600	1.600		25	38
ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΕΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ (Φοιτητικές Εστίες)	800	800		22	35
ΠΑΝ/ΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ (Φοιτητικές Εστίες)	1.000	1.000		22	35
ΣΥΝΟΛΟ	10.557	8.731	1.826		
ΑΜΥΓΔΑΛΕΖΑ (σχέδιο στέγασης σε έκτακτη ανάγκη)	1.488		1.488	23	5
ΣΥΝΟΛΟ	12.045	8.731	3.314		

5.4 Τουρισμός και εξαγωγές οι ωφελημένοι κλάδοι της οικονομίας από τους Ολυμπιακούς Αγώνες.

Οικονομικό όφελος που θα υπερβεί τα **25 δισ. Ευρώ**, αναμένεται να απολαύσει στην περίοδο μέχρι το 2008 η ελληνική οικονομία, χάρη στους Ολυμπιακούς Αγώνες, σύμφωνα με εκτιμήσεις της **Alpha Bank**. Αναλυτικότερα, σε όρους αύξησης του ΑΕΠ, η συμβολή των Αγώνων προσεγγίζει τα 9 δισ. ευρώ για το χρονικό διάστημα 2000-2004, με προοπτική να φτάσει στα 25 δισ. σε τέσσερα χρόνια από σήμερα.

Παράλληλα, η μέση ετήσια **αύξηση των ελληνικών εξαγωγών** αγαθών στην περίοδο 2004 - 2008 αναμένεται να διαμορφωθεί στο 4,5% - 5,5% χάρη στην Ολυμπιάδα, έναντι 2,2% - 2,5%, στην περίπτωση που δεν είχαν πραγματοποιηθεί οι Αγώνες, όπως τονίζεται στο εβδομαδιαίο δελτίο οικονομικών εξελίξεων της τράπεζας.

Επιπροσθέτως, χάρη στους Αγώνες υπάρχει δυνατότητα να διαφημιστεί το **αναβαθμισμένο τουριστικό προϊόν** της Ελλάδας και η χώρα να υποδεχτεί 18-20 εκατομμύρια τουρίστες ετησίως, προς το τέλος της δεκαετίας (έναντι των περίπου 13 εκατ., που στις συνήθεις συνθήκες καταφθάνουν στα ελληνικά θέρετρα κάθε έτος).

Πάντως, προκειμένου η «χρυσή» μετα-ολυμπιακή ευκαιρία να αξιοποιηθεί, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να σπεύσουν, ώστε να αξιοποιήσουν στο έπακρον το τεράστιο πλεονέκτημα που προκύπτει από τη διεθνή προβολή της χώρας και των προϊόντων της στη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων. Επίσης, στα θετικά στοιχεία προσμετράται η ουσιαστική βελτίωση των υποδομών που αναβαθμίζει τις εξαγωγές.

Στο εβδομαδιαίο δελτίο οικονομικών εξελίξεων της Alpha Bank, οι αναλυτές της τράπεζας επισημαίνουν ακόμη ότι η ανάληψη των Αγώνων συνέβαλε στη σημαντική αύξηση των δημοσίων και ιδιωτικών επενδύσεων, αφού αυτές ανήλθαν στο 22,5% του ΑΕΠ το 2004 από 18,6% το 1995.

5.4.1 «Ανοίγονται νέοι δρόμοι ανάπτυξης για την Ελλάδα».

"Μας ενδιαφέρει η διεύρυνση και η αξιοποίηση της θετικής Ολυμπιακής εικόνας της Ελλάδος στο εξωτερικό, μέσω της προσέλκυσης κεφαλαίων, επενδύσεων, νέων τεχνολογιών, καινοτόμων υπηρεσιών, νέων μορφών τουρισμού, μεγάλων αθλητικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων", ανέφερε χαρακτηριστικά η αναπληρώτρια υπουργός Πολιτισμού κ. Φάνη Πάλλη - Πετραλιά, στα πλαίσια ημερίδας.

Η Κυβέρνηση φαίνεται να στοχεύει στην πλήρη αξιοποίηση των Ολυμπιακών έργων, καθώς, όπως γνωστοποίησε η κ. Πετραλιά *"ο πρωθυπουργός έχει δώσει εντολές και οδηγίες σε όλα τα συναρμόδια υπουργεία, ώστε να ανοίξουν νέοι δρόμοι ανάπτυξης για την Ελλάδα και τους Έλληνες".*

Τέλος, η κ. Πετραλιά είπε ότι ήδη άρχισαν να εξαγγέλλονται οι διαδικασίες εφαρμογής του σχεδίου, *"με προσκλήσεις ενδιαφέροντος και με οποιοδήποτε ενέργειες, που πρώτα και πάνω απ' όλα έχουν τη σφραγίδα της διαφάνειας και της κοινωνικής αποδοχής".*

5.4.2 Είναι πολύ αργά για την τουριστική αξιοποίηση της Αθήνας μετά τους Ολυμπιακούς.

Μετά την «πλούσια αρθρογραφία» στον διεθνή τύπο σχετικά με την επιτυχία ή μη των Ολυμπιακών Αγώνων, έρχεται τώρα η σειρά του θέματος της αξιοποίησης των έργων, και των σταδίων, αρχίζοντας από την επίσημη συνέντευξη του στην ελληνική υπηρεσία του BBC, του αναλυτή του **Ινστιτούτου Ερευνών Πολιτικού Σχεδιασμού του Λονδίνου, Αντονι Βάιγκορ**, ο οποίος εξέφρασε επιφυλάξεις όσον αφορά στα μακροπρόθεσμα οφέλη των Ολυμπιακών της Αθήνας.

Ο Αντονι Βάιγκορ επεσήμανε ότι στην περίπτωση της Ελλάδας **"ο τουρισμός από το εξωτερικό αλλά και ο εσωτερικός φαίνεται να υπέστη σημαντική μείωση"** είπε και πρόσθεσε **"το κόστος της διοργάνωσης ήταν εξαιρετικά υψηλό και λόγω του ότι όλα έγιναν την τελευταία στιγμή. Ένας άλλος παράγοντας είναι η τοπική οικονομία της Αθήνας είναι μικρή σε σχέση με άλλες Ολυμπιακές πόλεις"**.

Από την άλλη πλευρά ο Βρετανός αναλυτής πιστεύει πως ακριβώς λόγω της μικρής συγκριτικά οικονομίας της Αθήνας ο άμεσος αντίκτυπος των επενδύσεων είναι σημαντικός **"φθάνει στα 4,1 % του εγχωρίου προϊόντος της πόλης - πολύ ψηλό ποσοστό σε σύγκριση με προηγούμενες Ολυμπιακές πόλεις"** είπε ο Αντονι Βάιγκορ. Όσον αφορά όμως στα μακροπρόθεσμα οφέλη, ο Βρετανός αναλυτής εξέφρασε τις επιφυλάξεις του γιατί, όπως είπε, για την επίτευξή τους **θα έπρεπε να είχε γίνει μακρόπνοος προγραμματισμός πολλά χρόνια πριν**.

"Πολύ φοβάμαι ότι στην περίπτωση της Αθήνας είναι πλέον πολύ αργά" κατέληξε ο Αντονι Βάιγκορ του Ινστιτούτου Ερευνών Πολιτικού Σχεδιασμού.

5.4.3 Κερδισμένη η Αθήνα από τους Ολυμπιακούς Αγώνες, αλλά...

"Η ιστορία αποδεικνύει ξεκάθαρα πως η Αθήνα θα έχει τεράστια και μακροπρόθεσμα κέρδη από την διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων", δήλωσε η πρόεδρος της εταιρίας Jones Lang LaSalle Hotels κ. **Melinda McKay**, αναφερόμενη στα αποτελέσματα της έρευνας που έκανε η εταιρία της εξετάζοντας τις επιπτώσεις των Αγώνων στην Αθήνα και το κατά πόσο τα 2 δισ. δολάρια ξοδεύτηκαν σωστά.

Σύμφωνα μάλιστα με το συμπέρασμα της έρευνας, **οι επιπτώσεις στις πόλεις, που διοργανώνουν Ολυμπιακούς αρχίζουν να φαίνονται πολύ μετά το τέλος των Αγώνων**. Η εταιρία, μέσω της έρευνας, που πραγματοποίησε καταδεικνύει τις κληρονομίες των πόλεων, που διοργάνωσαν στο παρελθόν Ολυμπιακούς (Σεούλ - 1988, Βαρκελώνη - 1992, Ατλάντα - 1996 και Σίντνι - 2000), και την προβλεπόμενη επίπτωση τους στην πορεία της Αθήνας.

Η κ. **Melinda McKay** πρόσθεσε ότι *"ενώ οι Αγώνες προσφέρουν γρήγορα κέρδη στην πόλη, που τους διοργανώνει, όπως περισσότερες δουλειές και μεγαλύτερα κέρδη, το πραγματικό κέρδος για την πόλη θα φανεί στο μέλλον"*. Γι' αυτό και η Αθήνα, στην προσπάθεια της να μετατραπεί σε μία μοντέρνα πόλη, έχει επικεντρώσει την προσοχή της στον τομέα των μεταφορών.

Ακόμα η εταιρία Jones Lang LaSalle Hotels εντοπίζει **τα 5 πιο σημαντικά κληροδοτήματα των Ολυμπιακών**, στις χώρες, που τους διοργανώνουν.

- **Αστική αναγέννηση.** *"Διοργανώνοντας Ολυμπιακούς Αγώνες σε πόλεις, που είχαν αρχίσει να παρακμάζουν είναι ένα συνηθισμένο φαινόμενο, που είχε παρατηρηθεί και στους 4 προηγούμενους Ολυμπιακούς"* σημειώνει η κ. **McKay**. Έτσι, όπως ήταν αναμενόμενο, το ίδιο μονοπάτι ακολούθησε και η Αθήνα, αναβαθμίζοντας 2.700 στρέμματα παραμελημένης περιοχής, δημιουργώντας πάρκα αναψυχής στο εσωτερικό της πόλης και αναδεικνύοντας τα αρχαιολογικά της μέρη. Γι' αυτό το λόγο η κ. **McKay** πιστεύει ότι *"το αληθινό κέρδος της Αθήνας από την διοργάνωση των Ολυμπιακών θα φανεί μετά το σβήσιμο της φλόγας"*.
- **Ολυμπιακά χωριά.** *"Ο σχεδιασμός, η τοποθεσία και ο τύπος των Ολυμπιακών χωριών μπορεί επίσης να έχει δραματική επίπτωση στην αστική ανάπτυξη της διοργανώτριας πόλης"* κατά την άποψη της κ. **McKay**. Η Αθήνα έχει την ευκαιρία να μάθει από τις εμπειρίες των προηγούμενων πόλεων και να δημιουργήσει τελικώς ένα άψογο Ολυμπιακό χωριό, που θα μπορέσει να το χρησιμοποιήσει και μετά.
- **Βελτίωση των υποδομών και των εγκαταστάσεων.** Η πιο σημαντική ενέργεια όλων των πόλεων που διοργανώνουν Ολυμπιακούς, καθώς πρέπει να δημιουργήσουν τέλειες αθλητικές εγκαταστάσεις, κάτι που πέτυχε και η Αθήνα με την βοήθεια του Ισπανού αρχιτέκτονα κ. **Santiago Calatrava**, ο οποίος κατάφερε να κάνει ένα τέλειο Στάδιο.
- **Καθαρό περιβάλλον.** Η προστασία του περιβάλλοντος και η δημιουργία πράσινου είναι πρωταρχικός στόχος όλων των πόλεων που

διοργανώνουν Ολυμπιακούς και μάλιστα στόχος του Πεκίνου είναι να πετύχει **`καθαρότερη ατμόσφαιρα από αυτήν του Παρισιού`**. Όσον αφορά, όμως, στους Ολυμπιακούς της Αθήνας, δυστυχώς η περιβαλλοντική οργάνωση **Greenpeace** τους ονόμασε **`καφέ Ολυμπιακούς`**, καθώς η Αθήνα παραμένει η πιο μολυσμένη ατμοσφαιρικά πόλη της Ευρώπης.

- **Η έλευση τουριστών.** Είναι γνωστό ότι οι Ολυμπιακοί Αγώνες προσελκύουν πολλούς τουρίστες στις πόλεις, που τους διοργανώνουν και αποτελούν την καλύτερη διαφήμιση για την διοργανώτρια πόλη παγκοσμίως. Παρόλα αυτά **η προσέλευση των τουριστών στην Αθήνα δεν ήταν ιδιαίτερα μεγάλη**, όπως αναμενόταν να ήταν, εξαιτίας του κακού σχεδιασμού της Κυβέρνησης. Επίσης, σε αυτή την κατάσταση οδήγησαν και **η μόλυνση της ατμόσφαιρας και η κακή κατάσταση του κυκλοφοριακού**, που επικρατούν στην Αθήνα και είναι παγκοσμίως γνωστή για αυτά.

Τέλος και παρόλα αυτά **η Αθήνα έχει ακόμα δυνατότητες και πολλές ελπίδες να μεταμορφωθεί σε μια όμορφη και μοντέρνα πόλη**, παρόλα τα προβλήματα που αντιμετωπίζει (όπως και την παντελή έλλειψη συνεδριακών χώρων που την στιγματίζει), αλλά όλα αυτά θα φανούν στα επόμενα χρόνια, μετά και το τέλος των Ολυμπιακών και Παρά - Ολυμπιακών Αγώνων.

5.5 Οι Ολυμπιακοί Αγώνες δεν γεμίζουν τα ξενοδοχεία όλης της χώρας.

«Δυστυχώς, η διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας δεν σημαίνει και την έλευση περισσότερων τουριστών στα υπόλοιπα μέρη της Ελλάδας και συνακολούθως την αύξηση των κερδών», τονίζει σε δηλώσεις του στο sea trade community ο γενικός διευθυντής του τουριστικού γραφείου Commodore Travel στο Ηράκλειο της Κρήτης κ. **Μανώλης Γαβριλάκης**.

Το λιμάνι στο Ηράκλειο Κρήτης είναι ένα από τα μεγαλύτερα λιμάνια της χώρας και μετά το λιμάνι του Πειραιά είναι το δεύτερο καλύτερο και μεγαλύτερο λιμάνι για τα κρουαζιερόπλοια. Τα αξιοθέατα της Κρήτης, όπως το παλάτι της Κνωσού και το Αρχαιολογικό Μουσείο, που κρύβουν τεράστιους θησαυρούς του Μινωικού πολιτισμού, φαίνεται ότι δεν κατάφεραν να προσελκύσουν το ενδιαφέρον των τουριστών, καθώς αυτοί έχουν επικεντρωθεί αποκλειστικά στην Αθήνα και την διοργάνωση των Ολυμπιακών.

Το 2003, το λιμάνι του Ηρακλείου φιλοξενούσε **177 κρουαζιερόπλοια**, ενώ φέτος μόλις **115** μέχρι στιγμής, αν και η σεζόν τελειώνει τον Δεκέμβριο. Παρόλα αυτά ο κ. Γαβριλάκης πιστεύει ότι *«η χρονιά θα τελειώσει ομαλά»*.

Έτσι **η Κρήτη**, ένας από τους πιο δημοφιλείς προορισμούς των περισσότερων tour operators, **χάνει τουρίστες**, αφού μειώθηκαν αισθητά και οι πτήσεις charter στο νησί. Η άποψη του κ. **Γαβριλάκη** είναι ότι *«σε αυτή την κατάσταση έχουν οδηγηθεί εξαιτίας της γενικότερης οικονομικής κρίσης, που επικρατεί στην Ευρώπη, καθώς και στις πολύ αυξημένες τιμές των ξενοδοχείων, τα οποία πίστευαν πως η διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων θα έφερνε και πολλούς τουρίστες σε όλα τα μέρη της Ελλάδας»*.

Σύμφωνα, μάλιστα, με στοιχεία του ΑΘΗΝΑ 2004, τα ξενοδοχεία της Αθήνας έχουν κλείσει **28.000 δωμάτια**, ενώ διαθέτουν **35.000**. Στην Κρήτη πάλι κατά τον κ. **Γαβριλάκη** *«όλα τα ξενοδοχεία, το ένα μετά το άλλο για πρώτη φορά στα χρονικά προσφέρουν ειδικές τιμές και προσφορές, στην προσπάθεια τους να κερδίσουν πελάτες»*. Και επίσης, προσθέτει ότι *«τον Αύγουστο και τον Σεπτέμβριο υπήρχαν μειωμένες τιμές στα ξενοδοχεία, παρόλο που η πληρότητα τους άγγιζε το 100%»*.

Ακόμα ο κ. Γαβριλάκης συνεχίζει επισημαίνοντας το γεγονός πως *«η ύπαρξη προσφορών στα ξενοδοχεία δεν είναι καλό για τη βιωσιμότητα των ξενοδοχείων, καθώς φέρνουν πελάτες χαμηλού εισοδήματος και μειώνουν τα κέρδη των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων μέχρι και 40%, σε σχέση με πέρσι»*. *«Ενώ περαιτέρω προβλήματα δημιουργούνται από την αντιστρεψιμότητα όλων των ξενοδοχείων σε all-inclusive, κάτι που συνεπάγεται την παραμονή των πελατών στις εγκαταστάσεις των ξενοδοχείων και την οικονομική καταστροφή των υπόλοιπων καταστημάτων, εκτός του ξενοδοχείου»* είπε χαρακτηριστικά.

Τέλος, ο κ. **Γαβριλάκης** συνέστησε σε όλους τους ξενοδόχους και τους καταστηματάρχες να προσέξουν ιδιαίτερα τα μελλοντικά τους σχέδια για το 2005, ώστε να καταφέρουν να ξαναφέρουν τους τουρίστες πίσω. Πιστεύει, ακόμα, πως *«οι Ολυμπιακοί Αγώνες θα διαφημίσουν την χώρα και θα φέρουν κόσμο στην Ελλάδα και συγκεκριμένα και στο λιμάνι της Κρήτης περισσότερα κρουαζιερόπλοια»*.

Επίλογος

«ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ: Η ευκαιρία για την επόμενη μέρα»

ΣΗΜΕΙΑ ΟΜΙΛΙΑΣ ΤΟΥ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΑΡΗ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ ΣΤΗΝ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΦΙΛΩΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΜΕ
ΘΕΜΑ: «ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ: Η ευκαιρία για την επόμενη μέρα».

Ελάχιστο χρονικό διάστημα έχει απομείνει μέχρι την στιγμή που η παγκόσμια προσοχή θα εστιασθεί στην πόλη μας. Την Αθήνα. Η τελετή έναρξης των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004, διαμορφώνεται ήδη ως πραγματικότητα. Μία πραγματικότητα που θα καθορίσει σε σημαντικό βαθμό την πορεία μας προς το 2010.

Μέχρι σήμερα όλοι ασχολούμαστε με την πορεία των έργων, τις κίτρινες και κόκκινες κάρτες του κ. Ρόγκ, τις επισκέψεις του κ. Όσβαλντ, το κατά πόσον τα «μέτρα ασφαλείας» κρίνονται ως επαρκή ή όχι. Στην παρούσα συγκυρία όμως και αφού έχει προηγηθεί μία σειρά υστερήσεων και σύγχυσης αρμοδιοτήτων -που ανέβασαν και ανεβάζουν το κόστος των Αγώνων που θα διοργανώσουμε- στα 6 δις ευρώ, πολύ υψηλότερα δηλαδή από τις προϋπολογισθείσες δαπάνες, το κρίσιμο ζήτημα δεν είναι εάν τα έργα θα ολοκληρωθούν. Γιατί και η συντριπτική πλειοψηφία των έργων θα ολοκληρωθεί και οι Αγώνες θα γίνουν. Το ζητούμενο είναι ποια θα είναι η επόμενη ημέρα για τη χώρα μας. Ποιο θα είναι το «ταμείο», όπως συνηθίζεται να λέγεται στην αγορά, όταν τα φώτα θα σβήσουν.

Και το αγωνιώδες ερώτημα για όλους μας είναι: Οι Ολυμπιακοί Αγώνες της Αθήνας θα προσομοιάζουν ως προς τ' αποτελέσματα που θα δημιουργήσουν με εκείνους της Βαρκελώνης ή με τους άλλους του Μόντρεαλ; Στην πρώτη περίπτωση (της Βαρκελώνης), οι Αγώνες αποτέλεσαν αφετηρία αναπτυξιακής δυναμικής για ολόκληρη την Ισπανία και επίκεντρο συγκέντρωσης της διεθνούς προσοχής και ενδιαφέροντος στην πόλη της Βαρκελώνης. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα, την αλματώδη τουριστική και οικονομική ανάπτυξη την επομένη των Αγώνων για την Ισπανία, που όχι μόνον υπερκάλυψε το κόστος τους, αλλά δημιούργησε μία εντελώς διαφορετική πραγματικότητα, προς όφελος της πόλης αλλά και της χώρας που τους διοργάνωσε. Στον αντίποδα του επιτυχημένου, από οικονομικής απόψεως, μοντέλου διοργάνωσης, ο εφιάλτης των Αγώνων που διοργανώθηκαν στον Καναδά,

στην πόλη του Μόντρεαλ και οι οποίοι άφησαν πίσω τους ένα τεράστιο δημόσιο χρέος, που θα χρειαστεί πολλές δεκαετίες για να καλυφθεί.

Χρησιμοποιώ τα δύο αυτά παραδείγματα γιατί είναι χαρακτηριστικά και γιατί ταυτόχρονα νιώθω την ανάγκη να υπογραμμίσω από την αρχή της σύντομης αυτής παρέμβασής μου το γεγονός ότι: Η Αθήνα και η Ελλάδα δεν έχουν τα περιθώρια να αποτύχουν στους υπολογισμούς τους. Οι Αγώνες θα πρέπει να φέρουν εθνικά έσοδα και όχι διπλασιασμό του δημόσιου χρέους. Γιατί πραγματικά αναλογισθείτε και ας αναλογισθούμε όλοι, τι θα συμβεί στην περίπτωση που το σημερινό δημόσιο χρέος της χώρας μας, που προκαλεί τις αρνητικές παρεμβάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του κ. Σόλμπεκ, ξαφνικά και μέσα σε ελάχιστους μήνες, παρουσιάσει αλματώδη αύξηση.

Όμως: Για να κατανοήσουμε τη βάση που στηρίχθηκε και αναπτύχθηκε το - κατά γενική ομολογία- επιτυχημένο μοντέλο διοργάνωσης των Αγώνων στη Βαρκελώνη, αξίζει να θυμηθούμε το σχόλιο του δημάρχου της Βαρκελώνης για την στρατηγική που ακολουθήθηκε και του στόχους που ετέθησαν τότε :«Οι Αγώνες δεν ήταν αυτοσκοπός για μας όταν τους διεκδικούσαμε, αλλά τους είδαμε ως ευκαιρία για ν' αλλάξουμε την πόλη μας». Επρόκειτο για μία φιλοσοφία που δεν έχει καμία σχέση με την ελληνική προσέγγιση. Και καλώς δεν έχει. Γιατί οι Ολυμπιακοί Αγώνες για τη χώρα μας έχουν ουσιώδη ιστορική, φιλοσοφική και πολιτιστική παράμετρο. Για τον λόγο αυτό άλλωστε η Ολυμπιακή Επιτροπή επέλεξε την Αθήνα για να τους πραγματοποιήσει έναντι των ανταγωνιστριών πόλεων και χωρών.

Στην Αθήνα του 2004, δεν έχουμε ως μόνη φιλοδοξία ν' αλλάξουμε τον πολεοδομικό ιστό της πόλης, γιατί κάτι τέτοιο είναι σχεδόν ανέφικτο. Ούτε έχουμε συνειδητοποιήσει -σε τελική ανάλυση- ότι η διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων, θα πρέπει να καταλήξει σ' ένα επιτυχημένο οικονομικά εγχείρημα. Και το λέω αυτό διότι εάν είχαμε συνειδητοποιήσει την παράμετρο αυτή, όλα αυτά τα χρόνια, δεν θα επιτρέπαμε στους εαυτούς μας την αδιαφορία, τα παιχνίδια της εξουσίας, εντός και πέρα του κυβερνητικού πλαισίου, τις συνεχείς υπερβάσεις των προϋπολογισμών προετοιμασίας. Τις υστερήσεις στα έργα που καταλήγουν σε απ' ευθείας αναθέσεις και υπερκοστολογήσεις. Σήμερα μάλλον καθυστερημένα επικρατεί τόσο στους πολιτικούς όσο και στους οικονομικούς κύκλους προβληματισμός. Γεγονός που -σε κάθε περίπτωση- και όποια κι αν είναι η εξέλιξη, αποτελεί εποικοδομητική παράμετρο.

Αλλά ας θέσουμε την ουσία των ζητημάτων χωρίς ωραιοποιήσεις:

1. Η Ελλάδα και η Αθήνα καλείται να επιτύχει οικονομικά αποτελέσματα από την διοργάνωση των Αγώνων, ανάλογα με τα 6 δις. ευρώ που έχει επενδύσει. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να συνυπολογίσουμε ότι το κυρίαρχο μέρος από το κεφάλαιο αυτό προέρχεται από τον κρατικό προϋπολογισμό και όχι φυσικά από τα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης.
2. Την επόμενη ημέρα των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων θα μας μείνουν τα Στάδια και οι «υπερβολικές» -για τη συνήθη αθλητική δραστηριότητα- εγκαταστάσεις. Οι εγκαταστάσεις αυτές -και δεν αναφέρομαι σε έργα, όπως το Ολυμπιακό χωριό, που έχει προβλεφθεί η μετεξέλιξη της χρήσης του-, σημαίνουν λειτουργικό κόστος: Εργαζόμενους, επισκευές, συντήρηση.

Από πού θα προέλθουν αυτοί οι πόροι; Πώς θ' αξιοποιηθούν στο μέλλον οι Ολυμπιακές εγκαταστάσεις; Τα ερωτήματα είναι κρίσιμα και οι απαντήσεις δεν βρίσκονται σε συνθήματα και σλόγκαν. Για να πετύχει η διοργάνωση την επόμενη μέρα της λήξης των Αγώνων, θα πρέπει να λειτουργήσουμε όλοι μαζί, συλλογικά: Πολιτεία, Επιχειρηματίες, Αθήνα 2004 και εμπλεκόμενοι φορείς. Κυρίαρχοι στόχοι που θα πρέπει να επιτύχουμε όπως φάνηκε και από την πρόσφατη ημερίδα για το θέμα αυτό, που διοργάνωσε η «Καθημερινή» και η «Herald Tribune» είναι να πετύχουμε το παγκόσμιο ενδιαφέρον που θα επικεντρωθεί στη χώρα μας εξαιτίας των Αγώνων, και να μονιμοποιηθεί στη συνέχεια μέσα από συγκεκριμένες δράσεις:

- Στο τομέα του Τουρισμού, που σύμφωνα και με τις εκτιμήσεις των ανθρώπων της αγοράς και των επιχειρήσεων, σε ποσοστό 74,7% (έρευνα K. Research) μπορούν να υπάρξουν καλύτερες προοπτικές μετά το 2004 εξαιτίας των Αγώνων.
- Στην περιφερειακή ανάπτυξη που θα έχει συνολικά θετικές επιπτώσεις για την εθνική μας οικονομία, εφόσον αποδώσουν οι επενδύσεις στα οδικά δίκτυα από τα 3 ΚΠΣ και ταυτόχρονα η επένδυση στα Ολυμπιακά Έργα.
- Η απόδοση από την αναβάθμιση των υποδομών, των τηλεπικοινωνιών, του εμπορίου και των κατασκευών που συντελείται

εξαιτίας και της διοργάνωσης των Αγώνων, σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

Οι παράμετροι αυτοί μπορούν ν' αποτελέσουν τα σημεία αναφοράς για ένα Νέο «Στρατηγικό Σχέδιο για την Ανάπτυξη» που θα βασίζεται σε τρεις πόλους:

- τον Τουρισμό,
- τον Αθλητισμό
- και την Περιφερειακή Ανάπτυξη.

Ο σχεδιασμός αυτός που θα πρέπει να ξεφύγει από τις μόνιμες «καχεξίες» της ελληνικής γραφειοκρατίας και την έλλειψη οράματος, εκσυγχρονισμού και μεταρρυθμίσεων που χαρακτηρίζουν σήμερα το κυβερνητικό επιτελείο, προϋποθέτει μία σειρά πολιτικών αποφάσεων:

Πρώτο και κυριότερο την αναβάθμιση του ΕΟΤ σε Υπουργείο Τουρισμού. Όστε να δοθεί η δέουσα προσοχή σε δράσεις προβολής και αναδιοργάνωσης του τουριστικού επιχειρηματικού κλάδου στη χώρα μας. Ταυτόχρονα, άξονες ενεργειών που θα συνδέουν τον Τουρισμό με τον Αθλητισμό και τον Πολιτισμό ώστε να υπάρξει και στην Ελλάδα, 12μηνη δραστηριότητα σε επαγγελματική βάση. Δεύτερον την αναβάθμιση της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού, μέσα από την ίδρυση Υπουργείου Ολυμπιακών Αγώνων σε πρώτη φάση, όπως ήδη έχει εξαγγείλει η Ν.Δ.

Γιατί αυτό; Διότι για να διατηρηθούν και ν' αξιοποιηθούν οι ολυμπιακές εγκαταστάσεις μετά τους Αγώνες, και να αποσβέσουν όχι μόνον το κόστος κατασκευής τους, αλλά και τα λειτουργικά τους έξοδα, θα πρέπει συνεχώς η Ελλάδα ν' αποτελεί προορισμό για διεθνή «meetings» και ευρωπαϊκές διοργανώσεις αθλητικού χαρακτήρα. Και αυτό δεν θα συμβεί από μόνο του. Ούτε στην σημερινή λογική της «παράγκας» του ελληνικού επαγγελματικού ποδοσφαίρου. Η Ελλάδα ολόκληρη θα πρέπει να μετεξελιχθεί σε Αθλητικό Κέντρο, συντονίζοντας οι αρμόδιοι φορείς τις δράσεις τους, με τον τομέα του Τουρισμού. Αποτέλεσμα αυτού, θα είναι να μην περιορίζονται τα οικονομικά οφέλη στο Λεκανοπέδιο αλλά να διαχέονται και σε ολόκληρη την περιφέρεια.

Πέραν των αρχικών αυτών πολιτικών επιλογών, θα πρέπει πολύ σύντομα να γίνει κατανοητό σε ολόκληρο τον ιδιωτικό τομέα και τις ελληνικές επιχειρήσεις ότι η ανάπτυξη στο μέλλον, για να είναι εφικτή θα πρέπει να είναι εξωστρεφής. Δεν μπορεί να υπάρξει στην Ελλάδα οικονομική αναστροφή και ευημερία εφόσον ο

ιδιωτικός τομέας λειτουργεί κρατικοκεντρικά. Στην βάση δηλαδή των κρατικών προμηθειών. Το μέλλον ανήκει στους τολμηρούς και η προοπτική της παγκοσμιοποιημένης αγοράς δεν είναι απειλή, αλλά ευκαιρία. Αυτό θα πρέπει να το κατανοήσουν και οι ελληνικοί επιχειρηματικοί όμιλοι και όχι μόνον αυτοί που επικεντρώνουν την δράση τους, στον τουριστικό τομέα. Διότι για να είναι η χώρα μας ανταγωνιστική στη ζώνη ευρώ, ο επιχειρηματικός κόσμος, συνεπικουρούμενος από τις υπηρεσίες των τεχνοκρατών του δημοσίου τομέα θα πρέπει να κινηθεί σε δύο ομόκεντρους κύκλους.

Στον πρώτο κύκλο, να διαπεράσει τα στενά όρια του λεκανοπεδίου Αττικής και να «συμβάλει» στην αποκέντρωση και την αξιοποίηση των ευκαιριών στην περιφέρεια. Και σε έναν δεύτερο κύκλο, να δραστηριοποιηθεί στον «ζωτικό χώρο» της νοτιοανατολικής Ευρώπης και με συμμετοχές στους ευρωπαϊκούς ομίλους και δίκτυα. Τα νέα αυτά δεδομένα που μπορούν να έχουν αφετηρία τους Ολυμπιακούς Αγώνες το 2004, μπορούν να συνάποτελέσουν τα κυρίαρχα χαρακτηριστικά, ενός μέλλοντος, πολύ διαφορετικού από το παρόν και το παρελθόν.

Η διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων στην Αθήνα αποτέλεσε από την αρχή, -σε αντίθεση με τους Ισπανούς-, για όλους τους Έλληνες «εθνικό στοίχημα», «εθνική πρόκληση» και «εθνικό όραμα». Προσωπικά θα τολμούσα να τους χαρακτηρίσω ως απαρχή ενός νέου κοσμοπολιτισμού για τον Ελληνισμό και όχι μόνον για την Ελλάδα. Στην βάση αυτή της οικουμενικής παρουσίας και κοσμοθεωρίας οι «Ολυμπιακοί Αγώνες» μόνον και μόνον γιατί «γίνονται» στη χώρα που ανήκουν ιστορικά, διαφεύγουν της εμπορευματοποίησης σε ιδεολογικό και πολιτικό επίπεδο. Δεν είναι άλλωστε τυχαίο ότι ολόκληρη η ανθρωπότητα προσβλέπει σε μία «ολυμπιακή εκχειρία» το 2004, αν κρίνουμε τουλάχιστον από την ομοφωνία στο ψήφισμα του ΟΗΕ.

Όμως σε πρακτικό και οικονομικό επίπεδο -προς το παρόν- όλα τα παραπάνω παραμένουν στα σχέδια. Και όσο παραμένουν σχέδια και δεν εντάσσονται σε μια στρατηγική ανάπτυξης θα πρέπει οι δαπάνες να ισολογισθούν με τα έσοδα. Για να συμβεί αυτό δεν αρκεί το χρονικό διάστημα των δύο-τριών μηνών που θα πραγματοποιηθεί η διοργάνωσή τους στην Αθήνα. Είναι απαραίτητο ν' αναλογισθούμε, να συμπαραταχθούμε και να συλλειτουργήσουμε προκειμένου αυτοί ν' αποτελέσουν την απαρχή μιας νέας συντονισμένης εθνικής προσπάθειας για την οικονομική ανάπτυξη της χώρας.

Για να συμβεί αυτό δεν φθάνουν τα οράματα. Χρειάζεται προγραμματισμός, αποφασιστικότητα, συνέπεια και σταθερότητα. Χρειάζεται μια νέα πολιτική πέρα από τις διαχωριστικές γραμμές του παρελθόντος. Χρειάζεται μια πορεία μεταρρύθμισης με προορισμό μία Ελλάδα διαφορετική. Πιο ευρωπαϊκή και πιο παγκόσμια. Πιο ισχυρή και πιο δημιουργική. Μια Ελλάδα περήφανη για το παρελθόν της και αισιόδοξη για το μέλλον της. Η κοινή προσπάθεια όλων μας θα εγγυηθεί την καλή πορεία αλλά και το καλό αποτέλεσμα.

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες πλησιάζουν και από τις επιλογές και τις αποφάσεις μας, θα εξαρτηθεί στο μέγιστο βαθμό η επιτυχία την επόμενη μέρα.

Βιβλιογραφία

- Patras I, Πρακτικά τριημερίδας τουρισμού στην Πάτρα.
- Σ.Ε.Τ.Ε.
- Ε.Ο.Τ.
- Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος
- Info Center Πάτρας
- Info Point Πάτρας
- Εγκυκλοπαίδεια Υδρία
- Εγκυκλοπαίδεια Πάπυρος – Λαρούς - Μπριτάνικα
- Εφημερίδες: Τα Νέα, Ναυτεμπορική, Η Καθημερινή
- Περιοδικά: Οικονομικός Ταχυδρόμος, Οικονομική Αγορά
- www.athens2004.com
- www.paralympic.org
- www.ggoa.gr
- www.olympic.org
- www.olympictruce.org
- www.athens.olympic.org

ΑΘΗΝΑ 2004